

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra politologie

Venezuela: Prostorová analýza parlamentních voleb 2010

Redistricting a jeho vliv na volební výstupy

Diplomová práce

Autor: Mgr. Dita Biánková

Studijní program: N6701 Politologie

Studijní obor: Politologie a Latinskoamerická studia

Vedoucí práce: Mgr. Karel Kouba, M.A., Ph.D.

Hradec Králové 2015

Prohlášení o autorství práce

Prohlá-uji, že jsem diplomovou práci š *Venezuela: Prostorová analýza parlamentních voleb 2010. Redistricting a jeho vliv na volební výstupy.* vypracovala samostatn a pouffila výhradn literaturu a zdroje uvedené v seznamu na konci práce.

V Hradci Králové dne 15. 12. 2015

í í í í í í í í í í í í í í í í í .

Pod kování

Ráda bych tímto pod kovala panu Mgr. Karlu Koubovi, M.A., Ph.D.
za vedení této práce.

Anotace

BI ANOVSKÁ, DITA. 2015. *Venezuela: Prostorová analýza parlamentních voleb 2010. Redistricting a jeho vliv na volební výstupy*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 122 pp. Diplomová práce.

Diplomová práce se zabývá tématem redistrictingu volebních obvodů ve Venezuele provedenému v rámci volební reformy 2009 a jeho vlivem na výstupy parlamentních voleb 2010. Cílem výzkumu je nejprve analyzovat vliv tohoto procesu na nastavení v t-ínových volebních obvodů v parametrech rovnost velikosti populace, homogenita zájmových komunit vymezených na základě socioekonomické a urbánní-rurální konfliktní linie systému a politická soutěživost obvodů ve volbách 2010. Zadruhé je zkoumán vliv redistrictingu na počet v t-ínových mandátů, které ve volbách vyhrály provládní blok PP a opoziční blok MUD. Zatímco je na základě těchto analýz ověřováno, zda vykazoval proces redistrictingu charakteristiky malapportionmentu a gerrymanderingu jako strategií systematické manipulace s parametry obvodů za účelem favorizace provládního bloku. Proces redistrictingu je zkoumán v prostoru jednotlivých regionů Venezuely a v souhrnu volebních obvodů těchto regionů. Výzkum je založen na interpretaci kvantitativních dat, jejich kategorizaci a korelaci.

Klíčová slova: redistricting, gerrymandering, malapportionment, parlamentní volby 2010, Venezuela, volební reforma 2009

Annotation

Bi anovská, Dita. 2015. *Venezuela: Spatial Analysis of Parliamentary Elections 2010. Redistricting and Its Effect on Election Outcomes*. Hradec Králové: Faculty of Arts, University of Hradec Králové, 122 pp. Diploma Dissertation.

The thesis is focused on the topic of redistricting in Venezuela made as a part of the 2009 electoral reform and its effect on outcomes of the 2010 parliamentary elections. The aim of the research is firstly to analyze the redistricting effect on setting of majority constituencies in parameters of equality of population size, homogeneity of communities of interest defined on the basis of socio-economic and urban-rural cleavage in the system and political competitiveness of constituencies in the 2010 elections. Secondly, it is focused on analyzing the redistricting effect on the number of mandates won by the pro-government bloc PP and the opposition bloc MUD in the elections. Thirdly, on the basis of these analyses it is tested whether the redistricting process exhibits characteristics of malapportionment and gerrymandering, as the strategies of systematic manipulation of constituencies parameters in order to overvalue the pro-government bloc. Redistricting process is studied in space of particular Venezuelan regions and in an aggregate of regions constituencies. The research is based on an interpretation of quantitative data, its categorization and correlation.

Keywords: redistricting, gerrymandering, malapportionment, parliamentary elections 2010, Venezuela, electoral reform 2009

Obsah

Úvod	1
1. Teoretická část práce	17
1. 1. Problematika prostorového nastavení volebních obvodů	17
1. 1. 1. Volební obvody a jejich redistricting	17
1. 1. 2. Rovnost populace, homogenita zájmových komunit a politická soutěživost a kritéria redistrictingu jako koncepty výzkumu	19
1. 1. 3. Malapportionment	24
1. 1. 4. Gerrymandering	26
1. 2. Konfliktní linie ve Venezuele a vymezení zájmových komunit	32
1. 3. Problematika volebních obvodů v systému Venezuely	35
1. 3. 1. Vtímové volební obvody a legislativní vymezení	37
1. 3. 2. Vtímové volební obvody a redistricting a nastavení pro parlamentní volby 2010	39
1. 4. Operacionalizace proměnných a metody výzkumu	43
2. Analytická část práce	48
2. 1. Redistricting v regionech	48
2. 1. 1. Barinas	48
2. 1. 2. Carabobo	54
2. 1. 3. Distrito Capital Caracas	60
2. 1. 4. Lara	68
2. 1. 5. Miranda	73
2. 1. 6. Táchira	82
2. 1. 7. Zulia	89
2. 2. Redistricting v souhrnu volebních obvodů	98
2. 2. 1. Vliv redistrictingu na složení districting plánu	98
2. 2. 2. Vliv redistrictingu na provázanost parametrů volebních obvodů	105
Závěr	109
Literatura	114
Přílohy	123

Seznam zkratk

CNE	Consejo Nacional Electoral (Národní volební rada)
CRBV	Constitución de la República Bolivariana de Venezuela (Ústava Bolívarske republiky Venezuela)
DP	Districting plán (tj. plán rozlofení volebních obvodů na určitém území, zde například v tříčlenných volebních obvodech v regionech)
DP ₁	Districting plán platný v období před volební reformou 2009 (tzv. předreformní districting plán)
DP ₂	Districting plán platný v období po volební reformě 2009 (tzv. poreformní districting plán)
INE	Instituto Nacional de Estadística (Národní statistický institut)
LOPE	Ley Orgánica de los Procesos Electorales (Základní zákon o volebních procesech)
MUD	Mesa de la Unidad Democrática (Kulatý stůl demokratické jednoty)
PP	Pólo Patriótico (Vlastenecký pól)
PPT	Patria Para Todos (Vlast pro všechny)

Úvod

Venezuelské volební soutěže se odehrávají ve specifickém systému volebního autoritarismu (Álvarez 2011: 2). Tyto takzvané semi-kompetitivní i pseudo-kompetitivní volební soutěže¹ lze chápat jako nástroje autoritativního vládnutí, sloužící ke stabilizaci režimu bolívarského socialismu formovaného Hugem Rafaelem Chávezem Fríasem od roku 1999 (Jiménez 2006: 12). Politický režim ve Venezuele na jednu stranu povoluje a pravidelně pořádá volby do různých orgánů na národní, regionální i místní institucionálně-politické úrovni reprezentace a samosprávy.² Tyto volby přitom bývají z hlediska soutěžících aktérů pluralistické, postupné i režimu opozitivním politickým subjektům, s tajným hlasováním a univerzálním a rovným hlasovacím právem pro široké skupiny voličů (Álvarez 2011: 4; Schedler 2006: 3). Přesto však tyto volební soutěže nejsou zcela férové. Státní moc ve vztahu k volbám totiž systematicky a do značné míry uplatňuje praktiky porušující ústavní principy a univerzální liberálně-demokratické standardy, jakými jsou principy svobody a spravedlnosti (Corrales 2011: 122; Schedler 2002: 36).³ Mezi tyto autoritativní praktiky patří především změny legislativy upravující pravidla volebních procesů i vedení volebních kampaní, a to nerovným způsobem zvýhodňujícím vládní stranickopolitické subjekty. Výjimkou není, že vláda spoléhá na zastrahování voličů, sabotáž kampaní opozice nebo zneužívání veřejných zdrojů pro vlastní politické kampaně (Tarre 2011: 140). Právní a institucionální změny prováděné

¹ Tyto volební soutěže nelze z hlediska jejich charakteru a účelů ztotožňovat s nekompetitivními soutěžemi, jež jsou vlastně totalitním režimem. Nelze je ale chápat ani jako soutěže plně kompetitivní, jaké zpravidla nalezneme v demokratických systémech (Jiménez 2006: 11).

² Volby na národní úrovni zahrnují prezidentské volby a parlamentní volby do Národního shromáždění Venezuely (*Asamblea Nacional de Venezuela*). Regionálními volbami jsou volby do Legislativních rad federálních států Venezuely (*Consejos Legislativos Estadales de Venezuela*) a volby guvernérů těchto států. Na místní úrovni probíhají volby do Městských rad (*Consejos Municipales*), volby starostů obcí a v roce 2005 proběhly také (prozatím jediné) volby do Výborů *parroquiales* (*Juntas Parroquiales*).

³ K tomu režimu napomáhá i faktická kontrola nejvyšší volební autority v zemi *Consejo Nacional Electoral* (Národní volební rada, CNE). Tyto i z jejího složení jasně favorizují stranu vládnoucího režimu (Álvarez 2011: 4). CNE je tedy otevřeně vládní těleso, vždy favorizující vládu a nikdy opozici (Jiménez, Hidalgo 2014: 1).

ve venezuelském systému od roku 1999, stejně jako další manipulativní praktiky týkající se volebních soutěží, mly p itom jediný cíl: posílit mocenské postavení prezidenta a zredukovat p ítomnost opozi ních sil v systému (Monsalve 2011: 84).⁴ Pro chavistický režim mají navíc volební soutěže je-t jednu funkci. Ú elná interpretace jejich výstup slouff jako lidové schválení a vyjád ení podpory projektu bolívarské socialistické revoluce (Hidalgo 2011: 872; Jiménez 2006: 10).

Úpravy volebního systému jsou jedním ze základních zp sob mofného ovlivn ní výstup volebních soutěží. Ty provedené od roku 1999 ve volebním systému Venezuely ukazují na snahu o jeho úplnou transformaci, a to ve smyslu p esunu od pom rné koncepce ke koncepci v t-inové (Montesinos 2011: 17). K doposud poslední takové úprav do-lo v roce 2009, kdy vstoupil v platnost nový volební zákon *Ley Orgánica de Procesos Electorales* (Základní zákon o volebních procesech, LOPE).⁵ Volební reforma nesená tímto zákonem byla provedena v kontextu parlamentních voleb konaných o rok pozd ji. Pro prezidenta Cháveze a jeho režim byl zisk v t-iny⁶ v Národním shromáfd ní Venezuely (*Asamblea Nacional de Venezuela*) p irozen st flejní otázkou. Voleb roku 2005 se opozice neú astnila, a proto byla parlamentní reprezentace v období p ed uvařovanými volbami tém exkluzivn chavistická (Hidalgo 2011: 872). S podobn snadným vít zstvím jiff ale v roce 2010 nemohl vládnoucí

⁴ A koliv byla zkrselení volebních výstup ve prosp ch vládnoucí strany i další nepravdivnosti ve volebním procesu ve venezuelském systému p ítomna po celou dobu Chávezovy vlády, s v t-í pravidelností a ve v t-ím rozsahu, vedoucím asto ař ke zpochyb ování celkových výsledk voleb, se objevují od roku 2004, kdy byl elektronický systém hlasování a s ítání hlas centralizován (Jiménez, Hidalgo 2014: 17).

⁵ Zákon LOPE nahradil zákony *Ley Orgánica del Sufragio y Participación Política* (1998) a *Estatuto Electoral del Poder Público* (2000), (paragraf XX. LOPE). Aktuální legislativní rámec upravující volby na národní úrovni tvo í, krom zákona LOPE, *Constitución de la República Bolivariana de Venezuela* (Ústava Bolívarské republiky Venezuela, CRBV) z roku 1999 a *Ley Orgánica del Poder Electoral* (Základní zákon o volební moci, LOPRE) z roku 2002 (CNE 2015c).

⁶ Ideálním cílem byl zisk kvalifikované dvout etinové v t-iny (110 mandát). Ta by prezidentovi umofnila navrhovat nebo dopl ovat základní zákony týkající se práv daných ústavou a speciální zákony spjaté s volební, soudní a ob anskou mocí, a to de facto svévoln bez nutnosti podpory opozice v zákonodárném shromáfd ní (Tarre 2011: 141). Ziskem t íp tinové v t-iny (99 mandát) by m l režim kapacitu schvalovat zmoc ovací zákony, kterými parlament deleguje na ur ité období legislativní pravomoc do rukou prezidenta (Cyr 2010: 3; Lander 2010b: 2).

reflexim po ítat. Aby si tedy udržel v t-inu poslanc , a získal ji nejlépe s men-inou hlas v národním m ítku nebo ve federálních státech, modifikoval prost ednictvím volebního zákona LOPE volební systém (Rachadell 2010: 141).

Výzkum⁷ této diplomové práce se zabývá práv problematikou volební reformy 2009 a jejího vlivu na výstupy parlamentních voleb 2010. Soust edí se p ítom na analýzu jednoho z hlavních aspekt této reformy ó zm nu prostorového nastavení v t-inových volebních obvodech , takzvaný *redistricting*, a jejího vlivu na výstupy volební sout ě ve v t-inové slofice t chto voleb. Výzkum usiluje o napln ní následujících cíl : (1.) *analyzovat vliv procesu redistrictingu na nastavení v t-inových volebních obvodech* , (2.) *analyzovat vliv tohoto procesu na výstupy v t-inové sout ě parlamentních voleb 2010* a na základ toho (3.) *ov ít, zda proces redistrictingu a plán prostorového rozlofení volebních obvodech vykazoval charakteristiky malapportionmentu a gerrymanderingu*. Nastavením volebních obvodech se v základním smyslu rozumí jejich vymezení v rámci prostoru. S jeho modifikací, k níž do-lo v d sledku implementace volební reformy, ov-em obvykle dochází také ke zm n dal-ích parametr obvod . Procesem redistrictingu tak m ě být krom (a) prostorové kompozice volebních obvodech dot ena také (b) velikost populace obvod ve vztahu k po tu v nich rozdl ovaných mandát ⁸, (c) míra homogenity zájmových komunit⁹ obvod a práv prost ednictvím toho (d) stupe jejich politické

⁷ Výzkum lze za adit do jedné z oblastí disciplíny volební geografie, a to oblasti zabývající se prostorovou organizací voleb. K jejímu studiu pat í p edev-ím otázky vymezení volebního obvodu, jeho velikosti v závislosti na po tu volí , mofné zp soby zkreslení výsledk p í uplat ování takových strategií, jako jsou tzv. *gerrymandering*, zkreslená váha hlasu aj. (Pink 2006: 150).

⁸ Rozd lení v t-inových mandát do jednotlivých volebních obvodech ur ítého regionu je v novém, stejn jako v p vodním systému odvislé od populace t chto obvod (viz l. 19 LOPE). Ta m ě být m n na práv prost ednictvím procesu redistrictingu. Po et v t-inových mandát z celkového po tu mandát regionu je v rámci tohoto výzkumu stanovován dle pravidel zavád ných volební reformou, tedy dle poreformního nastavení. Výzkum tedy nereflektuje otázku vlivu zm ny pravidel alokace mandát v regionech do pom rné a v t-inové slofky volební sout ě na výstupy této sout ě.

⁹ Zájmová komunita je podle teorie redistrictingu nadefinována jako geograficky uchopitelná skupina obyvatel, kte í sdílejí společné charakteristiky (sociální, politické, ekonomické, rasové i etnické). Na základ toho pak zastávají vzhledem k reprezentaci podobné politické zájmy, postoje a preference. Pro nadefinování zájmových komunit v systému Venezuely vyufflívá výzkum teorii konfliktních linií

sout flivostí¹⁰. Tyto parametry jsou konceptuálně zakotveny v teorii redistrictingu.¹¹ Jejich ur ité nastavení v obvodech pak m ě ve volební sout flí favorizovat jeden stranickopolitický subjekt p ed jiným. Charakteristiky systematické manipulace s t mito parametry za ú elem zkreslení volebních výstup pak vycházejí z teorií malapportionmentu a gerrymanderingu.¹²

Modifikace prostorového nastavení v t-inových volebních obvodech prob ěla tedy v rámci volební reformy 2009 nejen *de iure*, ale také *de facto*. Zákon LOPE zavedl nové pravidlo, a sice ě ve v t-inové volební obvody mohou být v rámci prostoru venezuelských region (federálních stát) tvo eny jifl nejen politicko-administrativními jednotkami municipií (*municipios*), ale také nifl-ími jednotkami parroquií (*parroquias*), (l. 19 LOPE). Na to navázala ona faktická modifikace volebních obvod , která byla uskute n na v osmi venezuelských regionech: Amazonas, Barinas, Carabobo, Distrito Capital Caracas, Lara, Miranda, Táchira a Zulia (dle CNE 2005; CNE 2010c). Jedná se o regiony, v souhrnu jejichfl volebních obvod je rozd lován pom rn významný podíl v t-inových mandát . V parlamentních volbách 2010 se zde sout flilo o 52 ze 110 z nich. Potenciálně tak mohla zm na prostorového nastavení obvod t chto region ovlivnit, který ze stranickopolitických subjekt získá celých 47,3 % v t-inových mandát (dle CNE 2010b).

Úprava prostorového nastavení obvod v-ak p edstavovala pouze jednu ze t í klí ových modifikací nastavení volebního systému uflívaného pro parlamentní volby na národní úrovni¹³, kterou zákon LOPE p inesl (Monaldi et al. 2010: 55). P esto ě se p ímo analýzou t chto dal-ích aspekt

strukturujících tento systém, jeho spole nost a volební chování elektorátu. Konkrétn ě pracuje se socioekonomickou a urbánn -rurální konfliktní linií, na jejichfl základ vymezuje chudé/bohaté a urbánní/rurální zájmové komunity.

¹⁰ Ur ené podle výsledk v t-inové volební sout ě parlamentních voleb 2010.

¹¹ Teorie *redistrictingu* vymezuje kritéria, jeff je p í procesu vykreslování hranic volebních obvod v prostoru nutno respektovat a vzájemn optimalizovat tak, aby výsledný plán rozlofení volebních obvod nezkresloval volební výstupy ve prosp ch n kterého ze sout flících subjekt .

¹² Teorie *gerrymanderingu* a *malapportionmentu* pojednávají o manipulaci kritérií redistrictingu za ú elem ovliv ování výstup volební sout ě ve smyslu nerovné favorizace jednoho subjektu.

¹³ Tyto zm ny se týkaly také regionálních voleb do Legislativních rad federálních stát a místních voleb do Municipálních rad, (l. 8 LOPE).

reformy a jejich vlivu na volební výstupy výzkum nezabývá, poskytují nezbytný základ pro jeho vymezení. Tato reforma dále nahradila personalizovaný pomrný volební systém smíšeným volebním systémem paralelního typu (l. 8 LOPE). Z volebního systému s pomrnými úinky se tak stal systém s úinky v t-inovými (Hidalgo 2011: 873). Pomrná a v t-inová slofka systému se na sob staly nezávislé, takfle hlasování i p erozdlování mandát v nich jifl probíhá zcela oddlen.¹⁴ T etím prvkem volební reformy bylo posílení v t-inové slofky volebního systému na úkor slofky pomrné.¹⁵ Podle nového systému je na základ v t-inového hlasování rozdlováno p iblifn 70 % v-ech poslaneckých mandát , cofl ve srovnání s p vodním nastavením odpovídá p iblifn 10% navý-ení (Hidalgo 2011: 872). Pro parlamentní volby 2010 to znamenalo, fle z celkového po tu 162 mandát¹⁶ rozdlovaných v t-cho dvou slofkách se o 110 rozhodovalo ve slofke v t-inové a o 52 ve slofke pomrné (CNE 2010b). O celých 67,9 % v-ech k esel se tak sout flilo ve v t-inové slofke. Tímto krokem, spolu se zru-ením kompenza ního vztahu sloflek systému, se stala v t-inová slofka tou, v nífl se ve volební sout flí rozhoduje o výsledném parlamentním zastoupení stranickopolitických subjekt . Její šovládniõ je pro subjekty nutným p edpokladem pro získ v t-iny v parlamentním zastoupení, cofl platilo nejen pro volby 2010, ale bude platit pro jakékoli tyto volby v budoucnu.¹⁷

Obecn vzato lze p ijetí takto nastavených pravidel problematizovat jako krok u in ný ve snaze zajistit i posílit skrze

¹⁴ Tímto krokem se zru-il mechanismus kompenzace neúspchu ve v t-inové slofke získkem mandát ve slofke pomrné (viz nap . Wilpert 2010).

¹⁵ Posílení v t-inové slofky na úrovni systému bylo faktickým d sledkem úpravy mechanismu p erozdlování mandát p id lených jednotlivým region m do pomrné a v t-inové slofky hlasování. Dle p vodního systému bylo 60 % mandát v regionu rozdlováno v t-inov a 40 % pomrn (CNE 2010a). Dle nového systému platí, fle pokud je po et mandát v regionu v t-í/roven 10, jsou 3 mandáty rozdlovány pomrn a zbytek v t-inov . Pokud je po et mandát men-í/roven 9, jsou v pomrné slofke alokovány 2 mandáty a zbytek ve slofke v t-inové (viz l. 14 a 15 LOPE).

¹⁶ Zbylé 3 mandáty do celkového po tu 165 byly rozdlovány ve speciální slofke volebního systému ur ené pro volbu reprezentace indigenní populace.

¹⁷ Nap íklad v parlamentních volbách roku 2015 se v pomrné a v t-inové slofke bude rozdlovat celkem 164 mandát , z toho 113 (68,9 %) mandát ve slofke v t-inové a 51 mandát ve slofke pomrné (CNE 2015a). Oproti volbám 2010 tak dochází k dal-ímu posílení relevance v t-inové slofky v systému.

parlamentní volební soustředění pozice vládnoucího režimu. Nový volební systém jistě svým charakterem porušuje základní principy hlasování v parlamentních volbách zakotvené ve venezuelské Ústavě (čl. 186 CRBV), konkrétní principy proporcionální reprezentace a personalizovaného hlasování (Montesinos 2011: 13). Vzhledem k vnitřnímu úniku tohoto systému, respektive jeho dominantní vnitřní složce, je možno předpokládat, že vítězný stranickopolitický subjekt bude ve volbách získávat více mandátů, než by odpovídalo obdrženým hlasům, a to nejen ve vnitřní složce, ale i na úrovni systému jako celku (Monsalve 2011: 95). Ani na národní úrovni, ani na úrovni regionů tak při použití tohoto volebního systému nebude parlamentní zastoupení odrážet skutečnou vůli lidu (Lander 2010b: 12). Volební systém soustředěný z povodňového nastavení zachovává konstrukci vícemandátových volebních obvodů, které porušují jak princip proporcionální reprezentace, tak personalizovaného hlasování (Montesinos 2011: 24; Rachadell 2010: 146).

Úprava pravidel prostorového vymezení vnitřních volebních obvodů, kterou se konkrétně zabývá tento výzkum, pak poskytla mnohem větší prostor pro systematickou manipulaci s vnitřními obvody (Monaldi et al. 2010: 56). Díky umožnění frakcionalizace municipií, a také osamostatnění vnitřních složek volebního systému, bylo usnadněno provádění *gerrymanderingu*¹⁸ (Medero 2010: 49). Změny provedené před parlamentními volbami 2010 v prostorovém nastavení obvodů byly dávány do souvislosti právě s touto strategií cíleného zvýhodňování určitých stranickopolitických sil. Silné opoziční obvody i jejich části mohly být kupříkladu snadno slučovány s provládními obvody za účelem oslabení opozice i zabránění jejímu vítězství (Corrales 2011: 129). Kromě *gerrymanderingu* lze s uvažovanou volební reformou spojovat rovněž druhou ze základních strategií manipulace s volebními obvody

¹⁸ Podstatou *gerrymanderingu* je cílené vykreslování volebních obvodů v prostoru takovým způsobem, že tyto obvody favorizují vládní stranickopolitický subjekt, a to tak, že je více než pravděpodobné, že právě on získá v daném obvodu rozhodující podíl hlasů a dosáhne na mandát. Toho může být dosaženo slučováním hlasů opozice do volebních obvodů, kde je pak s nimi plýtváno v nadměrných vnitřních, nebo rozdělováním lokalit, v nichž je opozice silná, a jejich alokací k sousedním obvodům (Horn 1999: 945).

*malapportionment*¹⁹. K tomuto procesu záměrného vytváření obvodů s co do velikosti výrazně nepoměrnou populací na jeden volený mandát nejlépe tomu v ostatních obvodech mohlo docházet právě v důsledku překreslení hranic obvodů v prostoru (Medero 2010: 70).²⁰ Delimitace volebních obvodů jednotlivých regionů totiž z logiky věci musela vést k určité změně velikosti jejich populace. Potenciálně tak mohla podmínit nadreprezentaci i podreprezentaci obvodů, respektive promítnutí míru odchylky populace obvodů v jejich poreformním oproti předreformnímu nastavení. Při malapportionmentu je nicméně klíčová nejen práce s velikostí populace obvodů, ale také jejich velikostí ve smyslu počtu mandátů.²¹ Uplatnění této strategie proto mohlo být propojeno rovněž se změnou počtu mandátů regionů, která byla podmíněna reformovanými pravidly alokace mandátů do poměrně a většinou složky hlasování.²² Z toho důvodu také v těchto regionech²³, jejichž většinou volební obvody nepodléhaly procesu redistrictingu, ale u nichž lze identifikovat²⁴ změnu počtu většinou mandátů, mohlo v důsledku volební reformy k malapportionmentu dojít. Tento aspekt reformy mohl ovšem hrát roli i v regionech s prostorov

¹⁹ *Malapportionment* spoívá ve vytváření populací malých volebních obvodů v oblastech, kde je vládní subjekt dlouhodobě silný, a naopak populací velkých volebních obvodů v tradičních baštách opozice. V populací podreprezentovaných obvodech tak stávkou zisku mandátů nepoměrně méně počet hlasů než v jiných obvodech, což usnadňuje soutěž pro zde silný vládní subjekt. V populací nadreprezentovaných obvodech se naopak ztíží dosažení na mandát pro opozici (Johnston, Pattie 2003: 348). Při uplatnění této strategie není populace (u vícemandátových volebních obvodů poměr obyvatel/volů k rozdělovaným mandátům) například volebními obvody rozložena rovnoměrně a hlasy voličů proto nemají stejnou váhu (Handley 2007: 62).

²⁰ V tomto smyslu se jedná o takzvaný *aktivní malapportionment* (viz Handley 2007: 63).

²¹ Tento prvek nabývá logicky na důležitosti v systémech, v nichž jsou kombinovány různé velké volební obvody. V případě Venezuely jsou většinou volební obvody nejen jednomandátové, ale také dvou a tří mandátové (Wilpert 2010).

²² Ke této problematice viz výše poznámka 9.

²³ Ke této situaci mohlo dojít ve těchto regionech – Anzoátegui, Aragua a Bolívar (vlastní vyhodnocení dle CNE 2010b).

²⁴ Na základě srovnání počtu mandátů, které v většinových složkách regionů připadly (z celkových mandátů jim určených pro parlamentní volby 2010) dle předreformního a poreformního způsobu alokace mandátů do jednotlivých systémových složek.

modifikovanými volebními obvody. V sedmi z jejich osmi případů²⁵ totiž úprava podle mandátů v jejich vnitřní složce skutečně proběhla. Následně je proto otázka, zda nemohl být redistricting obvodů těchto regionů pouze reakcí na změnu podle mandátů v jejich vnitřní složce, snažící se vztah mezi populací na mandát v obvodech nikoli zkreslovat ve prospěch některého ze subjektů, ale naopak vyrovnávat.

Tab. 1: Prvky volební reformy 2009 v regionech Venezuely

Prostorová modifikace v t-ínových obvodech	Modifikace podle mandátů v t-ínových obvodech	Regiony
ANO	ANO	Amazonas, Carabobo, Distrito Capital Caracas, Lara, Miranda, Táchira, Zulia
ANO	NE	Barinas
NE	ANO	Anzoátegui, Aragua, Bolívar
NE	NE	Apure, Cojedes, Delta Amacuro, Falcón, Guárico, Mérida, Monagas, Nueva Esparta, Portuguesa, Sucre, Trujillo, Vargas, Yaracuy

Zdroj: Vlastní zpracování (dle CNE 2005 a CNE 2010bc).

Výstupy parlamentních voleb 2010, které proběhly již podle těchto nových pravidel, posléze skutečně potvrdily předpoklady celkové neproporčnosti volebního systému ve prospěch strany vládnoucího režimu a význam jeho vnitřní složky. Provládní stranickopolitický blok *Pólo Patriótico* (Vlastenecký pól, PP)²⁶ získal v těchto volbách celkově 48,2 %

²⁵ Výjimkou byl stát Barinas, kde tak mohla být strategie malapportionmentu uplatněna pouze prostřednictvím procesu redistrictingu.

²⁶ Dominantní politickou stranou tohoto bloku byla *Partido Socialista Unido de Venezuela* (Sjednocená socialistická strana Venezuely, PSUV). Mezi další strany patily *Partido Comunista de Venezuela* (Komunistická strana Venezuely, PCV), *Unidad Popular Venezolana* (Lidová jednota Venezuely, UPV), *Movimiento*

hlas , což vedlo k zisku 98 (59,4 %) z celkem 165 mandát . Opozi ní blok *Mesa de la Unidad Democrática* (Kulatý st l demokratické jednoty, MUD)²⁷ získal 47,1% hlas , ale jen 65 mandát (39,4 %).²⁸ Zbylé 2 mandáty, jeden ve slofke pom rné a jeden ve v t-inové, získala politická strana *Patria Para Todos* (Vlast pro v-echny, PPT)²⁹. Ta obdržela celkem 3,2 % hlas (dle Cyr 2010: 2; Hidalgo 2011: 874; Monsalve 2011: 99). Z hlediska jednotlivých sloflek systému, dosáhl ve slofke pom rné blok PP na 48,2 % hlas a 25 mandát a blok MUD na 47,2 % hlas a 26 mandát (dle CNE 2010e). Ve v t-inové slofke voleb dominoval provládní blok PP. Získal zde 49,4 % hlas a 71 mandát (64,5 %) ze 110. Celkov slavil vít zství v 54 z 87 v t-inových volebních obvode . Opozi ní blok MUD získal ve v t-inové slofke 47,5 % hlas a 38 mandát (34,5 %), p i emfl ovládl 32 volebních obvod (dle CNE 2010e).

A koliv tedy získal opozi ní blok celkem jen o p iblifn jedno procento mén hlas nefl provládní blok PP, obdržel nepom rn , o dvacet procent, mén mandát . V pom rné slofke voleb byly díky propor nímu systému³⁰ síly obou stranickopolitických blok v zisku hlas i mandát v podstat vyrovnané. Vzhledem k ú ink m v t-inového volebního systému³¹ ov-em získal opozi ní blok skoro o polovinu mén-í po et

Electoral del Pueblo (Volební hnutí lidu, MEP) i *Movimiento Revolucionario Tupamaro* (Revolu ní hnutí Tupamaro, MRT); (CNE 2010e).

²⁷ Mezi politické strany tohoto bloku pat ily *Acción Democrática* (Demokratická akce, AD), *Alianza Bravo Pueblo* (Partnerství odvážného lidu, ABP), *Bandera Roja* (Rudá vlajka, BR), *Comité de Organización Política Electoral Independiente* (Nezávislý volební politický organiza ní výbor, COPEI), *La Causa Radical* (Radikální kauza, LCR), *Movimiento al Socialismo* (Hnutí k socialismu, MAS), *Movimiento Primero Justicia* (Hnutí první spravedlnosti, MPJ), *Por la Democracia Social* (Za sociální demokracii, PODEMOS), *Proyecto Venezuela* (Projekt Venezuela, PRVZL) i *Un Nuevo Tiempo Contigo* (Nový as s Vámi, UNTC); (CNE 2010e).

²⁸ Ode teme-li 3 mandáty rozd lované ve zvlá-tní systémové slofke pro indigenní reprezentaci, získal blok PP 96 mandát a MUD 64 mandát (Monsalve 2011: 99).

²⁹ Tato politická strana reprezentovala vedlej-í pól této volební sout fle.

³⁰ V pom rné slofke se poufívá pom rný volební systém listinného typu (uzav ené kandidátní listiny). Pro p epo et hlas na mandáty se ufvívá metoda d Hondtova volebního d litele (l. 20 LOPE).

³¹ Ve v t-inové slofke se ufvívá relativn v t-inový volební systém prvního v cíli (*first past the post*), (l. 7 LOPE). Mezi ú ink y tohoto systému pat í nap . tendence produkovat jednobarevné v t-iny, podreprezentace mén-ích politických stran, velké mnofství hlas není nijak p evedeno na mandáty (*wasted votes*), otev enost volebním manipulacím, zejména s hranicemi volebních obvod (*gerrymandering*)

v t-inových mandát nejl blok provládní, a to p estofe obdrfel jen o necelá dv procenta mén hlas . Na kone né rozlofení mandát mezi bloky tedy nem ly rozhodující vliv jejich celkové po ty hlas na národní úrovni, ale to jak se dokázaly prosadit ve v t-inové slofke voleb. Je proto d leffitou otázkou, jak nastavení v t-inové sloflky volební sout fle, v etn prostorového nastavení volebních obvod , mohlo ovlivnit výstupy v této slofke voleb a celkové výstupy uvařfované volební sout fle.

Problematikou podmín ní disproporcionality výsledk parlamentních voleb 2010 nastavením nového volebního systému se alespo rámcov zabývaly mnohé stati³² v nuřící se t mto volbám. Komplexn ji se jí zabývají dva výzkumy. Výzkum autor Francisca Monaldi, Richarda Obuchi a Alfreda Guerry (Monaldi et al. 2010) testuje vliv aspekt volební reformy na celkovou disproporci mezi hlasy a mandáty stranickopolitických blok na národní úrovni. Podle jeho záv r m la manipulace s volebními obvody (gerrymandering) d leffitý vliv na výslednou reprezentaci v regionech, ale na národní úrovni nebyla hlavním vysv tluřícím faktorem. Zde m la determinující efekt transformace systému s propor ními ú inky ve smí-ený v t-inový volební systém v kombinaci s nadreprezentací region s men-í populací, kde má chavistický reřim dlouhodob p evahu (malapportionment), (Monaldi et al. 2010: 39 ó 41). Výzkum Héctora Briceña Montesina (Montesinos 2011) pak analyzuje efekty reformy na volební výsledky blok na základ m ení míry jejich disproporcionality v regionech. Tuto míru následn srovnává mezi skupinami region a volebních obvod vyzna uřících se shodnými charakteristikami.³³ Z jeho záv r rovn fl vyplývá, fle gerrymandering nebyl hlavním faktorem zp sobujícím disproporcionalitu volebních výsledk . Tu ovliv ovaly dal-í prvky volební reformy a nového volebního systému (existence vícemandátových volebních obvod , odd lení pom rné

a po tem voli v jednotlivých volebních obvodech (*malapportionment*), (Chytilék et al. 2009: 114 ó 118).

³² Nap . (Amaya 2012, Cyr 2010, Hidalgo 2011, Lander 2010b, Martínez 2010, Monsalve 2011, Rachadell 2010, Súmate 2010, Wilpert 2010).

³³ V regionech s prostorov modifikovanými volebními obvody a bez nich; v jednomandátových, dvou a t í mandátových obvodech; ve v t-inových obvodech, pom rných obvodech a na úrovni systému, apod. (Montesinos 2011: 32 ó 33).

a v t-inové slofky i posílení relevance v t-inové slofky v systému), (Montesinos 2011: 31 ó 35).

Oba tyto výzkumy se zam ůjí na vliv zreformovaných pravidel na celkový zisk po tu mandát pro stranickopolitické bloky na národní úrovni, tedy v pom rné a v t-inové slofce celkem. Jako se základní prostorovou jednotkou pro zachycení volebních výsledk p itom pracují s regiony. Zkoumané aspekty volební reformy, jako zm na prostorového vymezení volebních obvod i obm na po tu mandát rozd lovaných v systémových slofkách, byly nicmén prvotn cíleny na ovlivn ní volební sout fle ve v t-inové slofce voleb a na prostorové úrovni jejích volebních obvod . Afl zm ny u in né na této úrovni, a v souhrnu se situací v pom rné slofce, mohly ovliv ovat zisk mandát stranickopolitických blok na celkové úrovni systému. Regiony pro v t-inovou volební sout fl a tedy ani pro posuzování uvařované reformy nep edstavují relevantní prostorové jednotky. Lze je v této souvislosti uchopit jako ur itý pomocný rámec, v n mfl jsou jednotlivé v t-inové volební obvody zachyceny. Na základ populace region jsou také ur ovány celkové po ty jejich mandát , z nichfl pak jsou vy len ny mandáty pro v t-inovou volební sout fl a ty dále rozd lovány do jednotlivých volebních obvod regionu. Chceme-li proto analyzovat zm ny vyplývající z uvařované volební reformy a jejich vliv na výstupy volební sout fle, je nezbytné se zam ít na úrove v t-inové slofky voleb a k ní p íslu-ných obvod . Jen tímto zp sobem lze totiž vyslovit záv ry o tom, zda se ze strany chavistické vlády jako iniciátora volební reformy a aktéra redistrictingu jednalo o uplat ování strategie malapportionmentu a gerrymanderingu. Z orientace na regiony vyplývá taktéř druhý problematický aspekt t chto výzkum , a sice fle na této úrovni reflektují také problematiku malapportionmentu (posuzují celkový po et obyvatel region k celkovému po tu jejich mandát). Jak ov-em sou asn p ipou-tí, nadreprezentace i podreprezentace region , jakkoli mohly ovliv ovat disproporci volebních výsledk , s uvařovanou volební reformou nesouvisí.³⁴ Problematika malapportionmentu v souvislosti s provedením

³⁴ Malapportionment na úrovni region existoval ve Venezuele odedávna a byl posílen p íjetím Ústavy roku 1999, která eliminovala horní komoru parlamentu (*Cámara del Senado*), (Martínez 2010). Proces distribuce celkového po tu

redistrictingu v t-ínových volebních obvodech, tak dosud zůstává nezmapovanou oblastí.

Zde prezentovaný výzkum analyzuje modifikaci prostorového nastavení volebních obvodů a její vliv na výstupy volební soutěže 2010 nejprve v rámci jednotlivých venezuelských regionů³⁵, v nichž k této modifikaci došlo. Konkrétní výzkumné cíle jeho první části jsou stanoveny následovně :

- (1.) *analyzovat vliv procesu redistrictingu na kompozici a nastavení parametrů v t-ínových volebních obvodech jednotlivých regionů,*
- (2.) *analyzovat vliv procesu redistrictingu na získání mandátů pro vládní blok PP a opoziční blok MUD ve v t-ínové soutěži parlamentních voleb 2010 v jednotlivých regionech,*
- (3.) *ověřit, zda proces redistrictingu a plán prostorového rozložení volebních obvodů jednotlivých regionů vykazoval charakteristiky malapportionmentu a gerrymanderingu.*

V rámci prvního cíle se výzkum nejprve soustředí na analýzu několika aspektů, jenž utvářejí celkový obraz vlivu redistrictingu na kompozici volebních obvodů v prostoru regionů. Postižení této problematiky je důležité pro naplnění dalších cílů výzkumu. V každém regionu je popsáno rozložení jeho volebních obvodů před reformou (tj. předreformní districting plán/DP₁) a po ní (tj. předreformní districting plán/DP₂). Z toho vyplývá, které volební obvody byly prostorově modifikovány, jakým způsobem a jaký vliv měla tato modifikace na celkový počet obvodů regionů. Reflexí změny velikosti populace obvodů je dále

mandát do regionů nebyl volební reformou 2009 upraven. Každému z regionů jsou přiděleny 3 mandáty a navíc počet mandátů, který odpovídá vydělení podle populace regionu 1,1 % z celkové populace Venezuely (1.10 LOPE). Pokud se tedy před parlamentními volbami roku 2010 proměnil ve srovnání s volbami roku 2005 celkový počet mandátů v regionech, došlo k sledům demografických změn jejich populace. Reforma se týkala ať změny mechanismu alokace takto daných regionálních mandátů do poměrné a v t-ínové složky volební soutěže (CNE 2010a).

³⁵ Vyjma regionu Amazonas. Viz dále podkapitola 1.3.2. *V t-ínové volební obvody a redistricting a nastavení pro parlamentní volby 2010.*

zjiť no³⁶, zda a jak se spolu se změnou hranic obvodů mezi nimi přeskupily mandáty pro jednotlivé regiony pro v t-ínovou volební soutěž parlamentních voleb 2010.

Analýza vlivu redistrictingu na nastavení parametrů volebních obvodů v regionech a potažmo pročet mandátů pro stranickopolitické bloky je založena na projekci dat vypovídajících o těchto parametrech do obvodů v jejich předreformním nastavení. Pro tento účel je proto nutné znát přesná data na úrovni municipií či parroquií, z nichž se volební obvody skládají. Do obvodů jsou poskládána data o (a) počtu obyvatel těchto prostorových jednotek (pro určení míry rovnosti populace obvodů), (b) počtu obyvatel jednotek vyznačujících se přesnými socioekonomickými a strukturálními charakteristikami (pro určení homogenity zájmových komunit obvodů vymezených podél socioekonomické a urbánní-rurální konfliktní linie), (c) počtu hlasů obdržených bloky PP a MUD v prostorových jednotkách ve v t-ínové složce parlamentních voleb 2010. Na základě těchto dat jsou vypočteny³⁷ hodnoty parametrů volebních obvodů v jejich předreformním a reformním prostorovém nastavení a tyto jsou následně srovnány. Vliv redistrictingu na pročet mandátů pro stranickopolitické bloky v regionech pak vyplývá ze zjištěné míry politické soutěživosti obvodů v jejich předreformním a reformním nastavení při zohlednění počtu mandátů, které každému obvodu v těchto nastaveních ve volbách 2010 připadly.

První dva výzkumné cíle lze tedy vyjádřit těmito otázkami:

Ad. 1. *Jaký vliv má redistricting na kompozici a pročet mandátů volebních obvodů jednotlivých regionů?*

Jaký vliv má redistricting na nastavení parametrů jednotlivých volebních obvodů v regionech (rovnost populace, homogenitu zájmových komunit a politickou soutěživost)?

³⁶ Na základě stanovení podílu počtu obyvatel jednotlivých v t-ínových volebních obvodů a tzv. indexu populace (počet obyvatel regionu na jeden volený v t-ínový mandát), (1.19 LOPE).

³⁷ Viz kapitola 1.4. *Operacionalizace proměnných a metody výzkumu.*

Ad. 2. *Jaký vliv má redistricting na získání mandátu vládního stranickopolitického bloku PP a opozičního bloku MUD v jednotlivých regionech?*

Ov ování, zda vykazoval redistricting v regionech charakteristiky malapportionmentu a gerrymanderingu, vychází z analýzy nastavení parametr obvod a jejich zm n. Malapportionment je identifikován na základ míry nadreprezentace i podreprezentace populace a homogenity zájmových komunit obvod . Za volební obvody nejp esn ji vykazující charakteristiky této strategie jsou považovány ty obvody, jejichž míra v prom nné rovnost velikosti populace a sou asn homogenita bohatých a/nebo urbánních zájmových komunit vykazuje v kontextu obvod ur itého regionu krajní hodnoty.³⁸ Pro identifikaci tendencí gerrymanderingu v procesu redistrictingu obvod je pak relevantní sm r modifikace míry homogenity bohatých a/nebo urbánních zájmových komunit a politické sout flivosti v propojení s reflexí zp sobu p eskupování jednotek municipií i parroquií mezi obvody. Tato faktická modifikace parametr obvod je porovnána s teoretickými p edpoklady zm n homogenity t chto komunit reprezentujících opozi ní voli e a zm ny volební podpory opozice v obvodech, jimifl by m l být gerrymandering charakterizován.

Druhá ást výzkumu se zabývá problematikou redistrictingu v souhrnu volebních obvod . Tato kvantitativní analýza pracuje s 34 p ípady volebních obvod (N_1), na n fl bylo území uvařovaných osmi region roz len no p ed reformou, a 40 p ípady volebních obvod (N_2) tvo ících tyto regiony po reform .³⁹ Konkrétními cíli této ásti práce jsou:
(1.) *analyzovat vliv procesu redistrictingu na kompozici a vztahy mezi parametry volebních obvod celkového districting plánu,*

³⁸ Míra politické sout flivosti obvod ve volbách 2010 pak u takto ur ených obvod slouřila k posouzení efektivity vlivu jejich nastavení na favorizaci opozi ního a vládního bloku v uvařovaných volbách.

³⁹ Ve zbylých 47 p ípadech obvod se volební reforma jejich hranic a tedy ani nastavení ostatních parametr nedotkla. Volební reforma zde ovlivnila pouze po et v t-inových mandát (v regionech Anzoátegui, Aragua a Bolívar, tvo ících celkem 11 volebních obvod). Vlivem tohoto prvku volební reformy na výstupy parlamentních voleb 2010 se v-ak tento výzkum nezabývá.

(2.) *ov it, zda proces redistrictingu celkového plánu obvod vykazoval charakteristiky malapportionmentu a gerrymanderingu.*

Vliv redistrictingu na kompozici celkového plánu volebních obvod je analyzován pomocí kategorizace jednotlivých obvod na základ charakteru, kterého obvody ve svém předreformním a poreformním nastavení nabývají v jednotlivých proměnných (rovnosti populace, homogenitě zájmových komunit a politické soutěživosti).⁴⁰ Výzkum tímto odpovídá na otázku *šJaký vliv má redistricting na počet jednotlivých kategorií volebních obvod celkového districting plánu?š* Na základ zjištění vlivu redistrictingu na tato zastoupení kategorií obvod v plánu je ověřován teoretický předpoklad systematické manipulace s obvody prostřednictvím gerrymanderingu. V důsledku aplikace této strategie by mohlo dojít k navýšení počtu obvodů šbezpečnýchš pro vládní blok a naopak ke snížení počtu šmezivýchš volebních obvodů. Předpoklad aplikace strategie gerrymanderingu je vyjádřen touto hypotézou: *P ijatím nového plánu prostorového rozložení v t-ínových volebních obvodech vzrostl v parlamentních volbách 2010 počet bezpečných obvodů pro stranickopolitický blok PP (tj. homogenních chudých/rurálních a/nebo politicky nesoutěživých ve prospěch tohoto bloku) a snížil se počet mezivých obvodů (tj. socioekonomicky/strukturálně heterogenních a/nebo politicky soutěživých), neš by tomu bylo v případě, kdyby tyto volby probíhaly v předvodním plánu prostorového rozložení volebních obvodů.*

Testování vlivu redistrictingu na vztahy mezi parametry volebních obvod je založeno na metodě korelační analýzy. Je zjištěván vliv tohoto procesu na vztahy mezi těmi parametry, jejichž propojení v obvodech ukazuje na použití strategie malapportionmentu. Z odpovídána je tedy otázka *šJaký vliv má redistricting na vztah mezi rovností velikosti populace a homogenitou zájmových komunit a rovností velikosti populace a politickou soutěživostí volebních obvod celkového plánu?š* Strategie malapportionmentu je založena na tom, že strana vykresluje populačně podreprezentované obvody tam, kde je silná nebo kde svou silnou pozici očekává. Naopak obvody s větší populací na mandát vykresluje tak,

⁴⁰ K této kategorizaci blíže viz kapitola 1. 4. *Operacionalizace proměnných a metody výzkumu.*

aby jejich charakteristiky favorizovaly spíše opozici. Pokud tedy provládní blok PP usiloval vykreslením nového plánu volebních obvodů o posílení svého postavení prostřednictvím této strategie, mohl by v tomto plánu platit vztahy vyjádřené následující hypotézou⁴¹: *Se vzrůstající odchylkou rovnosti populace volebních obvodů (tj. se snižující se podrepräsentací a rostoucí nadrepräsentací populace volebních obvodů) roste homogenita bohatých a urbánních zájmových komunit obvodů (resp. klesá homogenita chudých a rurálních zájmových komunit) a snižuje se politická soutěživost volebních obvodů ve prospěch stranickopolitického bloku MUD.*

Práce je rozdělena na teoretickou a analytickou část. V teoretické části je představena problematika volebních obvodů a procesu jejich vymezování v prostoru (tzv. teorie *redistrictingu*), včetně konceptu určujících parametry prostorového nastavení volebních obvodů. Následně jsou rozebírány mechanismy použití strategií *malapportionmentu* a *gerrymanderingu* za účelem manipulace s výsledky voleb, a to mimo jiné právě ve vztahu k porušení kritérií užívaných při *redistrictingu*. Představena je také teorie konfliktních linií strukturujících stranickopolitický systém a volební soutěživost Venezuely. Ta ve výzkumu slouží pro konceptualizaci zájmových komunit v kontextu Venezuely, tedy pro nadefinování předpokládaných voličů opozičního a provládního bloku. Nakonec je v teoretické části představena i problematika vymezení v t-ínových volebních obvodů ve Venezuele, jednak z hlediska příslušné legislativy a také praktického vymezení pro parlamentní volby 2010. Následuje analytická část práce, v níž výzkum nejprve zkoumá proces *redistrictingu* a jeho vliv na výsledky voleb v jednotlivých regionech. Posléze se práce zamůže na kvantitativní analýzu problematiky *redistrictingu* v souhrnu v t-ínových volebních obvodů v jejich předreformním a poreformním nastavení.

⁴¹ K níž opačná hypotéza je vymežitelná takto: *Se snižující se odchylkou rovnosti populace volebních obvodů (tj. se snižující se nadrepräsentací a rostoucí podrepräsentací populace volebních obvodů) klesá homogenita bohatých a urbánních zájmových komunit v obvodech (resp. roste homogenita chudých a rurálních komunit) a snižuje se politická soutěživost volebních obvodů ve prospěch stranickopolitického bloku PP.*

1. Teoretická část práce

1. 1. Problematika prostorového nastavení volebních obvodů

1. 1. 1. Volební obvody a jejich redistricting

Volební obvody tvoří jeden ze základních pilířů každého volebního systému. V těchto prostorových jednotkách probíhá hlasování a přerozdělování mandátů v ústředních volbách a poskytují lokalizovaný základ pro politickou reprezentaci. Mezi základní charakteristiky volebních obvodů patří jejich *prostor*, *velikost populace*⁴² a *počet mandátů*⁴³ v nich rozdělovaných (Chytilík et al. 2009: 185). Bez ohledu na to, zda jsou dílem volební soutěže probíhající v obvodech v rámci volebního systému nějakým způsobem propojeny či nikoliv, je každý obvod součástí takzvaného *districting planu*. Tento plán zachycuje rozložení ústředních prostorových jednotek teritoria státu, v jehož systému dané volby probíhají, do jednotlivých volebních obvodů (Horn 1999: 940). Proces, jímž jsou volební obvody v prostoru jeho teritoria vykreslovány, se nazývá *redistricting*.⁴⁴ Lze jej definovat jako *rozložení prostorových jednotek, obvykle politicko-administrativní povahy, do předeterminovaného počtu volebních obvodů, a to při dodržení různých předem stanovených kritérií a omezení* (Altman et al. 2015: 3; Bação et al. 2004: 341; Guo, Jin 2011: 280).

Z hlediska proveditelnosti je redistricting velmi komplexní proces, a to díky mnoha faktorům. Spadají mezi ně různé kritéria, která by přitom měla být vzájemnou optimalizací naplněna (viz dále). Proces redistrictingu bývá problematický také kvůli velkému počtu přijatelných řešení jeho výstupů, možné subjektivnosti interpretací a evaluací a také kvůli důvodu významu jeho implikací na mnoho ústí politických, právních

⁴² Velikost populace může být definována jako celkový počet obyvatel volebního obvodu nebo počet obyvatel volebního obvodu s volebním právem (Horn 1999: 942). Záleží na legislativním rámci konkrétní země, který z těchto konceptů při vymezování volebních obvodů a přerozdělování mandátů používá.

⁴³ Počet mandátů udává takzvanou *velikost volebního obvodu (magnitude / M)*, která je klíčovou proměnnou ve většině případů nejvýznamněji ovlivňující celkový charakter a vlastnosti volebního systému (Chytilík et al. 2009: 185).

⁴⁴ Ve striktním slova smyslu, pokud jsou volební obvody do určitého prostoru vykreslovány vůbec poprvé, jedná se o proces *districtingu*. Pojem *redistricting* označuje opětovné modifikace hranic volebních obvodů, k nimž dochází v průběhu času.

a sociálních systém reálného světa (Guo, Jin 2011: 279). Jednou z nejvýznamnějších prvních implikací procesu redistrictingu je přitom jeho vliv na volební soutěže. Platí, že různé konfigurace volebních obvodů determinují různé výstupy soutěží, přičemž úplná férovost je v konstrukci obvodů stále nedosažitelná (Handley 2007: 59; Johnston, Pattie 2003: 348). Způsob prostorového vykreslení volebních obvodů ovlivňuje nejen stranickopolitickou soutěž a její férovost, ale skrze to také zapojení veřejnosti do politiky nebo charakter politické reprezentace (Morill 2004: 68). Určitá geografická rozmístění a koncentrace voličů ve volebních obvodech mohou ovlivnit nejen rovnováhu moci mezi soutěžícími stranickopolitickými subjekty, ale také relativní moc etnických, rasových i politických minorit, nebo to, jak jsou hlasy voličů převedeny na mandáty. Rozvržení hlasů voličů přitom může volební výhody produkovat relativně snadno, a to i v rámci veskrze šneutrálního plánu rozložení volebních obvodů.⁴⁵ Proces redistrictingu a jím formovaný plán prostorového rozložení obvodů tak s sebou přináší skutečné a hluboké implikace pro politický a společenský systém. Lze říci, že dokonce i samotná demokratická podstata systému stojí do určité míry práv na konfiguraci nastavení jeho volebních obvodů (Stephanopoulos 2012: 1389).

Redistricting tedy může sloužit jako nástroj politické manipulace. Z toho důvodu nelze připustit, alespoň ne v demokratických systémech, aby se vykreslování volebních obvodů v prostoru odehrávalo svévolně. Je nutné, aby byla přitomto procesu zohledněna a vhodně zkombinována jistá předem stanovená kritéria. Mezi ně patří především následující tradiční principy redistrictingu (Bozkaya et al. 2003: 13; Forest 2005: 1)⁴⁶:

- Soulad nastavení volebních obvodů s principy stanovenými ústavou a dalšími zákony dané země

⁴⁵ Například distribuce voličů, která vytváří maximální počet volebních obvodů s relativně bezpečnými většinami pro určitý stranickopolitický subjekt (typicky 55 až 60 %), tenduje k vytváření skutečné výhody, a to i bez nadměrného sbalování obvodů (Forest 2005: 2).

⁴⁶ Neexistuje však konsensus v české komunitě o tom, která kritéria jsou vlastně legitimní a jak by měla být měřena (Bozkaya et al. 2003: 13). V praxi tak vlivy záleží na legislativě dané země, je-li zde problematika redistrictingu omezena, i na nastavení daného politického systému, sociálním kontextu, na samotném aktérově provádějícím redistricting a podobně.

- Rovnost populace volebních obvod
- Respekt pro homogenitu zájmových komunit
- Zachování politické soudržnosti volebních obvod
- Kompaktnost⁴⁷ a návaznost⁴⁸ volebních obvod
- Zohlednění geografických a přírodních prvků a existujících politických hranic⁴⁹
- Podobnost nového districting plánu s plánem původním⁵⁰

1. 1. 2. Rovnost populace, homogenita zájmových komunit a politická soudržnost – 6 kritéria redistrictingu jako koncepty výzkumu⁵¹

Rovnost populace volebních obvodů se v demokratických systémech stala nejdůležitějším rysem každého plánu prostorového rozložení obvodů. Podstatou tohoto pravidla redistrictingu je zajistit, aby všechny volební obvody v daném plánu, tedy obvody užívané pro určitou volební soutěž, měly z hlediska velikosti co možná nejvyrovnanější populaci. Vícemandátové volební obvody by pak měly mít co možná nejvyrovnanější podíl reprezentantů obvodů k velikosti jejich

⁴⁷ *Kompaktnost* se týká tvaru volebního obvodu v prostoru, který by měl být pravidelný, buď skoro kruhový, nebo čtvercový. Odkazuje k rozsahu, do jakého je geografie volebního obvodu rozptýlena kolem jeho centra. Volební obvody s šramenými sahajícími daleko od centra mohou být důsledkem rasového nebo stranického gerrymanderingu (Barabas, Jerit 2004: 417). Právě měření geografické kompaktnosti obvodů se po dlouhou dobu používalo pro identifikaci gerrymanderingu (Ansolabehere, Palmer 2015: 2).

⁴⁸ *Návaznost* volebních obvodů znamená, že jakékoli dva body v prostoru volebního obvodu musí být možné spojit, bez toho aniž by byl protnut jiný volební obvod (Birge 1983: 205, Tasnádi 2011: 2). Volební obvod tak musí být jedním geografickým kusem, všechny jeho části se musí vzájemně dotýkat ve více než jednom bodě (Barabas, Jerit 2004: 417).

⁴⁹ Lokální administrativní jednotky (například města nebo okresy) by neměly být hranicemi obvodů rozdělány. Stejně tak by vykreslení volebních obvodů mělo respektovat prvky reliéfu daného teritoria (Guo, Jin 2011: 281).

⁵⁰ Jádra volebních obvodů by měla být při procesu redistrictingu zachována a nové volební obvody by měly být co možná nejvíce založeny na prostoru původních volebních obvodů. Tato praxe je uplatňována, aby kandidát obhajující svůj post mohl kandidovat v podobném obvodu, a ve snaze udržet voličskou kontinuitu a minimalizovat zmatenost voličů (Barabas, Jerit 2004: 417).

⁵¹ Tento výzkum analyzuje proces redistrictingu v systému Venezuely pomocí těchto proměnných jako kritérií redistrictingu, udávajících vlastnosti parametry prostorového nastavení volebních obvodů, s nimiž může být manipulováno za účelem ovlivnění výsledku uvažované volební soutěže.

populace (Handley 2007: 62).⁵² Cílem je naplnění principu šeden voli , jeden hlas. Jinými slovy zajistit, aby hlas každého voliče, bez ohledu na jeho příslušnost ke konkrétnímu obvodu, nesl v procesu volebního rozhodování stejnou váhu. Z opačného pohledu reprezentativního vládnutí se vlastně jedná o zásadu, aby každý poslanec zastupoval přibližně stejný počet osob jako každý jiný poslanec (Morrison 1994: 23). Populace reprezentovaná každým poslancem by měla být alespoň přibližně shodná s průměrnou populací obvodu nebo kvótou, vyjádřenou podílem celkové populace daného státu a celkovým počtem volených reprezentantů ili rozdělovaných mandátů (Horn 1999: 941). Při posuzování kvality naplnění tohoto kritéria redistrictingu i parametru nastavení volebních obvodů určitého plánu je stejně, jak velká odchylka v populaci volebních obvodů od průměru i kvóty je v kontextu daného systému je-tolerována.⁵³

Druhým principem, jenž může být při procesu redistrictingu aplikován, je respekt pro zájmové komunity ve smyslu zachování jejich vnitro-obvodové homogenity. Cílem tohoto pravidla je zajistit efektivnější reprezentace obyvatel sdílejících podobné zájmy nebo názory.⁵⁴ *Zájmovou komunitu* lze definovat různými způsoby, buď na základě teritoriality anebo podobnosti zájmů.⁵⁵ Při spojení těchto definicích přístup se zájmovou komunitou rozumí *geograficky uchopitelná skupina obyvatel*,

⁵² Důležitá je ovšem nejen velikost populace volebních obvodů, ale rovněž vyváženost její struktury. Velká populace nevolí (například obyvatel bez volebního práva) může totiž tuto požadovanou charakteristiku volebních obvodů také zkreslovat (Horn 1999: 942; Kleiner, Schueller 2013).

⁵³ Tato míra tolerance závisí na legislativě i praxi daného systému. Ústavy v některých zemích povolují standardní odchylku v počtu voličů obvodů spadající do intervalu 10 až 15 % (Kai et al. 2007: 7). Zatímco v USA je podmínka rovnosti populace poměrně striktní a legislativou jsou zde tolerovány jen velmi malé odchylky v populaci obvodů, v mnoha evropských zemích je povolena mnohem větší míra této odchylky (například 15% odchylka v populaci od průměrné populace obvodu), (Tasnádi 2011: 2).

⁵⁴ Jedná se vlastně o kritérium zohledňující reprezentativnost zastoupení určitých komunit ve volebních obvodech (Handley 2007: 59).

⁵⁵ Konkrétní definice zájmové komunity záleží vždy na kontextu daného systému, ať už se jedná o legislativou stanovený termín, nebo jen o pojem nadefinovanou a používanou samotným aktérem redistrictingu. Ústava Kalifornie (USA) například definuje komunitu jako šorbánní oblast, rurální oblast, industriální oblast, nebo zemědělskou oblast nebo jako šoblast, v níž lidé sdílejí podobné životní standardy nebo mají podobné pracovní příležitosti (Stephanopoulos 2012: 1392 až 1393).

kte í sdílejí spole né sociální, politické, ekonomické, rasové nebo etnické⁵⁶ charakteristiky (Barabas, Jerit 2014: 417; Makse 2012: 505). Sdílené zájmy jednotlivců jsou objektivním kritériem a dávají vzniknout skupinám lidí, jež jsou ve vztahu k akcím vlády ovlivováni podobnými způsoby. Jinými slovy skupinám občanů, kteří s velkou pravděpodobností zastávají podobné politické pozice (Stephanopoulos 2012: 1430).⁵⁷ Homogenita skupin obyvatelstva ve volebních obvodech pak představuje charakteristiku obvodů pomocí demografických konceptů, jakými jsou příjmy domácností, typ zaměstnání, profil rodiny, náboženská afiliace nebo etnická příslušnost (Horn 1999: 943).

Podstatou tohoto kritéria redistrictingu je tedy zajistit, aby byly volební obvody relativně homogenní ve své sociální, kulturní i ekonomické komplexitě. Takovéto volební obvody se pak vyznačují poměrně uniformní strukturou a konzistentním profilem oproti obvodům, které slouží dohromady obyvatelstvo nesourodého zázemí. To má pro soutěživé a následně vládnoucí stranickopolitické subjekty své výhody. V případě homogenních obvodů je pro ně snadnější definovat potřeby jejich obyvatelstva a efektivně je uspokojovat (Handley 2007: 65; Stephanopoulos 2012: 1392 a 1393). Součástí je ale zejména, že zachování homogenity volebních obvodů s sebou nese jistá úskalí. Proto může být ze strany aktéra redistrictingu naopak upřednostněno vykreslovat obvody se spíše heterogenním socioekonomickým i strukturálním složením obyvatelstva. Shlukování i naopak rozmlouvání síly určitých zájmových skupin ve volebních obvodech prostřednictvím vedení jejich hranic může totiž sloužit jako základ gerrymanderingu a zakreslovat výstupy volební soutěže

⁵⁶ V některých systémech (např. v USA) bývá zahrnuto také kritérium rovnosti reprezentace rasových a jazykových menšin ve volebních obvodech (Fukal 2004: 16). Jedná se o tzv. pravidlo švrtinového obvodu (*majority or minority district*). Districting plán musí zaručovat, že volební síla menšinových populací není rozmlouvaná. Rasově polarizované oblasti minorit musí být drfény pohromadě a formovat volební obvod, kde menšinová populace tvoří většinu (Guo, Jin 2011: 281).

⁵⁷ Tento předpoklad je vlastně východiskem výzkum volebního chování perspektivou volební geografie. Volební chování lze proto analyzovat nejen na individuální úrovni jednotlivého voliče, ale také agregátně zachycením charakteristik skupin obyvatelstva v prostorových jednotkách a jejich srovnáním s volebními výsledky v těchto jednotkách (viz např. Johnston, Pattie 2004: 47).

ve prospěch jedné ze stran (Bozkaya et al. 2001: 13). A koliv by podle tohoto pravidla redistrictingu mly být jednotlivé volební obvody co do složení obyvatelstva relativně homogenní, legislativní těleso by stále mlo zastupovat široké zájmy společnosti. Toho je v procesu redistrictingu docíleno konstrukcí takového plánu obvodů, v nichž jsou obvody ve složení obyvatelstva sice vnitřně homogenní, ale navzájem mezi sebou heterogenní (tzv. *pravidlo vnitro-obvodové homogeneity o mezi-obvodové heterogeneity*)⁵⁸, (Stephanopoulos 2012: 1394).

Nakonec princip politické soutěživosti volebních obvodů odkazuje na pravidlo konstruování takových obvodů, v nichž jsou rovnice subjektů účastnících se dané soutěže navzájem vyrovnané (McDonald 2006: 91).⁵⁹ Při procesu redistrictingu by v souladu s tímto principem mlo být vzniku vysoce nekompetitivních volebních obvodů ve prospěch některého ze subjektů zabráněno. Politická soutěživost volebních obvodů je přitom teoreticky úzce spjata s charakterem populace obvodů, zachytitelným pomocí konceptu zájmových komunit a jejich homogeneity. Z podstaty těchto dvou principů redistrictingu přitom vyplývá jejich konfliktní postavení, takže je v rámci konstrukce jednoho volebního obvodu nelze uplatnit souasně. Platí, že vytváření volebních obvodů, které jsou soutěživé (tedy sice heterogenní ve svých zájmech a politických postojích) odporuje principu zachovávání homogeneity zájmových komunit volebních obvodů (McDonald 2006: 93; Miller 2007: 3). Vzhledem k tomu, že různé geografické oblasti mají díky složení obyvatelstva různou politickou profilaci, je v homogenních oblastech extrémně obtížné vykreslit volební obvody, které by se vyznačovaly politickou soutěživostí. V některých oblastech, nadefinovaných dle kontextu dané země určitou kombinací ekonomických, etnických i strukturálních kritérií, mohou požívat dva hlavní stranickopolitické subjekty soutěže podobnou výši podpory zcela přirozeně. V jiných oblastech bude díky jejich charakteru (například země

⁵⁸ Zatímco některé volební obvody districting plánu jsou charakterizovány výšší homogenitou zájmových komunit, jejichž politická pozice je nakloněna jednomu ze soutěživých subjektů, jiné obvody mají výšší homogenitu takových komunit, které jsou na základě svého politického profilu sice příznivci druhého ze subjektů.

⁵⁹ Politicky soutěživé obvody lze kategorizovat jako obvody, v nichž vítězí obdrží méně než 60 procent hlasů. Volební obvody nad tuto hranici pak lze považovat za nekompetitivní (Lublin, McDonald 2006: 149).

oblasti nebo centra m st) jedna strana zase p irozen populárn j-í nejl jiná. Jakýkoli volební obvod, který vzhledem k p evládajícím charakteristikám svého obyvatelstva odráží ur itou politickou pozici, tak bude nevyhnuteln bezpečným volebním obvodem pro jednu nebo druhou stranickopolitickou sílu (dle Stephanopoulose 2012: 1400 ó 1401).

Dá-li tedy aktér redistrictingu p ednost principu zachování homogenity zájmových komunit volebních obvod , poru-í tím automaticky princip jejich politické sout řivosti. Argumentem pro tento postup je snaha vyhnout se nep edvídatelnosti a závislosti volebních výsledk v obvodech na malých fluktuacích ve volební podpo e politických stran (F ukal 2004: 16). Vytvá ení sout řivých (princiálně zájmov heterogenních) obvod za každou cenu rozd luje podobné voliče, což m ťe, a problematické se stává zejména u minoritních zájmových skupin, rozm l ovat jejich voličskou sílu.⁶⁰ Vykreslení obvod s podobnou podporou pro dv hlavní politické strany navíc p í pouflití v t-ínového volebního systému maximalizuje počet voličů, jejichž hlasy nejsou p evedeny na řádnou reprezentaci. Nar stá tak počet voličů, kte í nejsou spokojeni s výstupy voleb a kandidátem, který je následn zastupuje (Brunell 2006: 83). P í uplat ování principu politické sout řivosti, podobn jako tomu bylo u principu respektu k homogenit zájmových komunit, je tudíž nezbytné nahlířet nejen nastavení jednotlivých volebních obvod , ale sou asn také celkový plán jejich rozložení. Pro zaji-t ní řerovnosti tohoto plánu je nutné, aby v n m byly vysoce nesout řivé obvody ve prosp ch jednoho a druhého subjektu p ítomny pokud mohlo v co nejvyrovnan j-ím po tu a volil se v nich shodný počet mandát (nejedná-li se výhradn o jednomandátové obvody).

Prostednictvím konstrukce volebních obvod s ur itým nastavením parametr vyjád ených vý-e uvedenými koncepty, m ťe redistricting nahrávat n kterému ze subjektů volební sout ře a ovliv ovat volební výsledky. M ťe se tak dít jak na úrovni jednotlivých obvod , tak skrze ur itou kombinaci nastavení parametr obvod na úrovni celého systému. Dv ma základními procesy manipulace s nastavením parametr

⁶⁰ Toto je základem *gerrymanderingu*, konkrétn jeho strategie *crackingu* (roztrření) volebních obvod .

obvod jsou takzvaný *malapportionment* a *gerrymandering*. Zatímco první se v zásadách týká porušení principu rovnosti populace obvodů, druhý odkazuje na manipulaci s homogenitou zájmových komunit a politickou soutěživostí obvodů pomocí účelové modifikace jejich hranic.

1. 1. 3. Malapportionment

Uplatnění strategie malapportionmentu odkazuje na významné porušení požadavku zachování rovnosti populace volebních obvodů (Horn 1999: 944). Tato strategie se tedy týká vymezení velikosti volebních obvodů (po tu mandátů v nich rozdělovaných) ve vztahu k velikosti jejich populace (obyvatel nebo voličů).⁶¹ Volební obvody, kde dochází k malapportionmentu, jsou prvotně charakteristické značnou odchylkou velikosti populace od průměru (v případě jednomandátových obvodů) i dané kvóty (u vícemandátových obvodů).⁶² Voliči hlasující ve volebních obvodech s nerovnou populací a v nich soutěživí stranickopolitické subjekty jsou tím stavěni buď do výhody (v případě populací podprezentovaných obvodů) nebo naopak do nevýhody (u populací nadprezentovaných obvodů), (dle Morrisona 1994: 19). Podle způsobu, jakým je manipulace velikosti populace volebních obvodů provedena, lze rozlišit i základní typy malapportionmentu (Handley 2007: 63 a 65):

- **Aktivní malapportionment** (*active malapportionment*)
- **Pasivní malapportionment** (*pasive malapportionment*)⁶³
- **Systémový malapportionment** (*systemic malapportionment*)⁶⁴

Aktivní malapportionment, kterému mohlo dojít právě v důsledku redistrictingu v systému Venezuely, vzniká účelovým vykreslováním

⁶¹ Průměrnou, jíž lze vyjádřit vztah mezi velikostí volebního obvodu (po tu mandátů) a velikostí jeho populace, je takzvaná *rovnost volební síly* obvodů (*equality of voting strength*), (Handley 2007).

⁶² Viz výše u principu rovnosti populace.

⁶³ Pasivní malapportionment vzniká jako důsledek vyhýbání se periodickému redistrictingu volebních obvodů, který je nutno provádět vzhledem k demografickým změnám populace. Může být důsledkem administrativních rozhodnutí (např. nedostatku zdrojů), ale také záměrně posílit politickou moc (Handley 2007: 64; Johnston, Pattie 2004: 58).

⁶⁴ Systémový malapportionment vzniká, když jsou již dříve existující administrativní prostorové jednotky použity jako jednomandátové volební obvody, a to bez ohledu na velké rozdíly v jejich populaci (Handley 2007: 64 a 65).

popula n nadreprezentovaných a podreprezentovaných volebních obvodů v určitých oblastech.⁶⁵ Kombinace nerovné velikosti populace obvodu s dalšími charakteristikami jeho území i obyvatelstva totiž může ve volební soutěži zvýhodňovat i znevýhodňovat jeden politický subjekt před jiným (Handley 2007: 63). Strana provádějící redistricting tak při malapportionmentu vykresluje volební obvody s nižším podílem obyvatel/voli než je průměr/kvóta tam, kde je její podpora silná (i kde lze na její sílu dle charakteristik obvodů usuzovat). Obvody naopak což do podílu obyvatel/voli tato strana nadreprezentováává tam, kde je její podpora slabá (Horn 1999: 944; Johnston 2002: 7).⁶⁶ Vykreslení popula n nadreprezentovaných volebních obvodů v oblastech, kde je silnější opozice, samozřejmě nemusí v těchto obvodech vést k vítězství strany, jíli chce aktér redistrictingu napomoci. V každém případě se tím ovšem opozice znevýhodní, jelikož pro získání mandátu musí její kandidát v popula n nadreprezentovaných obvodech získat větší minimální počet hlasů než v ostatních obvodech. Naopak v popula n podreprezentovaných obvodech, kde je silnější strana aktéra redistrictingu, stačí této straně k vítězství mnohem méně počet hlasů na mandát. Jednotlivé volební obvody, v nichž dochází k malapportionmentu, se tak vyznačují významnou odchylkou své populace od průměru i kvóty. Má-li pak tato nerovnost cíleně favorizovat nebo oslabovat určitý stranickopolitický subjekt, jsou tyto obvody mimo svou vlastní charakteristiku, z nichž lze usuzovat na sílu postavení jednotlivých subjektů v těchto obvodech.

Vztáhneme-li výše uvedené na úroveň systému, pokud dochází v jeho plánu volebních obvodů k malapportionmentu, musí v něm být přítomny jednak obvody variující ve velikosti populace a souasně jeden ze stranickopolitických subjektů (strana redistrictingu) musí být silnější v popula n méně (podreprezentovaných) obvodech. Opoziční subjekt musí být naopak silnější v obvodech s větší populací, tedy obvodech

⁶⁵ Nutno ovšem poznamenat, že redistricting nemusí k malapportionmentu vést za všech okolností, jelikož populace volebních obvodů se změnou jejich hranic nemusí vychýlit od akceptovaného průměru i kvóty.

⁶⁶ Aktér redistrictingu usuzuje na sílu své pozice v jednotlivých volebních obvodech i jiných prostorových jednotkách na základě dat (tzv. *redistricting data*) s rzného charakteru – demografických, geografických, volebních a dalších (Cox, Holden 2011: 566).

populaci nadreprezentovaných (Johnston 2002: 6). Nicméně tento předpoklad rozhodně nemusí být naplněn ve všech nadreprezentovaných i podreprezentovaných obvodech daného plánu, aby bylo možné říci, že v něm k malapportionmentu dochází. Z logiky této problematiky však vyplývá, že čím je vztah mezi nerovností populace obvodů a proměnnými vypovídajícími o pozici subjektů v obvodech daného plánu silnější, tím je vyšší míra jeho zkresení co do uplatnění strategie malapportionmentu. Pokud vykazuje vztah mezi těmito proměnnými spíše nízkou sílu, neznamená to ale, že v daném plánu k malapportionmentu nedochází. Zcela jistě se však v tomto případě nejedná o zkresení postupující například volebními obvody systému. Z určení síly vztahu mezi uvažovanými proměnnými je tedy možné vyvodit, do jaké míry vykazuje plán rozložení volebních obvodů charakteristiky malapportionmentu. Pro spolehlivější prokázání uplatnění této strategie v systému je ovšem vhodné nahlídnout nejen volební obvody v jejich souhrnu, ale také jednotlivě. To nabývá na důležitosti v situaci, kdy je v districting plánu identifikována spíše slabší síla vztahu mezi proměnnými, anebo pokud je důvod předpokládat, že aktér redistrictingu nepracuje při tomto procesu s obvody v jejich celosystémovém souhrnu (ale třeba s obvody v rámci nízkých prostorových jednotek systému, jako jsou v případě Venezuely její regiony).

1. 1. 4. Gerrymandering

Gerrymandering se podobně jako malapportionment objevuje nejčastěji ve většinových volebních systémech s jednomandátovými obvody, kde může zásadně ovlivnit počet zvolených reprezentantů politických stran (Fukal 2004: 15).⁶⁷ Strategie gerrymanderingu spoívá v záměrném vykreslování volebních obvodů v prostoru takovým způsobem, aby výstupy volební soutěže favorizovaly jednu skupinu, typicky politickou stranu, před jinou skupinou (McDonald 2005: 1). Odvíjí se tedy od delimitace volebních obvodů, při níž aktér redistrictingu ve snaze naplnit

⁶⁷ S gerrymanderingem se lze setkat i v poměrných systémech, platí ovšem, že s rostoucí proporčností systému je možnost ovlivnit volební výsledky teritoriální delimitací hranic značně zredukována (Fukal 2004: 15).

své politické cíle⁶⁸ přerozděluje voliče opozice do obvodů nerovným způsobem (Altman 2002: 40; Altman et al. 2015: 2).⁶⁹ Gerrymandering ovšem nemusí být založen pouze na přerozdělování opozičních voličů do obvodů. Stejně tak do nich může být aktér redistrictingu přerozdělovat rasové i etnické skupiny nebo druhy územních teritorií (městské, rurální, předměstské, bohaté i chudé), (Morill 2004: 75).⁷⁰ Obecně vzato se tento aktér snaží pomocí gerrymanderingu maximalizovat zisky své politické strany a minimalizovat zisky opozice, a uflí v podobě mandátů nebo efektivních hlasů⁷¹ (Kai et al. 2007: 11). Usiluje tak o vytvoření čeho nejvíce po tu volebních obvodů vyznačujících se takovým nastavením parametrů, jenž s velkou pravděpodobností v vítězství jeho stran zajistí.

V souvislosti s uváděnými kritérii redistrictingu dochází při gerrymanderingu k porušení principu politické soutěživosti⁷² (Horn 1999: 945).⁷³ Z konfliktního postavení tohoto principu vůči principu zachování homogenity zájmových komunit vyplývá, že volební obvody musí být naopak ve svém charakteru spíše homogenní, a to v rámci celkového districting plánu takovým způsobem, že je porušováno pravidlo

⁶⁸ Na základě cíle aktéra redistrictingu lze rozlišit tzv. *ofenzivní* a *defenzivní gerrymandering*. Zatímco ten ofenzivní se týká přímé snahy oslabit opozici, při defenzivním gerrymanderingu je pro aktéra podstatné zejména bránit svou dosavadní pozici, a uflí v obvodu nebo systému (Kang 2005: 449 a 450).

⁶⁹ Podle některých názorů neexistuje objektivní způsob, jak jasně rozlišit gerrymandering od samotného redistrictingu, protože volby s použitím volebních obvodů skoro vždy produkují do určité míry zkreslené výsledky (Forest 2005: 2).

⁷⁰ Za předpokladu, že charakteristiky těchto skupin (tj. zájmových komunit) rámcují určitou konfliktní linii, podle níž se stranickopolitické subjekty v systému profilují a voliči rozhodují, i tímto způsobem může být nakonec oslabena pozice některého z nich.

⁷¹ Efektivní hlasy (*effective votes*) jsou ty hlasy v daném obvodu vítězné strany, které jsou v něm nezbytné k jejímu vítězství (tj. počet hlasů strany druhé v počtu plus jeden hlas), (Johnston 2002: 8).

⁷² Districting plán je jeho tvůrcem nahlížen jako frekvence distribuce volebních obvodů od bezpečných (*safe districts*), jejichž složení favorizuje silnější jeho stranu, přes mezní/hraniční obvody (*marginal districts*), kde jsou pozice dvou hlavních subjektů poměrně vyrovnané, k obvodům, kde má jeho subjekt tak nízkou podporu, že zde nemůže vyhrát (*unwinnable districts*), (Abramowitz et al. 2006: 76; Horn 1999: 944).

⁷³ Při *packingu* je porušována politická soutěživost v několika málo obvodech ve prospěch opozice, zatímco v ostatních obvodech v důsledku toho klesá míra soutěživosti ve prospěch aktéra redistrictingu. Při *crackingu* je porušována soutěživost ve všech obvodech ve prospěch aktéra redistrictingu.

mezi-obvodové heterogenity.⁷⁴ Práv specifická alokace volí i jedinc p íslu-ných k ur itým zájmovým komunitám do obvod , na nífl gerrymandering de facto stojí, ovliv uje míru homogenity t chto komunit v obvodech. Jedná-li se o (úsp -n provedený) gerrymandering, m lo by výstupem manipulací s touto homogenitou být sniflování politické sout flivosti v t-iny obvod v ur itých volbách ve prosp ch strany aktéra redistrictingu.⁷⁵

V rámci gerrymanderingu lze identifikovat dv základní strategie⁷⁶ alokace opozí ních volí do volebních obvod , jefl m fle strana provád jící redistricting pro svou favorizaci ve volební sout flí pouflít (íchová 2002: 140 ó 144):

- **Sbalování** (*packing / stacking / excess vote technique / top panel*):
Podstatou je slu ování jednotných skupin obyvatelstva (p edpokládaných volí opozice) do jednoho v t-inového volebního obvodu. Hranice volebních obvod nadm rn koncentrují tuto politicky kohezní skupinu do ur itého volebního obvodu, kde pak sice opozí ní subjekt jednozna n zvít zí, ale s nadbyte nou v t-inou hlas . Ve zbytku obvod se tímto krokem oslabuje vliv tohoto subjektu (dle Morrisona 1994: 20).⁷⁷
- **Roztrfení** (*cracking / wasted vote technique / center panel*):
Je založeno na rozd lení jednotných skupin obyvatelstva

⁷⁴ P i *packingu* se n kolik málo obvod vyzna uje vysokou mírou homogenity zájmových komunit zastávajících politickou pozici opozice, ostatní obvody jsou v d sledku toho alespo mírn homogenní ve prosp ch aktéra redistrictingu. P i *crackingu* jsou v-echny volební obvody více homogenní co do zájmových skupin podporujících aktéra redistrictingu.

⁷⁵ Vykazuje-li poreformní prostorové nastavení volebních obvod proti p edreformnímu p edpokládané tendence snížení politické sout flivosti obvod , ale nikoli tendence manipulace s homogenitou zájmových komunit opozice, nemusí být zm na sout flivosti odrazem redistrictingu/gerrymanderingu. M fle k ní docházet v d sledku p sobení jiných faktor ovliv ujících volební chování, neft ch vycházejících z konfliktních linií daného systému.

⁷⁶ T etí strategií je tzv. *mischief* vymezující hranice volebních obvod takovým zp sobem, aby do-lo ke vzájemnému soupe ní kandidát jedné strany v jednom obvod , nebo aby kandidát opozice sout flil v takovém obvod , jehofl obyvatelstvo se li-í od obvodu, za který byl zvolen v p edchozích volbách (zde také tzv. *kidnapping*), (F ukal 2004: 16; íchová 2002: 144). K aplikaci této strategie gerrymanderingu v systému Venezuely nedo-lo.

⁷⁷ Nap . v jednom obvod tvo í volí i opozice 80 %, zatímco v ostatních jen 30 %. Potom je opozice v 80% volebním obvod znevýhodn na práv prost ednictvím *packingu* (Morrison 1994: 20).

(předpokládaných voličů v opozici) do několika volebních obvodů tak, aby se v nich jejich hlasy ve výsledku rozptýlily. Volební síla této skupiny je napříč volebními obvody zednána a opoziční subjekt se v nich dostává do méně-inovného nebo lehce zranitelného postavení (dle Morrisona 1994: 19).

Z podstaty těchto strategií vyplývá, že gerrymandering nelze na rozdíl od malapportionmentu analyzovat na úrovni jednotlivých volebních obvodů. Lze tak uinit buď v rámci jakékoliv prostorové jednotky systému, v níž se redistricting odehrává a která zahrnuje více než jeden obvod (jako jsou v případě Venezuely regiony), nebo na úrovni systému a celkového plánu jeho volebních obvodů. Pokud uvažovaná prostorová jednotka obsahuje spíše méně než jeden obvod, lze v jejím rámci předpokládat použití pravděpodobně pouze jedné z uvedených strategií gerrymanderingu. V případě celkového rozložení volebních obvodů v teritoriu daného státu jsou pak tyto strategie obvykle kombinovány (Kai et al. 2007: 12).

Uvažujeme-li v tomto výzkumu problematiku gerrymanderingu na úrovni jednotlivých regionů, lze při modelové aplikaci strategie sbalování očekávat, že jeden volební obvod bude v daném regionu extrémně nadhodnocen voliči i opozičního bloku MUD. Tento obvod bude tedy vykazovat vysokou homogenitu zájmových komunit⁷⁸, které podporují spíše opozici. Ideálně v něm bude také spíše nízký stupeň politické soutěživosti (vysoká nesoutěživost)⁷⁹ v její prospěch. Opoziční blok bude v tomto obvodu v parlamentních volbách 2010 vyhrávat nadbytečně vítězně. Získá zde tedy vysoký podíl přebytečných hlasů (*surplus votes*)⁸⁰ a malý podíl efektivních hlasů (Johnston 2002: 8). Ostatní obvody regionu budou v důsledku sbalování spíše homogenní což do zájmových komunit podporujících stranu aktéra redistrictingu (provládní blok PP) a spíše politicky nesoutěživé ve prospěch této strany. Jelikož by v těchto obvodech měl alespoň malým rozdílem vyhrát provládní stranickopolitický blok,

⁷⁸ Vymezených podle socioekonomické a urban-rurální konfliktní linie psovicí v systému Venezuely (viz dále).

⁷⁹ Stanovena na základě volebních výsledků ve vítězné složce parlamentních voleb 2010 (viz dále).

⁸⁰ Přebytečné hlasy (*surplus votes*) jsou ty hlasy strany vítězné v určitém obvodu, které tato strana získala navíc k hlasům potřebným k porážce strany druhé v pořadí, tedy navíc k efektivním hlasům (Johnston 2002: 8).

m la by v nich opozice získávat vysoké po ty švyplývaných hlas (wasted votes)⁸¹, zatímco provládní blok vysoký počet efektivních hlasů a nízký počet hlasů p ebytkových.

Naopak modelové uplatnění strategie roztržení povede v regionech k situaci, kdy v fládném z volebních obvodů nebudou zájmové skupiny opozice tvořit větinu (obvody nebudou v jejich charakteristikách homogenní). Při efektivním působení této strategie nebude opoziční blok v fládném z těchto obvodů ve volbách 2010 ani vyhrávat. Volební obvody regionu tak budou vykazovat spíše vyšší stupeň homogenity zájmových komunit podporujících provládní blok a vyšší stupeň politické nesouhlasnosti v jeho prospěch. Vzhledem k tomu, že by měl ideálně provládní blok v těchto obvodech alespoň malým rozdílem hlasů vyhrát, z hlediska typu hlasů v nich získá spíše malý podíl p ebytkových hlasů a tedy vysoký podíl efektivních hlasů. V těchto obvodech tak bude vyplýván velký podíl hlasů opozice (Johnston 2002: 8).

Při posuzování toho, zda vykazoval proces redistrictingu v regionech charakteristiky gerrymanderingu, je nutno počítat s tím, že výše uvedené postihuje modelovou situaci. Jedná se vlastně o charakterizaci provedení gerrymanderingu v takovém výchozím nastavení volebních obvodů, jež je ve svých parametrech k subjektům volební soutěže neutrální⁸². Ve skutečnosti ovšem nelze předpokládat, že by předreformní nastavení obvodů pozice stranickopolitických subjektů nijak nedeformovalo. Stejně tak bývá reálná delimitace volebních obvodů mnohem komplexnější. Změny provedené procesem redistrictingu nelze vždy, a to ani z prostého geografického hlediska, jednoduše popsat jako sbalování a roztržení prostorových jednotek.⁸³ Je tedy nezbytné vycházet ze skutečného předreformního nastavení volebních obvodů a provést jeho srovnání s nastavením platným po reformě. I když toto

⁸¹ Švyplývané hlasy (wasted votes) jsou všechny hlasy obdržené určitou politickou stranou v těchto obvodech, kde tato strana prohrála (Johnston 2002: 8).

⁸² Tzn. v districting plánu složeném z heterogenních a politicky soutěživých volebních obvodů, nebo homogenních obvodů při zachování mezi-obvodové heterogenity.

⁸³ Naopak, i když je možné tento proces z geografického hlediska charakterizovat jako sbalování nebo roztržení, v rámci posuzování gerrymanderingu je důležité nahlížet především změny v parametrech volebních obvodů a jejich vliv na volební výstupy.

srovnání jasně nepotvrdí uplatnění strategií gerrymanderingu, vysledujeme z něj jakým způsobem parametr prostorového nastavení obvodů redistrictingu vedl. Tím bude možno určit, zda tyto změny vykazovaly tendence charakteristické pro tuto strategii, jako je manipulace s homogenitou zájmových komunit opozice v předpokládaném směru nebo snižování politické soutěživosti obvodů ve prospěch provládního bloku.

Districting plán volebních obvodů, v němž dochází k gerrymanderingu, se modelově vyznačuje malým počtem obvodů, kde vyhrává velkou většinou opozice. V ostatních obvodech má opoziční blok menší šanci vyhrát, i když jeho vítězství zde není zcela vyloučeno. Aktér redistrictingu totiž vytváří v takovémto plánu co nejvíce volebních obvodů, v nichž má zaručenu (alespoň minimální) většinu (Morill 2004: 77).⁸⁴ Volebním obvodem je tudíž až na několik málo výjimek vlastní homogenita zájmových komunit podporujících provládní blok. Podle volebních výsledků 2010 by potom mohly být tyto obvody alespoň mírně nesoutěživé ve prospěch tohoto bloku. Pro volební obvody, v nichž je koncentrována opozice, je naopak typická vysoká homogenita k ní příslušných zájmových komunit a vysoká politická nesoutěživost ve prospěch opozičního bloku.

Celkově vzato, dochází-li při modifikaci prostorového nastavení volebních obvodů k gerrymanderingu, mohlo by být výsledkem tohoto procesu navýšení počtu obvodů bezpečných pro provládní blok. Jedná se o obvody s nižším stupněm politické soutěživosti ve prospěch tohoto bloku anebo homogenitou zájmových komunit silně favorizující tento subjekt. Součástí by mohlo dojít ke snižování počtu politicky soutěživých (mezních) volebních obvodů. Tyto obvody jsou co do složení zájmových komunit spíše heterogenní a podpora pro dva hlavní bloky je v nich relativně vyrovnaná (Abramowitz et al. 2006: 76).⁸⁵ Bez ohledu na to, zda je výchozí

⁸⁴ Samozřejmě to nezaručuje provládnímu bloku automatické vítězství v těchto obvodech, protože pokud jsou většiny příliš malé, může zde nakonec reálně vyhrát i opozice (Johnston 2002: 7).

⁸⁵ Na druhou stranu, v praxi se může stát, že má redistricting / gerrymandering neutrální nebo dokonce pozitivní efekt na politickou soutěživost obvodů. Tento jev vyplývá z toho, že strana vykreslující volební obvody nemá nikdy na vybranou

nastavení obvodů k soutěživým subjektům neutrální i nikoliv, bude totiž právně na tyto soutěživé obvody akter redistrictingu cílit svou snahu navýšit počet obvodů, v nichž má jistou většinu. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že v souhrnu většinových volebních obvodů daného systému lze na použití strategie gerrymanderingu usuzovat zejména po tu příslušných kategoriích obvodů v parametrech jejich nastavení poreformního plánu oproti plánu poreformnímu.

1. 2. Konfliktní linie ve Venezuele o vymezení zájmových komunit⁸⁶

Základním rysem venezuelského stranickopolitického systému a volebních soutěží je politická polarizace.⁸⁷ Stranickopolitické bloky PP a MUD, sdružující jednotlivé politické strany operující v tomto systému⁸⁸, představují jeho dva hlavní póly. Tyto bloky ztělesňují vzájemně protichůdné a z etně odlišitelné politické projekty (López Maya 2011: 10).⁸⁹ Ve vztahu ke konfliktním liniím strukturujícím daný systém, hraje stejně roli propojení této politické polarizace se sociální polarizací, jako charakteristikou spojenou s venezuelskou společností (López Maya, Meléndez 2007: 280). Polarizace stranickopolitického uspořádání by totiž

a pokud chce snížit politickou soutěživost mezních obvodů ve svůj prospěch, musí tak učinit skrze sbalování těchto obvodů s částmi obvodů, které byly odtrženy od obvodů, v nichž je její postavení naopak bezpečné. V tomto smyslu tedy může redistricting redukovat šanci volebních obvodů, v nichž mají obhajovatelé v podstatě jisté vítězství, čímž se v těchto obvodech volební soutěže vlastně stávají více kompetitivní (Gelman a King 1994; Abramowitz et al. 2006: 76).

⁸⁶ K zájmovým komunitám obecně viz výše podkapitola 1. 1. 2. *Rovnost populace, integrita zájmových komunit a politická soutěživost o kritéria redistrictingu jako koncepty výzkumu.*

⁸⁷ Politická polarizace systému se ve Venezuele začala projevovat od počátku 90. let 20. století, kdy se postoje obyvatel pod vlivem ekonomické krize více orientují na ideologické opce spíše pravicového nebo levicového charakteru (Kornblith 2004: 116 a 117; Lalander 2004: 50). Hugo Chávez pak využil pro své první zvolení aktuálních nálad ve společnosti, kdy pomocí radikálního dichotomického diskurzu *oligarchie* vs. *lid* kritizoval institucionální, socioekonomická a politická schémata, která zapříčinila krizi předchozího období. Během své vlády potom politickou a sociální polarizaci dále prohluboval (López Maya 2011: 17 a 18).

⁸⁸ Stranickopolitický systém Venezuely je svým formátem zadatelný mezi multipartismy, ale bipolárním a odstředivým fungováním volebních soutěží se podobá spíše dvoustranickému systému. Z hlediska typu lze pak tento systém od roku 1998 řadit mezi systémy predominantní strany (Sánchez 2009: 89 a 90).

⁸⁹ Jejich apelace a programatika je rámována fragmentací a diferenciací v souladu s liniemi, které kombinují ideologická kritéria s těmi socioekonomickými, regionálními a personalistickými (Kornblith 2004: 127 a 128).

nemohla vzniknout a především dlouhodobě přetrvávat bez souasného rozdělení společnosti, potažmo elektorátu, do dvou hlavních segmentů. Jeden tento segment tvoří podporovatelé provládního bloku PP a druhý příznivci opozičního bloku MUD (Romero Jiménez 2003: 28 a 29). Venezuelský elektorát je přitom polarizovaný na ideologicko-třídním základě. To znamená, že je rozdělený do segmentů v politické rovině podle preferencí ideologických základů politického systému⁹⁰ a v sociální rovině podle socioekonomického postavení (Heath 2009: 195; Lander, López Maya 2005: 44). Tato sociální polarizace je nicméně vyvířována nejen nerovnostmi výlučnými socioekonomického, ale také teritoriálního a etnického charakteru. Tyto nerovnosti pak poskytují základ jednotlivým konfliktním liniím strukturujícím celý systém. Tyto jsou hlavní socioekonomická (třídní) konfliktní linie a dvě doplňující konfliktní linie, urbánní-rurální a etnická.

Socioekonomická konfliktní linie je ve venezuelském systému nejsilnější linie, která přetrvává nad všemi ostatními nerovnostmi. Krystalizuje pod vlivem výlučného socioekonomického statusu, především dichotomie chudých a bohatých (Handlin 2008: 1; Handlin 2013: 143; Roberts 2002: 26). Na základě výlučnosti příměramujících tuto linii je tedy možné vymezit dvě proti sobě stojící *zájmové komunity* a jednu sdružující obyvatelstvo chudé a druhou naopak obyvatelstvo bohaté. Ve vztahu k politickým preferencím jednotlivců či komunit lze pak očekávat, že kdo přisluší ke skupině chudých, bude spíše *chavista* a podporovatel provládního bloku PP. Kdo je za aditelný příměram ke skupině bohatých, bude s větší pravděpodobností *anti-chavista* a příznivec opozičního bloku MUD (López Maya, Meléndez 2007: 280 a 281). Provládní stranickopolitický blok tak bývá úspěšnější v získávání hlasů ze zájmových komunit sdružujících obyvatelstvo nižších tříd, tedy obyvatelstvo vyznačující se vyšším stupněm chudoby. U zájmových komunit obyvatelstva středních a vyšších, bohatších, tříd lze naopak předpokládat vyšší volební podporu pro opozici (Handlin 2008: 3).

⁹⁰ Nejprve *kapitalismus* vs. *socialismus*, později *demokracie* vs. *autoritarismus*.

Druhou nerovností odrážející se v sociální polarizaci venezuelského systému je polarizace mezi venkovem a městem, reprezentující svou povahou urbánní-rurální konfliktní linii⁹¹ (López Maya 2011: 11 a 12). Zatímco *zájmová komunita* sdružující městské obyvatelstvo zastupuje spíše voliče opozice, *zájmová komunita* venkovského obyvatelstva naopak provládní voliče. Provládní stranickopolitické síly totiž dokázaly více proniknout a lépe upevnit své postavení v rurálních zónách. Podpora opozičních sil se pak tradičně nachází v urbánních oblastech (Sagarzazu 2011: 131). Nakonec i této sociální nerovnost přispívá v systému lze identifikovat jako rozpor mezi indigenním obyvatelstvem a obyvatelstvem evropského původu. Na tomto rozporu vyvstává etnická konfliktní linie systému. Přestože je tato linie v případě Venezuely veskrze marginální⁹², ve vzorcích volebního chování lze nalézt určitou propojenost mezi *zájmovými komunitami* indigenního obyvatelstva a vyčnívající podporou provládního bloku (López Maya 2011: 12).

Shrme-li tuto problematiku pro účely výzkumu redistrictingu, podél konfliktních linií strukturujících venezuelský systém lze vymezit *zájmové komunity* tohoto systému reprezentující buď segment elektorátu bloku PP anebo bloku MUD. Podél socioekonomické konfliktní linie lze tedy definovat *zájmové komunity chudé* a proti nim stojící *zájmové komunity bohaté*. Podél urbánní-rurální konfliktní linie lze vymezit *zájmové komunity rurální* versus *zájmové komunity urbánní*. Podél etnické konfliktní linie lze dodat *zájmové komunity indigenní* versus *zájmové komunity neindigenní*. Uvažované konfliktní linie se přitom nepodílejí na strukturaci systému shodnou silou a vzájemně se překrývají, ale všechny rámují volbu pro i proti jednotlivým blokům. V souladu s tím lze proto očekávat určitě překrytí příslušných *zájmových komunit* ve volebních obvodech, respektive jednotlivcům spadajících výjimečně, charakterem obývané oblasti a případně také etnicitou do *zájmových komunit* zastupujících shodný

⁹¹ Tato konfliktní linie stojí na předpokladu, že město jako centra pro mysl, obchodu, kultury a správy se kvalitativně odlišují od neurbánních, rurálních oblastí a stejně tak se liší i jejich obyvatelstvo (Myers 1975: 120).

⁹² Tato skutečnost souvisí mimo jiné také s nízkým podílem indigenního obyvatelstva na celkové populaci Venezuely (dle censu 2011 se tento podíl pohybuje kolem 4 %), (INE 2011).

voli ský segment. Co se týče této návaznosti jednotlivých zájmových komunit na volební podporu stranickopolitických bloků, volební podpora vládního bloku PP lze ztotožnit především se zájmovými komunitami chudými a/nebo rurálními.⁹³ Naopak voliči opozičního bloku MUD jsou sdružováni v zájmových komunitách bohatých a/nebo urbánních (Lalander 2012: 293). Z hlediska prostorové dynamiky tak získává vládní blok obecně vzato vyšší volební podporu v oblastech chudých a/nebo rurálních. Podporu ztrácí v oblastech bohatých a/nebo více urbanizovaných, které bývají spíše těmi, které podporují volební blok opoziční (López Maya 2011: 16).

1. 3. Problematika volebních obvodů v systému Venezuely

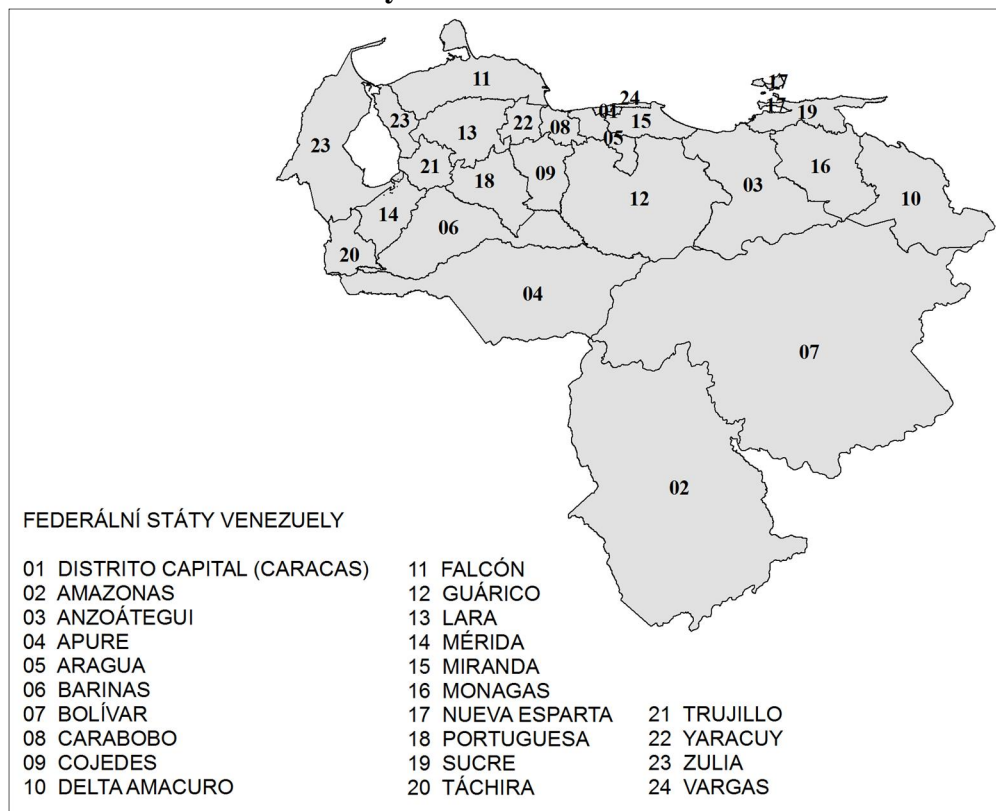
Volební systém užívaný pro parlamentní volby do Národního shromáždění Venezuely (*Asamblea Nacional de Venezuela*) je v nastavení platném po volební reformě 2009 smíšeným systémem paralelního typu (1. 8 LOPE). Tento systém je založen na hlasování a rozdělování mandátů ve dvou slovkách – poměrné a v –tínové. V rámci parlamentních voleb se tak odehrávají dvě zcela na sobě nezávislé volební soutěže, každá z nich v jinak prostorově vymezených volebních obvodech.⁹⁴ Také každá jednotlivá volební obvod v rámci těchto soutěží je z hlediska hlasování a rozdělování mandátů od ostatních obvodů zcela neodvislou entitou (Lander 2010b: 10). Volební obvody, v nichž probíhá hlasování a distribuce mandátů v poměrné slovkě volební soutěže, jsou tvořeny politicko-administrativními jednotkami venezuelských regionů (federálními státy).

⁹³ Přislušnost obyvatel k indigenní zájmové komunitě sice může mít určitý vliv na jejich volební chování, ale nejedná se o hlavní indikátor podpory bloků. Vzhledem k nízké relevanci etnické konfliktní linie v systému a existenci speciálně vydaných volebních obvodů pro indigenní reprezentaci, se tedy nepředpokládá orientace redistrictingu podle takto definovaných skupin. Mění homogenity indigenní zájmové komunity ve volebních obvodech proto nebude v analýze redistrictingu reflektováno. Etnické složení obyvatelstva by mělo pro volební podporu bloků v obvodech a tím pádem jejich redistricting považovat za relevantní – snad jen v případě regionu Zulia, který má z modifikovaných regionů nejvyšší podíl indigenního obyvatelstva (11,6 % obyvatelstva regionu je indigenního p –vodu), (INE 2011).

⁹⁴ Kromě poměrných a v –tínových volebních obvodů existují v systému Venezuely 3 regionální volební obvody, nelimitované požadavkem geografické kontinuity (1. 19 LOPE), určené pro volbu indigenní reprezentace (Západ: regiony Mérida, Trujillo a Zulia; Jih: Amazonas a Apure; Východ: Anzoátegui, Bolívar, Delta Amacuro, Monagas a Sucre), (Romero, Morera 2010: 3).

Celkov se districting plán pom rných obvod skládá z 24 t chto jednotek (viz *Mapa 1*).⁹⁵ Prostorové jednotky region mají ov-em sv j význam nejen pro pom rnou volební sout fl, ale také pro sout fl v t-inovou. V jejich hranicích a z velikosti jejich populace se totiž odvíjí vymezení v t-inových volebních obvod , v nichfi tato sout fl probíhá.

Mapa 1: Rozlofení region (federálních stát) / pom rných volebních obvod v teritoriu Venezuely

Zdroj: Vlastní zpracování dle INE 2013a.⁹⁶

⁹⁵ Teritorium Venezuely je rozd leno na 23 region (federálních stát) a území hlavního m sta Caracasu (*Distrito Capital Caracas*), (INE 2013a).

⁹⁶ Mapa byla p evzata z autor iny diplomové práce: Bi anovská, Dita. 2014. *š Opozice v regionální volební sout flí ve Venezuele.* Diplomová práce. Masarykova Univerzita Brno.

1. 3. 1. V t-inové volební obvody ó legislativní vymezení

V t-inové volební obvody v systému Venezuely jsou slofeny z nižších politicko-administrativních jednotek region ó municipií (*municipios*) a parroquií (*parroquias*).⁹⁷ Podle ustanovení volebního zákona LOPE m ťe být v t-inový volební obvod pro volby na národní nebo státní (regionální) úrovni tvo en šjedním *municipiem* nebo *souborem municipií*, *jednou parroquií* nebo *souborem parroquií*, nebo kombinací *municipií* a *parroquií*, vzájemn p iléhajících a v rámci shodného regionu *kompaktníchõ* (§1 l. 19 LOPE). V t-inové obvody se tedy mohou skládat, p i plném respektování hranic region , z t chto jejich nižších prostorových jednotek, a to v r zných konfiguracích. Legislativa platná p ed volební reformou 2009 umofl ovala skládat do v t-inových obvod pouze jedno nebo více municipií. Municipia tedy nebylo moflné rozd lovat do menších prostorových jednotek (CNE 2010a). Z hlediska umofln ní neomezeného redistrictingu je ov-em problematické zejména druhé ustanovení LOPE týkající se slofení v t-inových obvod . Podle n j se šv *municipiích* nebo *parroquiích* s vysokou popula ní hustotou mohou volební obvody skládat z komunit nebo komun⁹⁸, p i zohledn ní politické, ekonomické, sociální a kulturní dynamiky t chto prostor õ (§3 l. 19 LOPE). D ív j-í právní úprava nepracovala s termínem švysoká popula ní hustotaõ. Stejn tak nepo ítala s tvorbou volebních obvod na základ t chto p esn nedefinovaných prostorových jednotek (CNE 2010a). Na základ tohoto ustanovení tak mohou být volební obvody potenciáln tvo eny bez nutnosti respektu k jakýmkoli kritériím teritoriálního, demografického nebo normativního typu (Romera, Morera 2010: 3).⁹⁹ Aktuální právní

⁹⁷ Teritorium Venezuely, respektive 23 federálních stát a Federální distrikt, se dále d lí do 335 municipií a 1091 parroquií. *Municipio* znamená v p ekladu obec, ale v evropské perspektiv len ní prostoru jej lze p irovnat k okres m. Obdobn pojem *parroquie* ozna uje farnost, ale lze ji chápat spí-e jako obec (viz INE 2013a).

⁹⁸ Komuny (*comunas*) jsou formou politické organizace, která není zakotvena v Ústav Venezuely z roku 1999. Byly sou ástí návrhu ústavní reformy 2007, která ale byla v referendu zamítnuta (Monsalve 2011: 96). Jedná se tedy de facto o blíffe legislativn nevymezenu jednotku, jejífl pouflití v konstrukci volebních obvod by pro aktéra redistrictingu p edstavovalo dal-í významnou moflnost s manipulací volebních výsledk .

⁹⁹ Z oficiálních zdroj o prostorové kompozici volebních obvod pro volby 2010 vyplývá, ťe ke konstrukci volebních obvod na základ t chto jednotek nedo-lo.

úprava obma uvedenými ustanoveními rozíuje spektrum možností pro provádění redistrictingu volebních obvodů a tím také pro jejich případnou manipulaci, a ufl ve formě malapportionmentu nebo gerrymanderingu.

Dále stojí vymezení v t-inových volebních obvodů na populačním principu. Tyto obvody se, minimálně co do velikosti ve smyslu počtu mandátů, aktualizují podle odhadu velikosti populace Venezuely a jejích regionů před každou volební soutěží (CNE 2010a). Nejprve je v tomto procesu určen počet mandátů, o nichž se bude v každém regionu v daných volbách rozhodovat. Bez ohledu na velikost regionu se v něm celkově, tedy v poměrné a v t-inové slošce, volí ti mandáty. K tomu se přidává počet mandátů stanovený podílem počtu obyvatel daného regionu a 1,1 % celkové populace Venezuely (l. 10 LOPE). Pokud je celkový počet mandátů regionu v t-í nebo roven deseti, jsou ti mandáty voleny poměrně a zbytek v t-inov. Pokud je počet mandátů regionu menší nebo roven devíti, jsou dva voleny poměrně a zbytek v t-inov (l. 14 a 15 LOPE).

Po stanovení počtu v t-inových mandátů v regionech jsou tyto mandáty alokovány do jednotlivých v t-inových volebních obvodů, které mohou být jednomandátové nebo vícemandátové. Tento proces odvisí od principu (rovnosti) populace. Podílem počtu obyvatel regionu a počtu jeho v t-inových mandátů je určen tzv. index populace regionu, udávající vlastně počet obyvatel na mandát i jednoho poslance (§4 l. 19 LOPE). Jednotlivá municipia a/nebo parroquie regionu se pak mohou do volebních obvodů skládat, dokud celková populace souboru jednotek v obvodu nedosáhne tohoto indexu nebo jeho násobku (§5 l. 19 LOPE). V situaci, kdy v t-inové volební obvody v regionu již existují a není zde intence jejich prostorové vymezení změnit, je velikost populace každého obvodu vydělena hodnotou indexu populace regionu. Výsledná cifra určuje počet v t-inových mandátů tohoto obvodu.¹⁰⁰

Při redistrictingu obvodů na základě populačního principu je podstatné, do jaké míry se mohou volební obvody odchylovat od indexu

¹⁰⁰ Pokud se tato hodnota blíží 1, bude volební obvod jednomandátový. Jestliže se hodnota pohybuje v intervalu od 1,5 do 2,49 (včetně), budou v obvodu voleni dva poslanci, v intervalu od 2,5 do 3,49 (včetně) tři poslanci a podobně (Rachadell 2010: 151).

populace regionu. V tomto lze nalézt další problematický bod aktuální legislativy, jelikož v ní nejsou explicitně stanovena pravidla upravující limity těchto variací. Je zde pouze jedno, že aktér redistrictingu *šbude vytvářet volební obvody s co možná nejvyšší přesností odpovídající těmto populačním indexům* (§5 odst. 1. 19 LOPE). V tomto bodě ovšem nepředstavuje zákon LOPE nový prvek, jelikož pravidlo maximální povolené odchylky velikosti populace se neuplatňuje od roku 1997. Do té doby byla povolena odchylka mezi populací každého volebního obvodu regionu až do výše 15 % (Monaldi et al. 2010: 61).

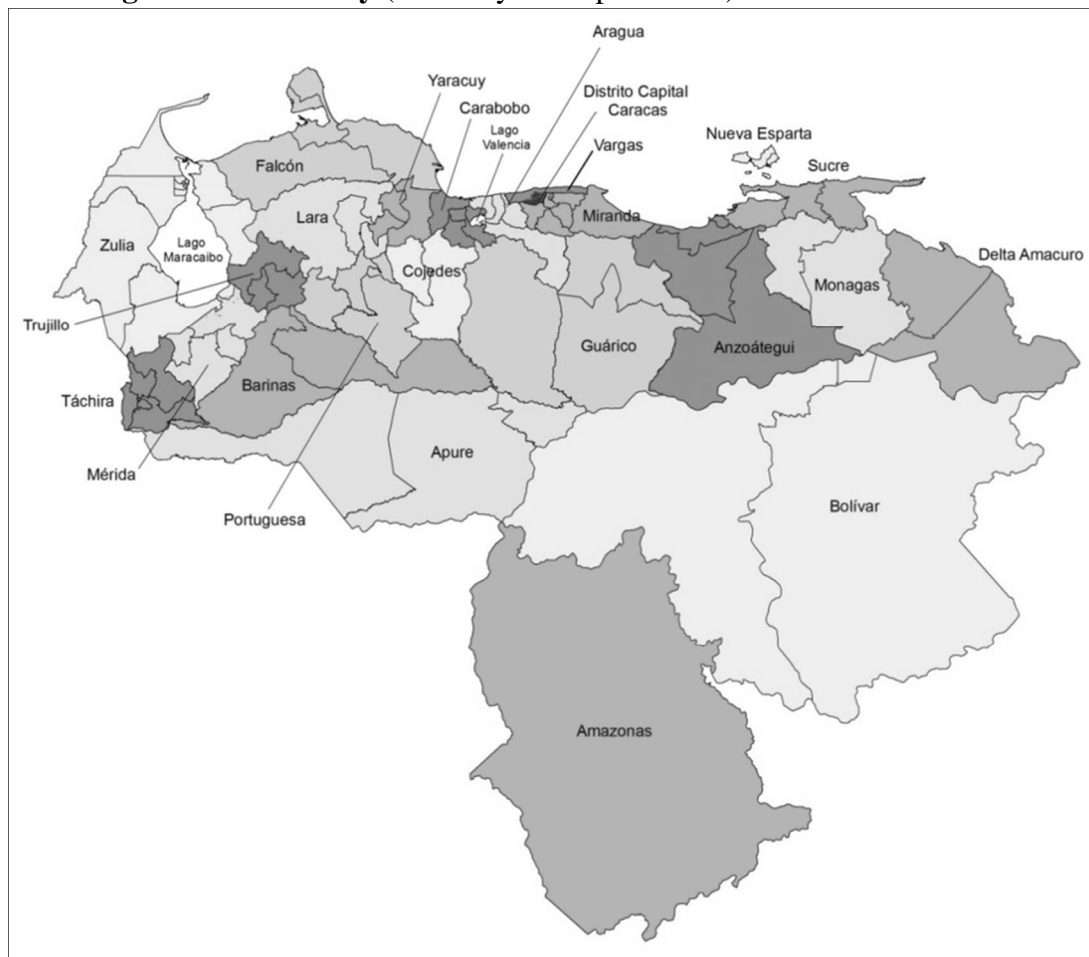
1. 3. 2. V t-ínové volební obvody a redistricting a nastavení pro parlamentní volby 2010¹⁰¹

Teritorium Venezuely, přesněji jejích jednotlivých regionů, bylo pro v t-ínovou volební soutěž parlamentních voleb 2010 rozděleno do 87 v t-ínových obvodů, v nichž se soutěžilo o 110 mandátů. Plán volebních obvodů pro tuto soutěž byl výsledkem procesu redistrictingu, který proběhl v návaznosti na volební reformu 2009. Tento proces se bezprostředně týkal prostorového vymezení obvodů v osmi regionech a Amazonas, Barinas, Carabobo, Distrito Capital Caracas, Lara, Miranda, Táchira a Zulia. Z geografického hlediska se jedná o regiony lokalizované v centrální části i venezuelském pobřeží (Carabobo, Distrito Capital Caracas a Miranda) a v západní části země (Barinas, Lara, Táchira a Zulia). Region Amazonas pak tvoří jižní cíp jejího teritoria (viz *Mapa 2*). Mezi charakteristikami těchto regionů, jež mohou naznačovat důvody provedení redistrictingu právě jejich obvodů za předpokládaným účelem manipulace s volebními výsledky, lze uvést jejich převládající opoziční charakter. Přitom z nich mělo od regionálních voleb 2008 opoziční vládu (vyjma Barinas, DC Caracas a Lara). S výjimkou Amazonas a Barinas, se jedná o regiony s nejvyšší hustotou osídlení na území Venezuely, a proto s největším počtem volených poslanců (Romero, Morera 2010: 5; Súmáte 2010). Ve volbách 2010 se celkem v těchto osmi regionech volilo

¹⁰¹ V této podkapitole je představeno prostorové nastavení v t-ínových volebních obvodů platné pro parlamentní volby 2010, a to především v procesem redistrictingu dotčených regionech, jimiž se tento výzkum podrobně zabývá v analytické části.

52 reprezentant . Procesem redistrictingu byl oproti p vodnímu plánu volebních obvod navý-en celkový počet obvod v systému o -est t chto jednotek. Uvařované regiony se ve svém poreformním nastavení skládaly z celkem 40 v t-inových obvod , v p edreformním tedy z 34 obvod (viz Tab. 2). Konkrétn vedl redistricting k navý-ení počet obvod v regionech Lara, Táchira a Zulia. Naopak snížení počet obvod se událo v regionech Amazonas a Distrito Capital Caracas. V p ípad region Barinas, Carabobo a Miranda se delimitace hranic volebních obvod ve zm n jejich počet neodrazila.

Mapa 2: Poreformní rozložení v t-inových volebních obvod v regionech Venezuely (rozli-eny ve stupních -edi)¹⁰²

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2010c.

¹⁰² P edreformní rozložení v t-inových volebních obvod je znázorněno zvlá- u jednotlivých p ípad region v analytické části.

Tab. 2: Počet v t-inových volebních obvodů v regionech¹⁰³

Region	Počet obvodů	
	Před reformou (2005)	Po reformě (2010)
Amazonas	2	1
Barinas	2	2
Carabobo	5	5
DC Caracas	6	5
Lara	2	3
Miranda	7	7
Táchira	4	5
Zulia	6	12

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a 2010c.

Podle pravidel zákona LOPE¹⁰⁴ byly každému regionu přiděleny pro parlamentní volby 2010 tři mandáty a k tomu takový počet mandátů, který odpovídal podílu tehdejšího počtu jeho obyvatel a indexu populace Venezuely (viz Tab. 3). Ze souhrnného počtu v t-inových a poměrných mandátů regionu pak vyplýval počet mandátů určený pro jejich v t-inovou volební soutěž. Kupříkladu regionu Amazonas byly přiděleny celkově pouze tři mandáty. Z toho byly dva mandáty přisouzeny poměrně složce a jeden mandát složce v t-inové. Naopak třeba v regionu Zulia se soutěžilo o 15 mandátů. Z toho spadaly tři mandáty do poměrné složky a dvanáct mandátů do složky v t-inové. Uvažujeme-li již poreformní districting plán, v t-inové mandáty regionů byly následně alokovány do jejich jednotlivých volebních obvodů. Pro tuto alokaci bylo nejprve nutné stanovit pro jednotlivé regiony index populace (viz Tab. 3). Podílem populace každého volebního obvodu regionu a příslušného indexu populace byl nakonec pro každý obvod regionu určen počet v t-inových mandátů.¹⁰⁵ Výstupem byly jednomandátové volební obvody v regionech Amazonas, Táchira a Zulia. Jednomandátové obvody v kombinaci s dvoumandátovými tvořily regiony Distrito Capital Caracas a Miranda, s třímandátovými obvody pak region Carabobo. Výhradně vícemandátové obvody se

¹⁰³ Počet v t-inových volebních obvodů v ostatních regionech viz Tab. 1 přílohy.

¹⁰⁴ Viz podkapitola I. 3. 1. V t-inové volební obvody o legislativní vymezení.

¹⁰⁵ Tato problematika je podrobně rozebírána v analytické části práce.

nacházely v regionech Barinas (dva dvoumandátové) a Lara (dva dvoumandátové a jeden třímandátový obvod), (CNE 2010c).

Tab. 3: Populace a počet mandátů v regionech¹⁰⁶

Region	Populace (2010)	Index populace regionu	Celkový počet M	Počet v třímandátových M
Amazonas	152 437	152 437	3	1
Barinas	810 867	202 717	6	4
Carabobo	2 335 867	333 695	10	7
DC Caracas	2 100 977	300 140	10	7
Lara	1 896 420	270 917	9	7
Miranda	3 010 511	334 501	12	9
Táchira	1 244 427	248 885	7	5
Zulia	3 825 601	318 800	15	12
Populace Venezuely (2010)	28 949 489			
Index populace Venezuely (1,1 % populace Venezuely)	318 444			

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2010bc.

Kromě redistrictingu v třímandátových obvodech za účelem manipulace s výstupy parlamentních voleb, je důležité neopomenout také druhý možný důvod jeho provedení. Ten souvisí s počtem v třímandátových mandátových regionech pro tyto volby, respektive s jejich alokací do volebních obvodů v jejich předreformním nastavení. Ze srovnání počtu mandátů a počtu volebních obvodů regionů (srov. Tab. 2 a 3) je zřejmé, že ač na jedinou výjimku by bylo možné mandáty pro volby 2010 do těchto volebních obvodů umístit. Touto výjimkou je region Amazonas, o jehož jediném mandátu nelze z logiky kandidatury a hlasování ve volbách rozhodovat ve dvou volebních obvodech. Ke sloučení jeho obvodů tak došlo z tohoto praktického důvodu, a proto nebude redistricting tohoto regionu jifi

¹⁰⁶ Populace a počet mandátů v ostatních regionech viz Tab. 1 přílohy.

zvláště – rozebírání.¹⁰⁷ U zbylých sedmi regionů mohl být redistricting podmíněn také vysokými odchylkami populace jejich jednotlivých obvodů na jeden mandát v porovnatelném prostorovém nastavení od indexu populace regionu. Tento důvod redistrictingu ale nelze přesvědčivě prokázat, jelikož není legislativou určena ona míra akceptovatelné odchylky populace obvodů. Jasněji patrný je pouze v případě regionů Miranda a Táchira, u nichž nelze v t-ínové mandáty pro volby 2010 rozmístit do předreformních obvodů bez většího zkreslení.¹⁰⁸

1. 4. Operacionalizace proměnných¹⁰⁹ a metody výzkumu

Proměnná *rovnost populace* je ve výzkumu operacionalizována jako procentuální odchylka počtu obyvatel volebního obvodu na jeden volební mandát od kvóty, která je stanovena indexem populace regionu¹¹⁰. Kladná hodnota odchylky ukazuje na nadreprezentaci populace obvodu. Záporná hodnota odchylky vypovídá o podreprezentaci populace obvodu. Kurvení odchylky rovnosti populace je možné znát pouze počet obyvatel jednotlivých regionů a jejich volebních obvodů. Pro rekonstrukci předreformního nastavení obvodů pak také počet obyvatel municipií a parroquií, z nichž se obvody skládají.¹¹¹ Při určování indexu populace regionu a velikosti populace obvodu na mandát je dále pracováno s počty v t-ínových mandátů přidělených regionům pro volby 2010 a jejich

¹⁰⁷ Jeho volební obvody ovšem zstanou zahrnutý v souboru pro kvantitativní analýzu redistrictingu.

¹⁰⁸ Způsob, jakým v t-ínových mandátů pro volby 2010 do obvodů těchto regionů v jejich předreformním nastavení vyplývá, především počet mandátů k populaci obvodů dává v souhrnu o jeden mandát méně než je celkový počet mandátů určených pro distribuci v těchto regionech.

¹⁰⁹ Výzkum pracuje se třemi základními proměnnými zastupujícími parametry prostorového nastavení v t-ínových volebních obvodech: *rovnost populace, homogenita zájmových komunit a politická soudržnost*.

¹¹⁰ Index populace regionu byl zvolen, respektive upraven podle kvóty danou indexem populace Venezuely, vzhledem k jeho přirozenému používání při alokaci v t-ínových mandátů do jednotlivých volebních obvodů regionu. Jelikož tento výzkum nereflexuje vliv reformou neseného změny mechanismu určování počtu v t-ínových mandátů v regionech na výstupy voleb, zůstává tento index pro volby 2010 v předreformním i po reformním nastavení volebních obvodů jednotlivých regionů totožný.

¹¹¹ Výzkum používá originální data, která byla generována INE k 30. 9. 2010 a využita CNE pro vytvoření volebních obvodů pro parlamentní volby 2010 (viz CNE 2010c).

umíst ním do obvod v jejich poreformním, ale také p edreformním prostorovém nastavení.

Na základ hodnot této prom nné lze jednotlivé volební obvody rozdlít do následujících kategorií¹¹²:

1. *Nadprezentované volební obvody* ó obvody s vy—í nevl 15%¹¹³ odchylkou velikosti populace od kvóty v kladném sm ru;
2. *Podprezentované volební obvody* ó obvody s vy—í nevl 15% odchylkou velikosti populace od kvóty v záporném sm ru;
3. *Rovnom rn reprezentované volební obvody* ó obvody s odchylkou velikosti populace od kvóty v intervalu $\pm 15 \%$.

Prom nná *homogenita zájmových komunit* je operacionalizována jako procentuální odchylka po tu obyvatel volebního obvodu, kte í spadají do jednotlivých zájmových komunit, od kvóty. Tato kvóta je stanovena vldy polovinou celkového po tu obyvatel obvodu. Udává vlastn po et obyvatel obvodu, který by musely shodn obsahovat jeho zájmové komunity reprezentující protilehlé volí ské segmenty (tj. bohaté a chudé komunity, urbánní a rurální komunity), aby byl tento obvod klasifikovatelný jako úpln heterogenní v zájmových komunitách vymezených podle socioekonomické i urbánn -rurální konfliktní linie. Míra homogenity zájmových komunit se m fle pohybovat v hodnotách od nuly do sta v kladném nebo záporném sm ru. Pokud nabývá prom nná homogenita zájmové komunity (nap . bohaté) v obvodu kladných hodnot, je tento obvod v této komunit homogenní (tj. do ur ité míry zde p evafluje bohaté obyvatelstvo). ím více se pak tato hodnota vzdaluje v kladném sm ru od nuly, tím homogenita komunity v obvodu vzr stá. Zájmová komunita reprezentující opa ný volí ský segment (tj. chudá) by pak nabývala shodné velikosti odchylky, av—ak v záporném sm ru. Základem pro ur ení míry homogenity zájmových komunit jsou tedy demografická a socioekonomická

¹¹² To umofní srovnat celkový p edreformní a poreformní districting plán modifikovaných region co do prom ny po tu jednotlivých kategorií volebních obvod , respektive co do podílu jednotlivých kategorií obvod na celkovém po tu obvod DP₁ a DP₂.

¹¹³ Vzhledem k neexistenci legislativní úpravy maximální akceptovatelné vý-e této odchylky je pro ú ely tohoto výzkumu pouflita 15% hranice, která byla uplat ována p ed rokem 1997 (Monaldi et al. 2010: 61).

data. Konkrétně se jedná o data celkového počtu obyvatel jednotlivých volebních obvodů v jejich předreformním a poreformním nastavení, data o počtu bohatých/chudých domácností¹¹⁴ a počtu urbánních/rurálních obyvatel¹¹⁵ z celkového počtu domácností/obyvatel každého obvodu.¹¹⁶

Podle míry homogenity zájmových komunit vymezených podél socioekonomické konfliktní linie lze jednotlivé volební obvody rozdělit následovně :

1. *Homogenní bohaté volební obvody* – obvody s výší nejlépe 10% odchylkou počtu bohatých domácností od kvóty v kladném směru, respektive výší nejlépe 10% odchylkou počtu chudých domácností v záporném směru;
2. *Homogenní chudé volební obvody* – obvody s výší nejlépe 10% odchylkou počtu chudých domácností od kvóty v kladném směru, respektive výší nejlépe 10% odchylkou počtu bohatých domácností v záporném směru;
3. *Socioekonomicky heterogenní volební obvody* – obvody s odchylkou počtu bohatých a chudých domácností od kvóty v intervalu $\pm 10\%$.

¹¹⁴ Chudoba byla v censu 2011 definována jako situace těchto domácností, které nejsou dlouhodobě schopny nashromáždit zdroje potřebné k uspokojení základních potřeb svých členů. Byly rozlišeny tyto kategorie: domácnosti *extrémně chudé (pobre extremo)*, které nejsou schopny zajistit dva a více těchto nutných potřeb, domácnosti *chudé, ale ne extrémně (pobre no extremo)* neschopné zajistit alespoň jednu tuto potřebu a domácnosti *nechudé/bohaté (no pobre)* nevykazující žádný z indikátorů neuspokojených potřeb. Tyto indikátory byly například tíže v ku 7 a 12 let navenčívajících –kolu, více než tři osoby přebývajících v jedné místnosti, domácnosti bez trvalého příjmu, bez přístupu k pitné vodě nebo ty, kde na jednoho zaměstnaného člena připadají více než tři další nezaměstnaní starší 15 let (INE 2013b). Pro účely tohoto výzkumu pak byly kategorie *extrémně chudé* a *chudé, ale ne extrémně* slouženy v jednu kategorii domácností *chudé*.

¹¹⁵ Struktura osídlení urbanitních prostorových jednotek byla v censu 2011 definována dle počtu obyvatel žijících v sídlech o 2,5 tisících a více obyvatelích (urbánní populace/*populación urbana*) a v sídlech žijících méně než 2,5 tisíce obyvatel (rurální populace/*populación rural*), (INE 2013b).

¹¹⁶ Tato data pocházejí z oficiálního censu obyvatelstva Venezuely provedeného INE roku 2011 (viz <http://www.ine.gov.ve/>). Nejsou ale přímo dostupná pro prostorovou úroveň volebních obvodů, a proto jsou na tuto úroveň agregována z dat o obyvatelstvu municipií a parroquií, z nichž se volební obvody v předreformním a poreformním prostorovém nastavení skládají.

Obdobn lze volební obvody rozdlit podle míry homogenity zájmových komunit vymezených na základ urbánn -rurální konfliktní linie:

1. *Homogenní urbánní volební obvody* ó obvody s vy—í nevl 10% odchylkou po tu urbánních obyvatel od kvóty v kladném sm ru, respektive vy—í nevl 10% odchylkou po tu rurálních obyvatel v záporném sm ru;
2. *Homogenní rurální volební obvody* ó obvody s vy—í nevl 10% odchylkou po tu rurálních obyvatel od kvóty v kladném sm ru, respektive vy—í nevl 10% odchylkou po tu urbánních obyvatel v záporném sm ru;
3. *Strukturáln heterogenní volební obvody* ó obvody s odchylkou po tu urbánních a rurálních obyvatel od kvóty v intervalu $\pm 10 \%$.

Prom nná *politická sout fivost* je operacionalizována jako procentuální odchylka po tu hlas bloku PP a bloku MUD (obdrfených v ur itém obvod ve v t-inové slofice voleb 2010) od kvóty vymezené polovinou platných hlas , jevl byly v daném obvod odevzdány pro tyto bloky celkem.¹¹⁷ Uvaflujeme-li modelovou situaci, kdy oba bloky obdrfví v obvod shodný po et hlas (stanovený touto kvótou), je odchylka volební podpory obou t chto blok od kvóty nulová. V tom p ípad je pak volební obvod klasifikovatelný jako úpln sout fivý. ím více roste odchylka volební podpory jednoho z blok v kladném sm ru, tím více se snifluje politická sout fivost obvodu a tento obvod se stává do ur ité míry politicky nesout fivým ve prosp ch tohoto bloku. Odchylka podpory druhého z blok pak nabývá shodných, ale záporných hodnot. Pro stanovení míry politické sout fivosti obvod je pracováno s po ty hlas blok PP a MUD

¹¹⁷ P i ur ování politické sout fivosti obvodu je obecn vzato nutno zohlednit podporu v-ech v n m sout fivých subjekt . V p ípad blok PP a MUD se ov-em jedná o hlavní subjekty volební sout fle a v naprosté v t-in obvod se sou et platných hlas pro tyto bloky p iblifuje celkovému po tu v nich odevzdaných platných hlas . Politická sout fivost v tomto výzkumu redistrictingu je tedy vyjád ena jako vztah mezi podporou bloku PP (aktéra redistrictingu) a bloku MUD (hlavního p edstavitele opozice).

ve v t-ínové slofke voleb 2010 na úrovni jednotlivých obvod v jejich p edreformním a poreformním nastavení.¹¹⁸

Podle míry politické sout flivosti lze nakonec volební obvody roz lenit do t í kategorií:

1. *Nesout flivé volební obvody ve prosp ch bloku PP* ó obvody s vy—í nevl 10% odchylkou po tu hlas pro PP od kvóty v kladném sm ru, respektive vy—í nevl 10% odchylkou po tu hlas pro MUD v záporném sm ru;
2. *Nesout flivé volební obvody ve prosp ch bloku MUD* ó obvody s vy—í nevl 10% odchylkou po tu hlas pro MUD od kvóty v kladném sm ru, respektive vy—í nevl 10% odchylkou po tu hlas pro PP v záporném sm ru;
3. *Sout flivé volební obvody* ó obvody s odchylkou po tu hlas pro PP a MUD od kvóty v intervalu $\pm 10 \%$.

Analýza redistrictingu v regionech je založena na deskripci a srovnání parametr jednotlivých v t-ínových volebních obvod region v jejich p edreformním a poreformním nastavení, respektive deskripci jejich zm ny zp sobené tímto procesem. Tomu p edchází projekce p íslu-ných dat do p edreformního nastavení obvod a na nich založený výpo et hodnot prom nných obvod v tomto jejich p vodním, stejn jako novém prostorovém nastavení. Testování hypotézy gerrymanderingu v souhrnu volebních obvod stojí na srovnání zastoupení kategorií prom nných obvod p edreformního a poreformního plánu jejich rozložení. Testování hypotézy malapportionmentu, o vztazích mezi parametry obvod v jejich souhrnu, je založeno na metod korelace, konkrétn na výpo tu a interpretaci hodnot *Pearsonova korela ního koeficientu*.¹¹⁹

¹¹⁸ Data pocházejí z oficiálních volebních výsledk publikovaných CNE (viz <http://www.cne.gob.ve/>).

¹¹⁹ Hodnoty tohoto koeficientu se pohybují v intervalu od -1 do 1, p í emfl hodnota jedna ukazuje na vztah p ímé úm ry a mínus jedna na nep ímou úm ru. Jsou-li hodnoty koeficientu záporné, ukazuje to na negativní souvislost mezi uvařovanými prom nnými. Jsou-li naopak kladné, jedná se mezi nimi o pozitivní souvislost (Hendl 2012: 253). ím více se p ítom hodnota koeficientu vzdaluje od nuly, kladným nebo záporným sm rem, tím více nar stá síla vztahu mezi t mito prom nnými. Síla korela ních vztah viz *Tab. 20 p íloh*.

2. Analytická část práce

2.1. Redistricting v regionech¹²⁰

2.1.1. Barinas

Districting plán regionu Barinas byl v předreformním i po reformním nastavení tvořen dvěma v t–inovými volebními obvody, které se skládaly výhradně z prostorových jednotek municipií (viz *Mapa 3* a *Mapa 4*).¹²¹ Volební obvod *Barinas 1* byl před implementací volební reformy tvořen sedmi municipii a obvod *Barinas 2* pět jednotkami. Proces redistrictingu spočíval v přemístění jediného municipia (*Cruz Paredes*), původně příslušného k prvnímu obvodu, mezi tyto dvě obvody. Co se týče velikosti volebních obvodů tohoto regionu, pro parlamentní volby 2010 mu byly přiděleny tři v t–inové mandáty a v každém z volebních obvodů se rozdělovalo po dvou z nich. Promítneme-li uvažované mandáty do obvodů v jejich předreformním nastavení, v obvod *Barinas 1* by se soustředily tři mandáty a obvod *Barinas 2* by byl jednomandátový. Přidružení municipia ke druhému obvodu tak navýšilo jeho populaci do té míry, než došlo rovněž ke zvýšení počtu mandátů distribuovaných v tomto obvodu, respektive ke snížení počtu mandátů prvního volebního obvodu.

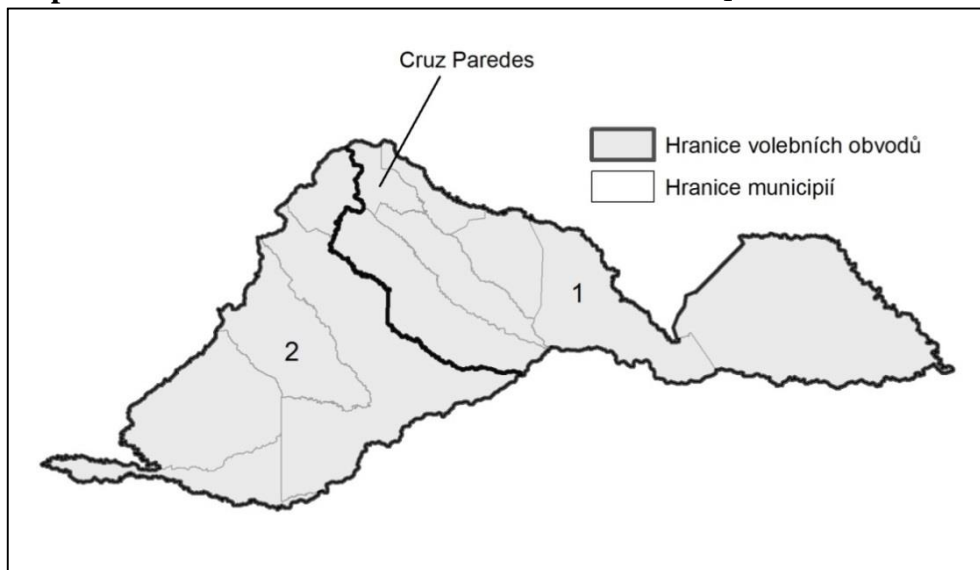
Co se týče parametru volebních obvodů v jejich předreformním nastavení (viz *Graf 1*), rovností svých populací se obvody tohoto regionu odlišovaly výrazně, a to nejen v míře vzhledem ke kvótě¹²², ale také co do charakteru navzájem. Volební obvod *Barinas 1* byl ve svém původním prostorovém vymezení populací podreprezentovaný. Zahrnoval oproti kvótě o 12,64 % méně počet obyvatel na mandát. Volební obvod *Barinas 2* byl naopak populací nadreprezentován. Odchylka jeho populace od kvóty dosahovala až k 38 %.

¹²⁰ Analýza je provedena v sedmi regionech, v nichž redistricting v t–inových volebních obvodech proběhl (azedy abecedně). Vynechán je z výše uvedených důvodů pouze region Amazonas (ke kompozici a charakteristikám volebních obvodů tohoto regionu viz *Tab. 2*, *Tab. 3*, *Mapa 1* a *Mapa 2* p. íloh).

¹²¹ Seznam municipií jednotlivých volebních obvodů regionu Barinas viz *Tab. 4* p. íloh.

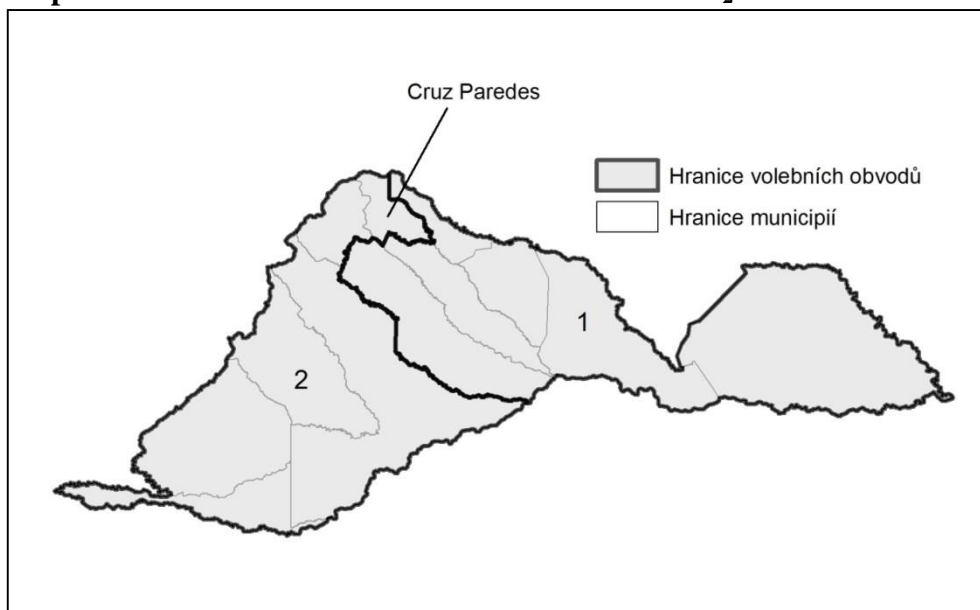
¹²² Kvóta, tj. index populace regionu pro parlamentní volby 2010, byla v případě Barinas 202 717 obyvatel.

Mapa 3: Barinas ó Rozložení volebních obvodů DP₁

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Mapa 4: Barinas ó Rozložení volebních obvodů DP₂

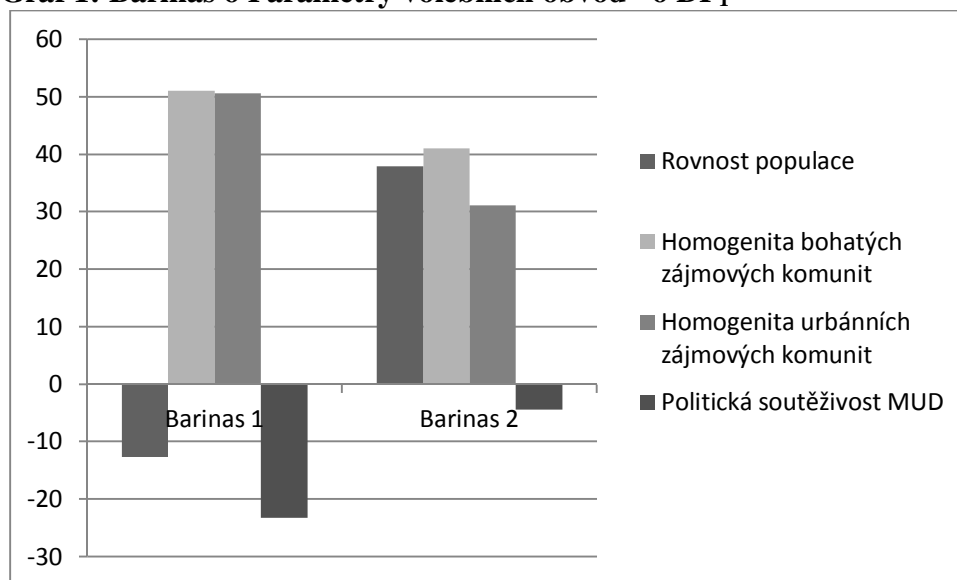

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Oba volební obvody se dále vyznačovaly homogenitou bohatých a urbánních zájmových komunit. Volební obvod *Barinas 1* přitom vykazoval v obou typech těchto komunit vyšší míru homogenity než obvod *Barinas 2*. Promítneme-li volební podporu bloku MUD ve volbách 2010 do těchto volebních obvodů, odchylka politické soutěživosti u obou z nich nabývá záporných hodnot. Tyto obvody lze tudíž klasifikovat jako do určité míry politicky nesoutěživé ve prospěch vládního bloku PP. Tento blok by v těchto pre-reformních obvodech zvíťazil nad blokem opozičním v téměř

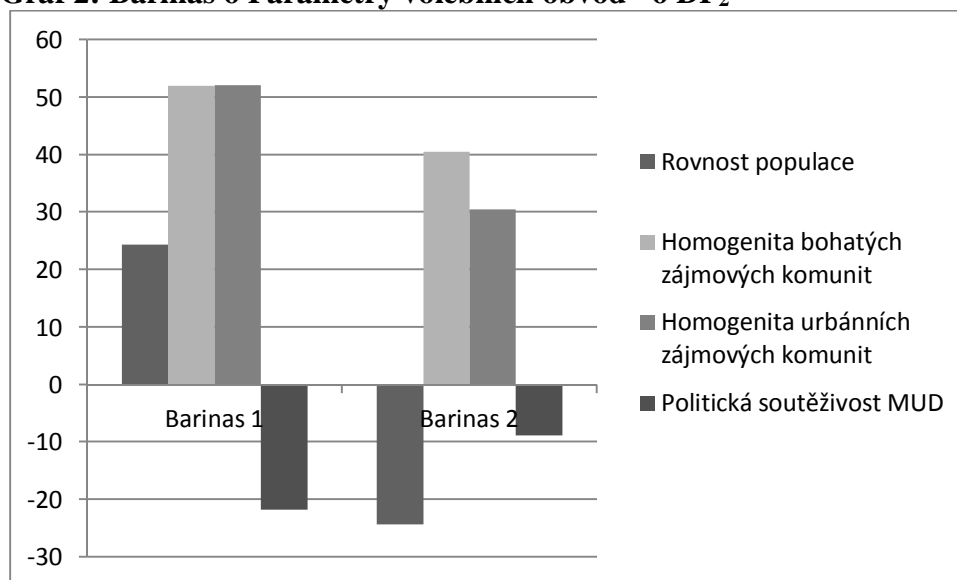
rozdílem v obvod *Barinas 1*, kde by získal o 23,25 % více hlasů. Volební obvod *Barinas 2* by byl soutěživým obvodem, v něm by náskok bloku PP nad MUD dosahoval jen přibližně 4 % hlasů. V tomto předreformním nastavení obvodů regionu Barinas by tedy všechny tyto jeho vnitřní mandáty připadly ve volbách 2010 provládnímu bloku PP.

Graf 1: Barinas – Parametry volebních obvodů DP₁¹²³

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Graf 2: Barinas – Parametry volebních obvodů DP₂¹²⁴

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

¹²³ Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 5 p. 10h.

¹²⁴ Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 5 p. 10h.

Ze srovnání výchozího nastavení parametr volebních obvodů v DP₁ s jejich poreformním nastavením v DP₂ (viz *Graf 2*) je patrné, že redistricting měl z uvažovaných proměnných největší vliv na rovnost populace obvodů. Odrhnutí municipia od obvodu *Barinas 1* a tím také snížení počtu jeho mandátů vedlo ke zvýšení hodnoty této proměnné. Z obvodu s menší velikostí populace na mandát se stal obvod populací nadreprezentovaný. Na míru rovnosti populace volebního obvodu *Barinas 2* působil redistricting v opačném směru. V případě míry homogenity bohatých a urbánních zájmových komunit obvod nedošel v důsledku redistrictingu k významné změně. U volebního obvodu *Barinas 1* se míra navýšila homogenita bohatých komunit (o 0,8%) a stejně tak urbánních komunit (o 1,34 %). V obvodu *Barinas 2* došlo ke snížení homogenity bohatých zájmových komunit (o 0,53 %) i urbánních komunit (o 0,64 %). Redistricting nezpůsobil ani výraznou změnu míry politické soutěživosti volebních obvodů. V obvodu *Barinas 1* se její politická nesoutěživost pro blok PP mírně oslabila (o 1,5 %). Stejně jako by tomu bylo v původním vymezení obvodu, provládní blok PP v něm vyhrál, ale bylo tomu menším rozdílem hlasů.¹²⁵ U volebního obvodu *Barinas 2* došlo naopak k posílení politické nesoutěživosti favorizující blok PP. V novém prostorovém nastavení tohoto obvodu tak vyhrál provládní blok naopak v tím rozdílem hlasů než by tomu bylo v jeho nastavení před reformou.¹²⁶ Z politické soutěživosti obvodů DP₂ vyplývá, že v nich provládní blok vyhrál opět všechny čtyři v t-ínové mandáty. V tomto smyslu tedy proces redistrictingu v regionu *Barinas* neměl vliv na výstupy v t-ínové volební soutěži uvažovaných parlamentních voleb.

Volební obvody tohoto regionu nekorespondovaly ve svém předreformním nastavení s charakteristikami zkrácení prostřednictvím strategie malapportionmentu. Přesněji řečeno jí neodpovídaly ve stejné míře znaku propojení míry rovnosti populace a homogenity zájmových

¹²⁵ Nadále jej lze ovšem kategorizovat jako politicky nesoutěživý obvod ve prospěch PP.

¹²⁶ Hodnotou odchylky -8,9 % je ovšem tento obvod i v DP₂ zařaditelný do kategorie politicky soutěživých volebních obvodů.

komunit.¹²⁷ Míra rovnosti jejich populací pak odpovídala výši volební podpory, které by v těchto obvodech bloky ve volbách 2010 dosáhly.¹²⁸ Souvislost těchto proměnných samu o sobě ovšem nelze vnímat jako znak zkresení obvodů pomocí této strategie.¹²⁹ Poreformní nastavení obvodů pak jifi znaky malapportionmentu vykazuje. Platí, že populačně nadreprezentovaný obvod (*Barinas 1*) je vykreslen jako více homogenní ve složení předpokládaných voličů opozice nežli obvod s podreprezentovanou populací (*Barinas 2*).¹³⁰ Tyto charakteristiky se však jifi neodráfi v předislámské míře politické soutěživosti obvodů.¹³¹ Poreformní districting plán regionu Barinas tedy na rozdíl od plánu předreformního vykazuje charakteristiky malapportionmentu.¹³² Proces redistrictingu proto v tomto plánu vlastně posiloval zkresení obvodů prostřednictvím této strategie.

Proces redistrictingu volebních obvodů modifikoval do určité míry jejich parametry v homogenitě zájmových komunit zastupujících voliče

¹²⁷ V DP₁ platí, že populačně nadreprezentovaný obvod (*Barinas 2*) je vykreslen s nižší homogenitou bohatých a urbánních zájmových komunit nežli populačně podreprezentovaný volební obvod (*Barinas 1*).

¹²⁸ A koliv v nadreprezentovaném obvodu *Barinas 2* nevítá blok MUD, oproti podreprezentovanému obvodu *Barinas 1* je zde jeho postavení silnější (dle politické soutěživosti).

¹²⁹ Nelze samozřejmě vyloučit, že souvislost míry rovnosti populace s politickou soutěživostí obvodů v districting plánu (bez odpovídající souvislosti s jejich homogenitou) značí nějaké zkresení tohoto plánu. Stejně tak se ale může jednat o náhodnou souvislost proměnných. Ovšem přítomnost malapportionmentu pouze na základě politické soutěživosti obvodů ve volbách 2010 by nebylo odpovídající, jelikož redistricting nemohl být z principu založen na datech těchto voleb. Politická soutěživost zde proto sloufi jako ukazatel doplňující hlavní proměnnou homogenitu zájmových komunit a vypovídající o úspěšnosti aplikace strategie malapportionmentu na ní založené anebo upozorující na potenciální zkresení na základě jiných proměnných nežli je zde uvažovaná homogenita zájmových komunit.

¹³⁰ Především podreprezentovaný obvod *Barinas 2* nespĺuje zcela požadavek teorie o vyšší homogenitu chudých/rurálních komunit, vykazuje nižší homogenitu komunit bohatých/urbánních nežli nadreprezentovaný volební obvod, a proto v celkovém kontextu districting plánu odpovídá charakteristikám malapportionmentu.

¹³¹ V populačně nadreprezentovaném obvodu *Barinas 1* má blok PP silnější postavení nežli v populačně podreprezentovaném obvodu *Barinas 2*.

¹³² Samozřejmě, jelikož se districting plán tohoto regionu skládá pouze ze dvou volebních obvodů a zkresení obvodů DP₂ se neodráfi v předislámské míře jejich politické soutěživosti, která by malapportionment přesněji potvrdila, mohla potenciálně zde propojenost mezi rovností populace a homogenitou zájmových komunit vzniknout nezáměrně.

opozice a jejich politickou soutěživost. Tím je splněn výchozí předpoklad provedení gerrymanderingu. Uvažujeme-li z pohledu¹³³ modifikace volebních obvodů, přichází v úvahu použití jeho strategie sbalování. Pokud by byl v tomto smyslu redistricting založen na manipulaci se zastoupením voličů opozičního bloku v obvodech, docházelo by vzhledem ke směru přesunu municipia k jejich nadhodnocování ve volebním obvodu *Barinas 2*. Jinými slovy by se navýšila míra homogenity jeho bohatých a urbánních komunit. Ideálně by tím byla rovněž navýšena politická soutěživost tohoto obvodu ve prospěch opozičního bloku. Současně by se v obvodu *Barinas 1* snížila míra homogenity těchto zájmových komunit a posílila se pozice vládního bloku. Ve skutečnosti se však redistrictingem modifikovaly parametry obvodů v opačném směru. Ve druhém obvodu se snížila homogenita voličů opozice a posílila se politická soutěživost pro blok PP. V prvním obvodu se homogenita opozičních voličů navýšila a oslabila se volební pozice bloku PP. Proces redistrictingu tedy nevykazuje charakteristiky gerrymanderingu v klasickém pojetí manipulace s opozičními voliči za účelem posílení pozice strany aktéra redistrictingu.

Výše popsané změny odpovídají gerrymanderingu v jeho specifické *defenzivní* formě. Jejím cílem není šútit na opozici, ale bránit dosavadní pozici strany aktéra redistrictingu ve volebním obvodu prostřednictvím peroxidování jeho vlastních voličů. To ostatně dokládá i politická soutěživost obvodu DP₁. Podle ní by vlastně nebylo zapotřebí posilovat pozici bloku PP v obvodu *Barinas 1*, který byl na rozdíl od *Barinas 2* pro tento blok dostatečně bezpečným obvodem. Aktér redistrictingu tedy odebráním municipia mírně oslabil zastoupení vládních voličů a politickou soutěživost bloku PP ve volebním obvodu *Barinas 1*, aniž by tím ovšem ohrozil svou jistotu vítězství v tomto obvodu. Připojením municipia k obvodu *Barinas 2*, kde mohla být alespoň podle politické soutěživosti pozice vládního bloku potenciálně snadno ohrožena ztrátou mandátu, pak v tomto obvodu posílil zastoupení vládních voličů a takticky reálnou volební pozici vládního bloku.

¹³³ Z geografického hlediska odtržení municipia a jeho připojení k jinému obvodu a fakt, že se tím jednotlivé proměnné nemodifikovaly ve shodném směru.

2. 1. 2. Carabobo

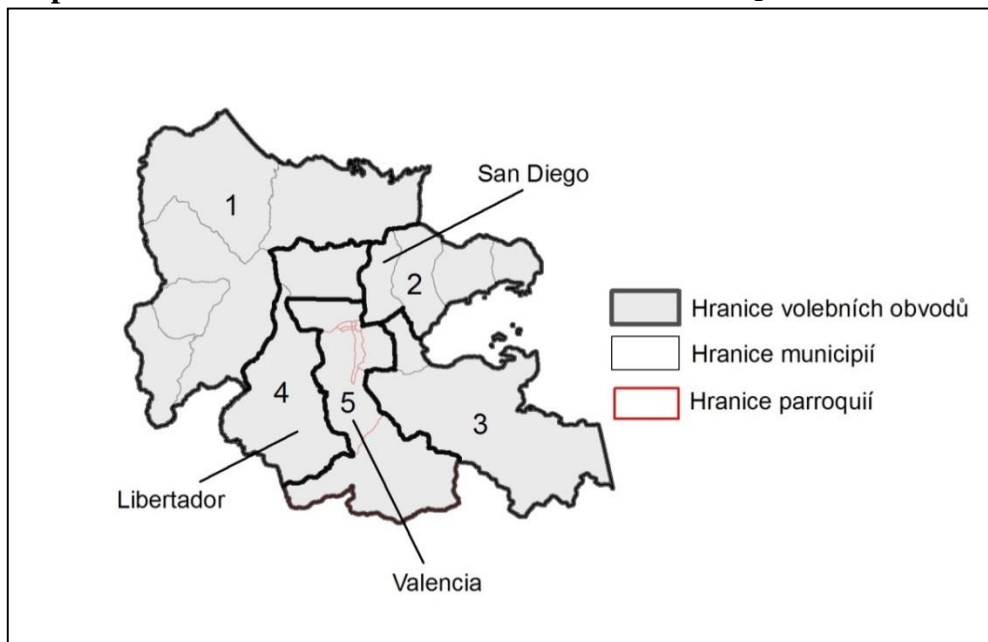
Region Carabobo byl v období před volební reformou, stejně jako po její implementaci, rozdělen do pětiletých volebních obvodů. Zatímco v předreformním nastavení se obvody skládaly pouze z prostorových jednotek municipií, v tom předreformním jifi byla kombinována municipia s parroquiemi (viz *Mapa 5* a *Mapa 6*).¹³⁴ Proces redistrictingu se pak bezprostředně týkal změny hranic těchto volebních obvodů regionu *Carabobo 2*, *Carabobo 4* a *Carabobo 5*. V případě obvodu *Carabobo 2* došlo k odtržení municipia *San Diego* a jeho následnému připojení k obvodu *Carabobo 4*. Z tohoto tvrdého volebního obvodu bylo odtrženo municipium *Libertador* a připojeno k obvodu *Carabobo 5*.¹³⁵ Další změnou, která byla při redistrictingu provedena, bylo rozdělení municipia *Valencia*, tvořícího před reformou pátý volební obvod, na jednotlivé parroquie. Některé z těchto parroquií přitom zůstaly v předreformním districting plánu součástí onoho pátého volebního obvodu (*Rafael Urdaneta*, *Santa Rosa*, *Miguel Peña* a *Negro Primero*) a zbylé se připojily ke tvrdému volebnímu obvodu. K největší intenzitě přesunu prostorových jednotek v obou směrech docházelo při redistrictingu mezi volebními obvody *Carabobo 4* a *Carabobo 5*. Z hlediska převalujícího směru přesunu jednotek pak k jejich koncentrování do obvodu *Carabobo 4*. V těchto volebních obvodech se v parlamentních volbách 2010 rozložilo celkem sedm mandátů. Volební obvody předreformního nastavení byly jednomandátové (*Carabobo 1* a *4*) a třímandátové (*Carabobo 5*). Při alokaci těchto sedmi mandátů do volebních obvodů by zůstaly jejich počty v jednotlivých obvodech nezměněny.

Reflektujeme-li parametry výchozího prostorového nastavení (DP₁) modifikovaných volebních obvodů (viz *Graf 3*), tyto obvody se navzájem odlišovaly svým charakterem v proměnné rovnosti populace. Naopak v homogenitě bohatých a urbánních zájmových komunit a politické soudržnosti vykazovaly shodné rysy. Volební obvod *Carabobo 2* měl

¹³⁴ Seznam municipií a parroquií jednotlivých volebních obvodů regionu Carabobo viz *Tab. 6* příloh.

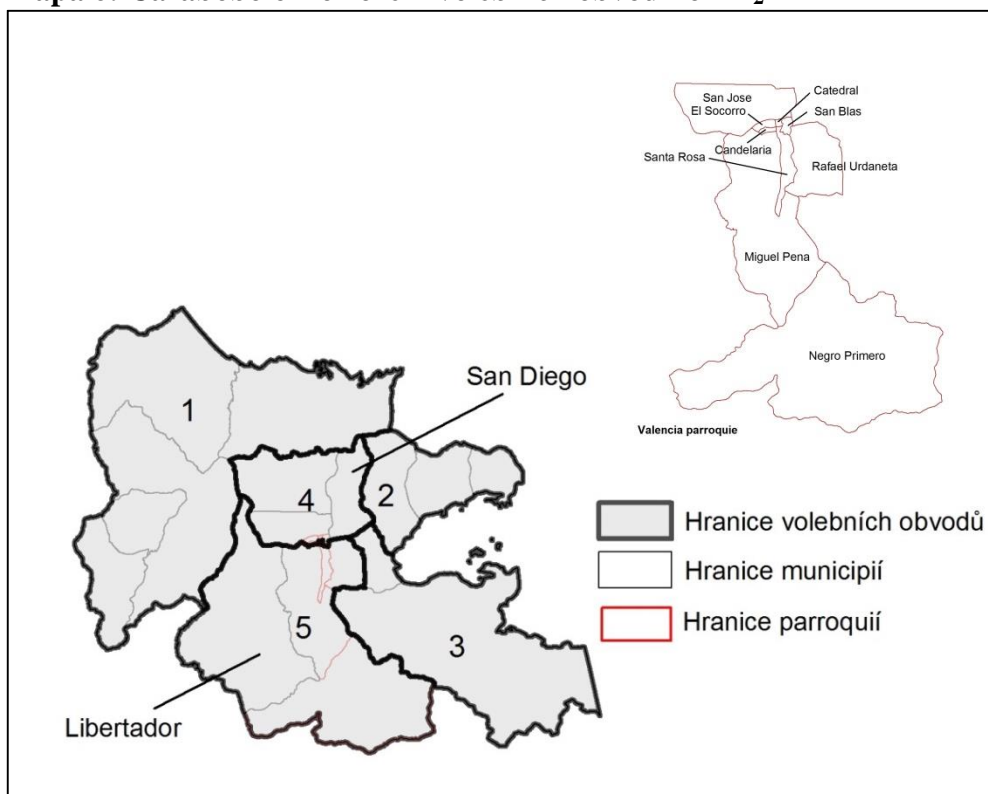
¹³⁵ Některým základem volebního obvodu *Carabobo 4* tak zůstalo jediné municipium (*Naguanagua*).

Mapa 5: Carabobo ó Rozložení volebních obvodů DP₁

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Mapa 6: Carabobo ó Rozložení volebních obvodů DP₂

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

vzhledem ke kvót¹³⁶ nadhodnocenou velikost populace, a to pomrn výrazn (odchylka dosahovala k 34,11 %). Volební obvod *Carabobo 4* byl obvodem s rovnomrn reprezentovanou populací (odchylkou -0,22 %). Volební obvod *Carabobo 5* byl velikostí své populace podreprezentovaný (odchylkou -14,19 %). Věchny t i obvody se dále vyzna ovaly pomrn vysokou¹³⁷ homogenitou jak bohatých, tak urbánních komunit. Míra této promnné p itom mezi volebními obvody p vodního plánu výrazn ji nevariovala.¹³⁸ Dle výsledk voleb 2010 byly tyto obvody věchny v ur ité mí e politicky nesout fivé ve prosp ch opozí ního bloku MUD. Nejmenším rozdílem hlas by tento blok vyhrál nad provládním blokem v obvodu *Carabobo 4* (10,66 %) a nejv tším v obvodu *Carabobo 5* (19,97%). Pokud by se v t-inová volební sout fl voleb 2010 uskute nila v tomto p edreformním prostorovém rozložení obvod , opozí ní blok MUD by vít zstvím v nich utrflil p t z celkem sedmi v t-inových mandát tohoto regionu. Zbylé dva mandáty by p ipadly provládnímu bloku PP.

Co se tý e vlivu redistrictingu na nastavení parametr jednotlivých obvod (srov. *Graf 3* a *Graf 4*), v p ípad obvodu *Carabobo 2* ovlivnilo odtrfění municipia nejvíce rovnost jeho populace a politickou sout fivost. U obou t chto promnných do-lo ke snížení míry p íslu-ných odchylek.¹³⁹ Tento obvod ale p esto z stal v nastavení plánu DP₂ popula n nadreprezentovaným (p esn dle kategorizace obvodem s rovnomrn zastoupenou populací) a obvodem, v n mfl i ve skute nosti zvítil ve volbách 2010 opozí ní blok, t ebafe jen nepatrným¹⁴⁰ rozdílem hlas . Homogenita obou typ zájmových komunit se pak redistrictingem v tomto obvodu snífla jen mírn .¹⁴¹ Ve volebním obvodu *Carabobo 4* byly věchny

¹³⁶ Kvóta, tj. index populace regionu pro parlamentní volby 2010, byla v p ípad regionu Carabobo 333 695 obyvatel.

¹³⁷ Odchylky od kvóty (hranice heterogenity) se pohybovaly nad 50% hranicí v p ípad bohatých komunit a nad 90% hranicí v p ípad urbánních komunit.

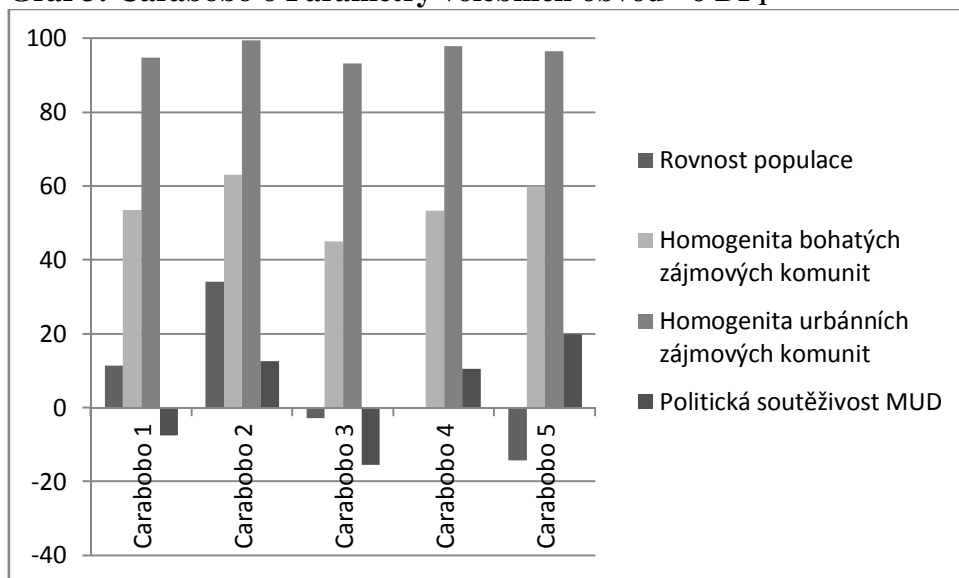
¹³⁸ Varia ní koeficient promnné homogenita bohatých komunit ve věch obvodech DP₁ dosahoval 0,13 a promnné homogenita urbánních komunit 0,03.

¹³⁹ Míra rovnosti populace poklesla o 24,59 % a politické sout fivosti o 12,29 %.

¹⁴⁰ Blok MUD získal v tomto obvod pouze o 0,34 % více hlas nefl blok PP. Dle stanovené kategorizace se proto jedná o politicky sout fivý obvod.

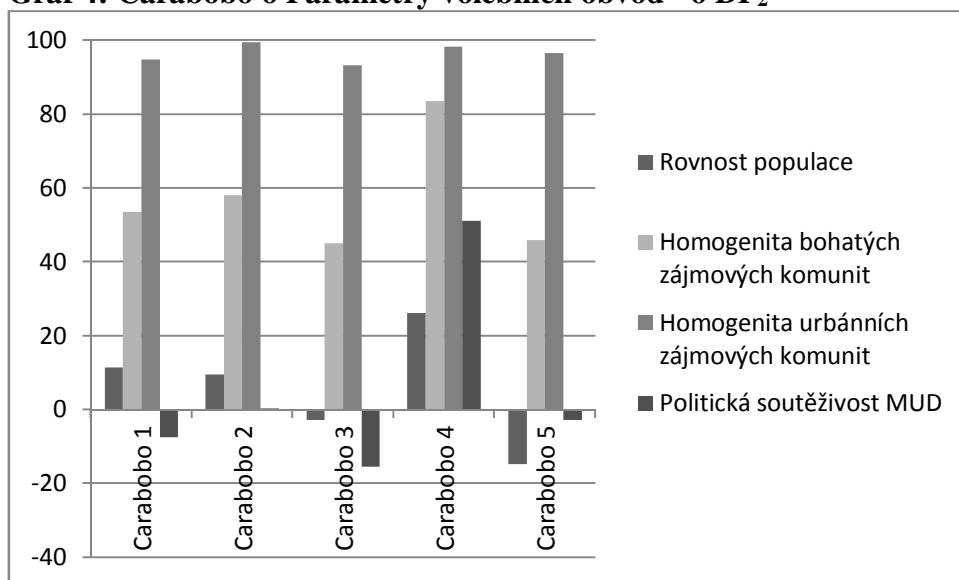
¹⁴¹ Míra homogenity bohatých komunit klesla o 5,14 % a urbánních komunit o 0,11 %.

Graf 3: Carabobo ó Parametry volebních obvodů DP₁¹⁴²

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Graf 4: Carabobo ó Parametry volebních obvodů DP₂¹⁴³

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

jeho parametry, ať na homogenitu urbánních komunit¹⁴⁴, modifikovány poměrně významně. Z podrepräsentovaného obvodu se stal obvod s nadrepräsentovanou populací (odchylka se navýšila z -0,22 % na 26,2 %). Současně výrazně vzrostla míra homogenity bohatých komunit (z 53,45 % na 83,58 %) a také se zvýšila politická nesoutěživost

¹⁴² Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 7 p. 10h.

¹⁴³ Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 7 p. 10h.

¹⁴⁴ Homogenita urbánních komunit se navýšila jen mírně (z 97,99 % na 98,36 %).

ve prospěch bloku MUD (z 10,66 % na 51,22%).¹⁴⁵ Procesem redistrictingu tak vznikl tento vysoce homogenní, nesoutěživý obvod favorizující opoziční blok. V případě volebního obvodu *Carabobo 5* pak byla redistrictingem nejvíce ovlivněna jeho homogenita bohatých komunit (klesla z 60,03 % na 46,02 %) a politická soutěživost (snížila se z 19,97 % na -2,84 %).¹⁴⁶ Z politicky nesoutěživého obvodu, v němž byl dokonce ze všech obvodů DP₁ nejsilněji postavení opoziční blok MUD, se stal politicky soutěživý obvod, v němž ve volbách 2010 vyhrál provládní blok PP. Překreslení hranic volebních obvodů v regionu tak nakonec ve volbách 2010 skutečně oslabilo opoziční blok MUD, který oproti předreformnímu plánu ztratil tři volební mandáty (prohrou pátého volebního obvodu). Celkově zde získal opoziční blok pouze dva mandáty (vítězství ve druhém a čtvrtém obvodu), zatímco provládní blok mandát nepřít. Tímto je tedy prokazatelný vliv procesu redistrictingu na postavení bloku po volbách 2010 v tomto regionu. Tento proces pak naplnil i předpokládaný cíl účelné manipulace s volebními obvody ve smyslu oslabení opozičního bloku a posílení bloku provládního.

V předreformním plánu (DP₁) vykazoval znaky vykreslení v souladu se strategií malapportionmentu volební obvod *Carabobo 2*. Byl totiž ze všech obvodů tohoto plánu nejvíce populačně nadreprezentován a vyznačoval se nejvyšší mírou homogenity bohatých i urbánních zájmových komunit. Tyto jeho charakteristiky by však ve volbách 2010 nevedly k nadhodnocení volební podpory opozičního bloku v odpovídající míře.¹⁴⁷ Propojením míry rovnosti populace a politické soutěživosti, ale ušlihli homogenity bohatých a urbánních komunit, se v tomto plánu vyznačoval ještě volební obvod *Carabobo 4*.¹⁴⁸ V předreformním plánu (DP₂) vykazoval tendence malapportionmentu svým novým nastavením práv obvod *Carabobo 4*, a to jak v propojení nejvyšší kladné odchylky velikosti populace a nejvyšší míry politické nesoutěživosti pro blok MUD, tak také

¹⁴⁵ Blok MUD vyhrál ve volbách 2010 v tomto obvodu ziskem 75,61 % hlasů.

¹⁴⁶ Podreprezentace populace tohoto obvodu se mírně prohloubila (z -14,19 % na -14,80 %). Homogenita urbánních komunit zůstala prakticky nedotčena.

¹⁴⁷ Opoziční blok MUD by zde získal ať svou druhou nejvyšší volební podporu.

¹⁴⁸ Vykazoval větší nejvyšší odchylku rovnosti populace, stejně jako politické soutěživosti, ale druhou nejmenší homogenity bohatých komunit a druhou nejvyšší urbánních komunit.

nejvyšší míry homogenity bohatých zájmových komunit. Oba districting plány tohoto regionu tedy obsahovaly vředy po jednom volebním obvodu, jehož nastavení ukazovalo na uplatnění strategie malapportionmentu. Zatímco by se však v DP₁ nastavení daného obvodu neodrazilo v odpovídající míře zvýhodnění opozičního bloku, nastavení obvodu v DP₂ tento blok skutečně ve volbách nadhodnocuje. V případě poreformního plánu tedy vedlo vykreslení uvažovaného obvodu k efektivnějším výstupům.

Jak naznačuje grafické znázornění rozložení homogenity bohatých komunit a politické soutěživosti v modifikovaných obvodech DP₂ oproti DP₁, vykazuje proces redistrictingu tohoto regionu modelové charakteristiky gerrymanderingu, konkrétně jeho strategie sbalování. Tento proces totiž vedl k výraznému zvýšení homogenity bohatých zájmových komunit reprezentujících voliče opozice ve volebním obvodu *Carabobo 4*, kterému bylo nejintenzivněji směřováno připojování prostorových jednotek. V tomto obvodu pak opoziční blok MUD vyhrál ve volbách 2010 skutečně nadbytečnou většinou hlasů. Souhlas s tím se ve zbylých dvou obvodech, z nichž byly prostorové jednotky odebrány a přidány ke čtvrtému obvodu (*Carabobo 2*) nebo mezi ním a tímto obvodem vzájemně přeskupovány (*Carabobo 5*), oslabilo zastoupení předpokládaných voličů opozice. Snížila se v nich tedy homogenita bohatých zájmových komunit, což se nakonec odrazilo také v reálném oslabení opozičního bloku ve volbách. Z hlediska úspěšnosti však tato strategie naplnila svůj účel pouze v případě volebního obvodu *Carabobo 5*. Zde byla opozice oslabena do takové míry, že tím bylo umožněno vítězství provládního bloku. Právě výhra tohoto obvodu je však možné považovat za klíčovou pro rozložení sil v regionu, jelikož se v něm rozdělaly hned tři mandáty. Je proto logické, že proces redistrictingu oslaboval opozici právě v tomto obvodu, i když se v rámci modifikovaných obvodů nejednalo o obvod, kde by se oslabovala nejsnáze.¹⁴⁹ Jinými slovy je pochopitelné, že tento obvod nebyl použit jako základna pro sbalování.

¹⁴⁹ Tento volební obvod nepředstavoval politicky soutěživý (mezní) volební obvod, naopak zde měla MUD dokonce nejsilnější pozici, ani obvod s nejnižší mírou homogenity bohatých komunit.

2. 1. 3. Distrito Capital Caracas

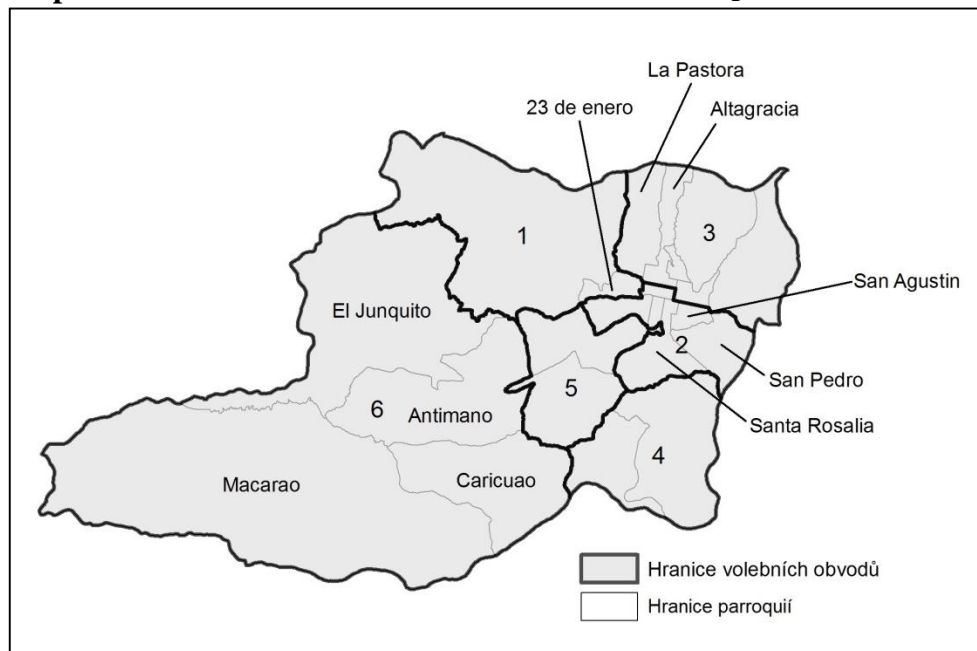
Území hlavního města Caracasu tvoří jedno municipium *Libertador*. Do volebních obvodů byly proto v jeho případě skládány prostorové jednotky parroquií, a to jak v předreformním¹⁵⁰, tak poreformním plánu (viz *Mapa 7* a *Mapa 8*).¹⁵¹ Předreformní plán rozložení volebních obvodů tohoto regionu zahrnoval šest obvodů, přičemž procesem redistrictingu došlo ke snížení tohoto počtu o jeden obvod. Změny provedené v prostorovém nastavení obvodů byly přitom v Caracasu poměrně komplexní. Ve srovnání s ostatními regiony zde došlo k rozsáhlému přeskupování prostorových jednotek mezi obvody tak, aby byly modifikovány hranice všech z nich. K nejintenzivnějšímu přeskupování parroquií docházelo mezi volebními obvody *Caracas 1*, *Caracas 2* a *Caracas 3*.¹⁵² Konkrétně došlo při redistrictingu k odtržení parroquie *La Pastora* z obvodu *Caracas 3* a parroquie *El Junquito* z obvodu *Caracas 6*, které byly následně připojeny k prvnímu volebnímu obvodu. Ze stejného obvodu byla dále odtržena parroquie *Altagracia* a z prvního obvodu parroquie *23 de enero*, aby se staly součástí volebního obvodu *Caracas 2*. Od tohoto druhého volebního obvodu byly odděleny tři parroquie, z nichž dvě (*San Agustin* a *San Pedro*) se připojily k volebnímu obvodu *Caracas 3* a jedna (*Santa Rosalia*) k obvodu *Caracas 4*. Volební obvod *Caracas 6*, respektive jeho tři parroquie (*Antimano*, *Caricuao* a *Macarao*), byl při redistrictingu sloučen s obvodem *Caracas 5*. V takto vytvořených pěti volebních obvodech se v parlamentních volbách 2010 soutětilo celkem o sedm většinových mandátů. Ty byly rozmístěny do tří obvodů jednomandátových a dvou obvodů dvoumandátových (*Caracas 1* a *Caracas 5*). V předreformním districting plánu by těchto sedm mandátů připadlo do pěti obvodů jednomandátových a v jednom obvodu (*Caracas 1*) by se soutětilo o mandáty dva.

¹⁵⁰ Distrito Capital Caracas představuje jedinou výjimku regionu, jehož volební obvody byly i v období před implementací volební reformy 2009 tvořeny prostorovými jednotkami parroquií.

¹⁵¹ Seznam parroquií jednotlivých volebních obvodů regionu Caracas viz *Tab. 8* přílohy.

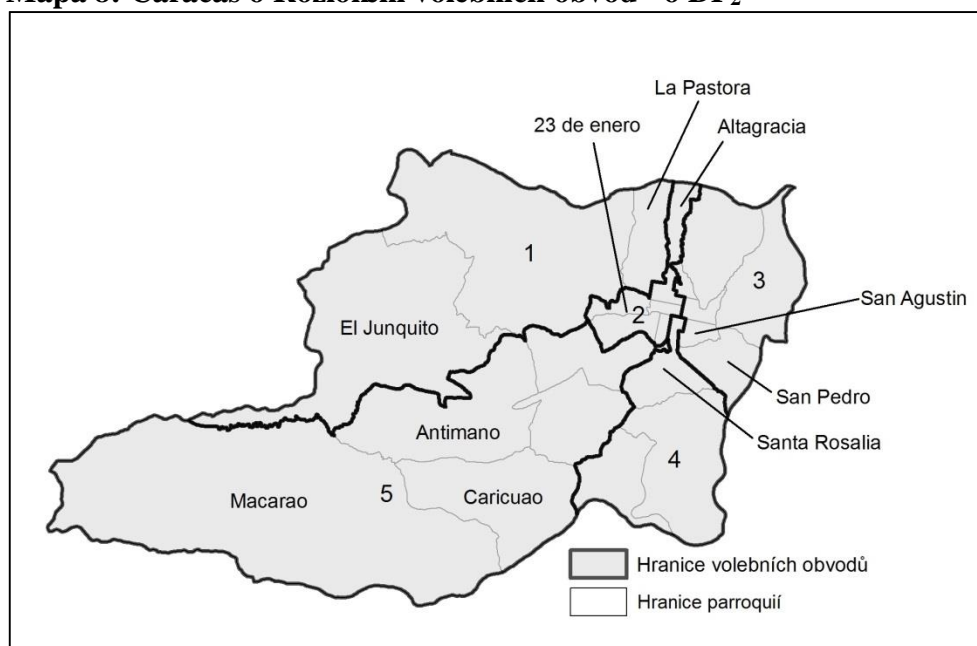
¹⁵² Znárodně přeusn jednotek mezi volebními obvody regionu Caracas viz přílohy (*Schéma 1*).

Mapa 7: Caracas ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Mapa 8: Caracas ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

V p edreformním plánu (DP₁) se volební obvody regionu Caracas odli-ovaly svým charakterem v prom nných rovnost populace a politická sout flivost, naopak v homogenit zájmových komunit nabývaly charakteru shodného (viz Graf 5). T i volební obvody tohoto plánu byly vykresleny

s nadreprezentovanou populací vzhledem ke kvótě¹⁵³ (*Caracas 2, 3 a 6*) a ti obvody s populací podreprezentovanou. Volebním obvodem s nejvyšší¹⁵⁴ odchylkou populace od kvóty byl přitom obvod *Caracas 6* a s nejnižší¹⁵⁵ odchylkou obvod *Caracas 4*. Pro všechny obvody byla charakteristická vysoká míra homogenity bohatých a urbánních komunit.¹⁵⁶ Ve vztahu k charakteru politické soutěživosti obvodů ve volbách 2010 platí, že tyto obvody by bylo možné kategorizovat jako politicky nesoutěživé ve prospěch provládního bloku PP (*Caracas 1, 4 a 6*) a ti jako nesoutěživé ve prospěch opozičního bloku MUD. Nejbezpečnějším volebním obvodem by byl pro blok PP v předreformním nastavení obvod *Caracas 6*, kde by získal o přibližně 19 % hlasů více než blok opoziční. Nejméně bezpečným obvodem by pro něj byl obvod *Caracas 4*, kde by zvítězil jen přibližně 10% rozdílem hlasů. Opoziční blok MUD by měl nejsilnější postavení v obvodu *Caracas 3*, v něm by zvítězil asi 27% rozdílem hlasů. Nejméně silné postavení by měl tento blok v obvodu *Caracas 2*, kde by získal jen o přibližně 12 % hlasů více než blok provládní. Souhrnně vzato, kdyby v titožná volební soutěž parlamentních voleb 2010 probíhala ve volebních obvodech v jejich předreformním prostorovém vymezení, provládní blok PP by v regionu Caracas vyhrál tyto i v titožné mandáty a opoziční blok MUD tyto i mandáty.

Procesem redistrictingu byla u jednotlivých volebních obvodů modifikována především velikost jejich populace na mandát a politická soutěživost. V nastavení volebních obvodů co do míry homogenity zájmových komunit nedošlo k žádným podstatným změnám (srov. *Graf 5* a *Graf 6*). U všech volebních obvodů, jež byly v DP₁ velikostí své populace podreprezentovány, došlo redistrictingem k určení oslabení této podreprezentace. Zatímco volební obvod *Caracas 1* ovšem zůstal i v DP₂

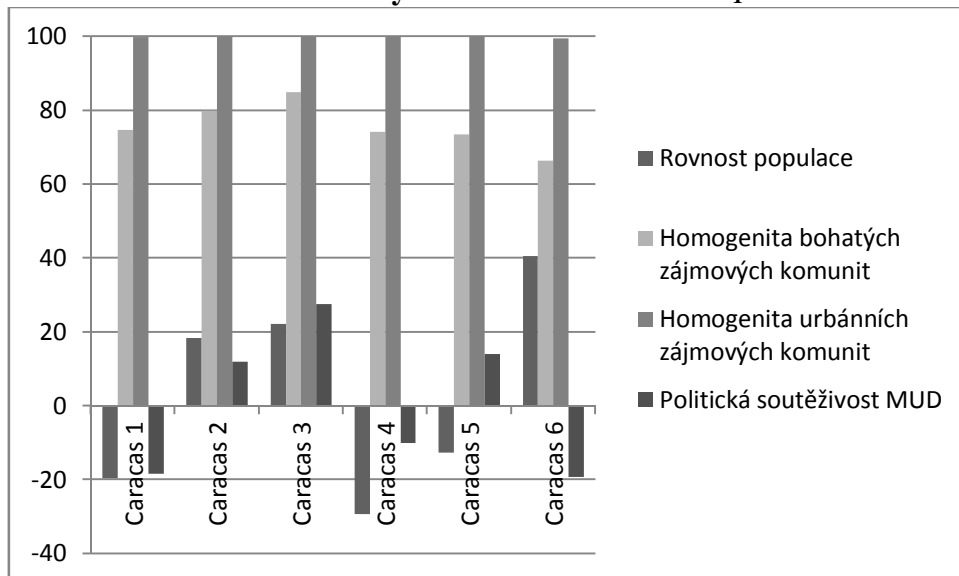
¹⁵³ Kvóta, tj. index populace regionu pro parlamentní volby 2010, byla v případě distriktu hlavního města Caracasu 300 140 obyvatel.

¹⁵⁴ Hodnota odchylky rovnosti populace činila 40,64 %.

¹⁵⁵ Hodnota odchylky rovnosti populace činila -29,32 %.

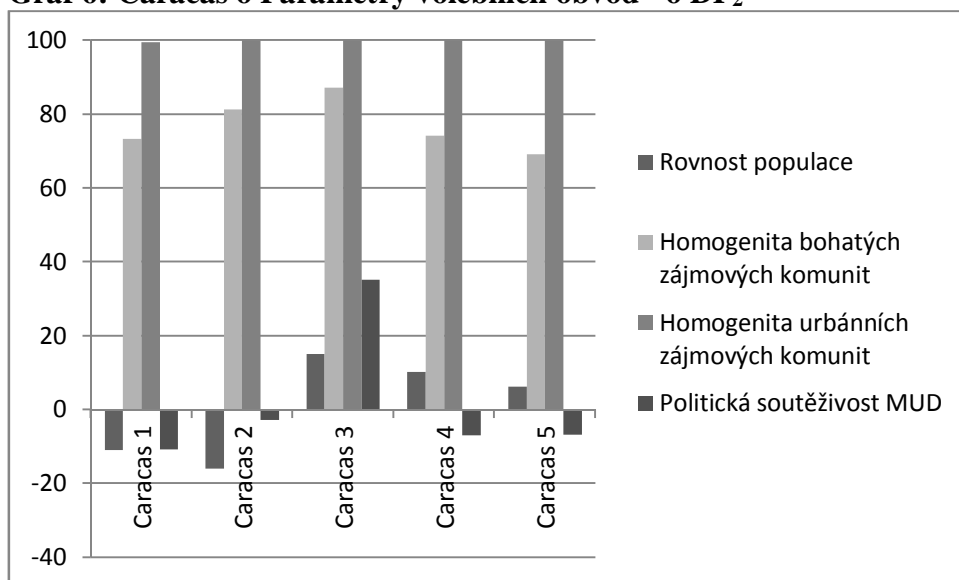
¹⁵⁶ Homogenita bohatých komunit se u volebních obvodů pohybovala nad hranicí 65 %, homogenita urbánních komunit dokonce nad hranicí 99 %. To odpovídá faktu, že se jedná o region hlavního města, a proto vykazuje jeho populace přirozeně skoro úplně urbánní charakter.

Graf 5: Caracas ó Parametry volebních obvod ó DP₁¹⁵⁷

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Graf 6: Caracas ó Parametry volebních obvod ó DP₂¹⁵⁸

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

svou populací podreprezentovaný, obvody *Caracas 4* a *Caracas 5* se transformovaly v obvody s populací velikostně nadreprezentovanou. U p vodně nadreprezentovaných obvodů se míra odchylky jejich populace od kvóty naopak snížila. V případě volebního obvodu *Caracas 2* došlo ke změně charakteru v populaci podreprezentovaný obvod, charakter

¹⁵⁷ Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 9 p řloh.

¹⁵⁸ Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 9 p řloh.

obvodu *Caracas 3* se v této proměnné nezmění.¹⁵⁹ Co se týče míry homogenity bohatých¹⁶⁰ zájmových komunit, k jejímu snížení došlo redistrictingem ve volebních obvodech *Caracas 1*, *Caracas 4* a *Caracas 5*. Ve volebních obvodech *Caracas 2* a *Caracas 3* se míra této proměnné navýšila. Nejvýraznější změna na politické soutěživosti obvodů, ve smyslu přeskupení jejich charakteru v této proměnné, se udála v obvodech *Caracas 2* a *Caracas 5*. Z těchto povodň nesoutěživých obvodů ve prospěch opozičního bloku se staly politicky soutěživé obvody, v nichž vyhrál provládní blok PP.¹⁶¹ K určení posílení postavení opozičního bloku MUD došlo naopak ve volebních obvodech *Caracas 1* a *Caracas 4*. V nich sice stále ve volbách utrpěl v tisku hlas provládní blok, ale tato v tiska byla menší, než by tomu bylo v povodňm prostorovém vymezení těchto obvodů.¹⁶² Podobně došlo k posílení opozičního bloku ve volebním obvodu *Caracas 3*, jehož míra nesoutěživosti favorizující blok MUD se ještě více prohloubila.¹⁶³ Celkově vzato v poreformním nastavení volebních obvodů získal ve volbách 2010 provládní blok PP šest v tiskových mandátů a opoziční blok MUD pouze jeden mandát. To představuje posílení povolební pozice provládního bloku o dva mandáty oproti pozici, kterou by tento blok zastával, kdyby se volební soutěživost odehrávala v povodňích obvodech.

Srovnáme-li provázanost míry rovnosti populace a homogenity bohatých zájmových komunit ve volebních obvodech DP₁, vládní obvod ve svém nastavení nevykazuje charakteristiky obvodu, v němž dochází k malapportionmentu.¹⁶⁴ V poreformním districting plánu DP₂ pak svým

¹⁵⁹ Těto z nadreprezentovaných obvodů DP₁ obvod *Caracas 6* obvod redistrictingem zanikl.

¹⁶⁰ Homogenita urbánních komunit nebude dále reflektována, jelikož vzhledem k téměř úplnému urbánnímu charakteru všech volebních obvodů DP₁ i DP₂ nemá tato proměnná pro analýzu redistrictingu vypovídající hodnotu.

¹⁶¹ V obvodu *Caracas 2* se snížila politická soutěživost z 12,03 % na -2,77 %, v případě *Caracas 5* z 14,10 % na -6,73 %.

¹⁶² Míra politické soutěživosti se u obvodu *Caracas 1* navýšila z -18,37 % na -10,66 %, u obvodu *Caracas 4* z -10,13 % na -6,96 %.

¹⁶³ Míra politické nesoutěživosti obvodu vzrostla z 27,60 % na 35,21 %.

¹⁶⁴ U volebních obvodů *Caracas 1* a *Caracas 2* tohoto plánu koresponduje pouze provázanost míry rovnosti populace a politické soutěživosti. Ve volebním obvodu *Caracas 2* se téměř nejvýš odchylkou velikosti populace v kladném směru by dosáhl blok MUD své téměř nejvýš volební podpory. V obvodu *Caracas 1* jakožto druhým nejméně podreprezentovaným volebním obvodem paralelně dosahuje své druhé nejvýš volební podpory blok PP.

nastavením pln této strategii odpovídá volební obvod *Caracas 3*. Je obvodem s nejvyšší nadreprezentací populace a souasn nejvíce homogenním co do přítomnosti bohatých zájmových komunit. Navíc napl uje charakteristiky (úspšn provedeného) malapportionmentu v mí e politické sout flivosti, jelikož v n m m l ve volbách 2010 ze v-ech obvod tohoto plánu opozitní blok nejvyšší volební podporu. Na stran podreprezentace pak s touto strategií koresponduje je-t volební obvod *Caracas 1*. Ten je zde obvodem s druhou nejnižší zápornou odchylkou populace od kvóty a druhou nejnižší mírou homogenity bohatých komunit.¹⁶⁵ Nový districting plán regionu Caracas tedy oproti pedreformnímu plánu obsahuje dva volební obvody, jejichž vykreslení v kontextu tohoto plánu ukazuje na zkrselení malapportionmentem. Tuto strategii lze nicmén považovat za efektivní pouze v jednom z t chto obvod (*Caracas 3*).

Jak bylo popsáno vý-e, spolu se zm nou prostorového vymezení volebních obvod byla modifikována také homogenita bohatých zájmových komunit t chto obvod a jejich politická sout flivost. K navý-ení míry homogenity t chto komunit do-lo ve volebních obvodech *Caracas 2* a *Caracas 3*. Pokud by byli opozitní volit do t chto obvod p i redistrictingu (gerrymanderingu/packingu)¹⁶⁶ sbalování ú eln , docházelo by souasn v obvodech, z nichž byly parroquie odd leny a ke druhému a t etímu obvodu p ipojeny, spí-e ke snifování této homogenity. Ve sm ru do obvodu *Caracas 2* p itom plynuly parroquie z obvodu *Caracas 1* a *Caracas 3*. Ve sm ru do obvodu *Caracas 3* potom z obvodu *Caracas 2*.¹⁶⁷ V p ípad obvodu *Caracas 1* se míra homogenity bohatých komunit skute n snížila, což by korespondovalo se sbalováním opozitních volit do obvodu *Caracas 2*. Ale protože se ve druhém i t etím

¹⁶⁵ V p íslu-né mí e politické sout flivosti se v-ak toto nastavení neodrazilo, respektive tento obvod nebyl obvodem s druhou nejvyšší podporou pro blok PP, ale v bec s nejvyšší podporou pro tento blok.

¹⁶⁶ P i strategii roztržení (crackingu) by se prom nné jednotlivých volebních obvod , z nichž byly n jaké parroquie odtrženy a souasn ty, které tyto jednotky p íjímaly, m nily shodným sm rem (u v-ech by se oslabovala homogenita bohatých zájmových komunit/politická nesout flivost MUD). To se ov-em neukazuje ani v jednom p ípad volebních obvod .

¹⁶⁷ Znáznorn ní p esun jednotek mezi volebními obvody regionu Caracas viz p ílohy (*Schéma 1*).

obvod tato proměnná navyšovala, nelze pouze na jejím základě blížně prokázat tendence strategie sbalování při redistrictingu a to i vzájemně propojených obvodů. Doplníme-li uvedené o politickou soutěživost, k reálnému posílení postavení opozičního bloku došlo při redistrictingu v obvodech *Caracas 1* a *Caracas 3*. Tento blok byl naopak oslaben v obvodu *Caracas 2*. Z toho vyplývá, že spolu s navýšením homogenity bohatých komunit se volební postavení opozice posílilo pouze v obvodu *Caracas 3*. To lze jistě považovat za případný důkaz účelného sbalování volí opozice právě do tohoto volebního obvodu.¹⁶⁸ Z hlediska logiky gerrymanderingu hovoří ve prospěch tohoto tvrzení i politická soutěživost tohoto volebního obvodu v jeho původním prostorovém vymezení. Podle této proměnné by nebylo pro aktéra redistrictingu zřejmě nejjednodušší opozici v tomto obvodu oslabit do takové míry, aby zvrátil jeho soutěživost na svou stranu.¹⁶⁹ V obvodu *Caracas 2*, z nichž byla municipia přidána do tohoto obvodu, se sice oslabilo reálné volební postavení opozice, ale došlo k tomu především navýšením homogenity bohatých zájmových komunit. Podle míry politické soutěživosti přitom v tomto obvodu vyhrál blok MUD nejmenším rozdílem hlasů. To by odpovídalo logické snaze gerrymandera oslabovat opozici právě v tomto pro ni nejméně politicky soutěživém obvodu. Můžeme tedy shrnout, že redistricting obvodů *Caracas 2* a *Caracas 3* vykazuje určité tendence gerrymanderingu ve smyslu sbalování opozičních volí do tohoto volebního obvodu. Dokládá to ovšem pouze modifikace politické soutěživosti, modifikace homogenity bohatých zájmových komunit v těchto obvodech tomu odpovídá pouze částečně.

Zbývají dva volební obvody *Caracas 1* a *Caracas 4*, které byly s druhým a tímto obvodem redistrictingem těsně propojeny, představovaly podle politické soutěživosti obvody, v nichž si mohl aktér redistrictingu

¹⁶⁸ Volební obvod *Caracas 2*, jenž mohl být podle navýšení homogenity zájmových komunit pokládán také za potenciální základnu sbalování, nevykazuje tyto charakteristiky. Navzdory zvýšení homogenity komunit zde totiž došlo ke snižování politické soutěživosti. V obvodech . 1 a . 3 by navíc při sbalování podpory do tohoto obvodu mohlo docházet spíše ke snižování homogenity komunit (což je splněno jen u obvodu . 1) a politické soutěživosti (což není splněno ani u jednoho z těchto obvodů).

¹⁶⁹ V obvodu *Caracas 3* může v těchto obvodech DP₁ blok MUD nejsilněji volební pozici.

dovolit své postavení do určité míry oslabit. V těchto obvodech došlo k oslabení pro vodní politické nesouladnosti ve prospěch provládního bloku PP, tedy k mírnému posílení postavení opozičního bloku MUD. Homogenita bohatých zájmových komunit se však v těchto obvodech naopak snížila. To přitom, zohledníme-li přesuny jednotek mezi obvody, neodpovídá manipulaci s opozičními voliči. Kupříkladu přesunutí parroquie z obvodu *Caracas 2* do obvodu *Caracas 4* se zejména podílelo na oslabení reálného volebního postavení opozičního bloku v obvodu *Caracas 2*. Pokud by ovšem aktér redistrictingu manipuloval s voliči opozice, měla by ve čtvrtém obvodu také narůst homogenita bohatých komunit, což se nestalo. Ani konečné nastavení druhého volebního obvodu nevykazovalo snížení homogenity těchto komunit od předchozího stavu, ale naopak jeho navýšení. Význam prostorových jednotek těchto dvou obvodů tedy nenese charakteristiky manipulace s opozičními voliči, ale spíše s voliči provládními. To jde ovšem z hlediska směru sbalování proti logice gerrymanderingu ve smyslu snahy posilovat volební podporu provládního bloku ve druhém obvodu. Podobně ani redistricting volebního obvodu *Caracas 1* a s ním tímto procesem propojených obvodů nevykazoval tendence této strategie.¹⁷⁰

Posledním z trojice volebních obvodů, v němž by měl alespoň dle politické soutědnosti aktér gerrymanderingu usilovat o oslabení opozičního bloku, je obvod *Caracas 5*. Tento obvod byl přitom sloučen s parroquiemi obvodu *Caracas 6*. Tento obvod reprezentoval obvod s nejnižší homogenitou bohatých zájmových komunit, tedy s nejvyšším podílem chudých komunit a voličů provládního bloku. Tímto specifickým sbalením parroquií tohoto obvodu do obvodu pátého v němž pak byla snížena homogenita bohatých zájmových komunit. Spolu s tím se skutečně

¹⁷⁰ Opozice nebyla do obvodu *Caracas 1* sbalována (vzhledem ke snížení míry homogenity bohatých komunit prvního obvodu i směru modifikace homogenity/politické soutědnosti obvodů *Caracas 3* a *Caracas 6*, z nichž byly do tohoto obvodu parroquie přidány). Ve vztahu k obvodu *Caracas 2*, kde neměla být jedna parroquie z prvního obvodu přidružena, se zejména první obvod částečně podílel na navýšení jeho homogenity bohatých komunit i reálném oslabení pozice bloku MUD. Zjevně se však nejedná o systematickou manipulaci s voliči opozice/provládního bloku, jelikož se dané proměnné mění v opačném směru. Respektive modifikace homogenity bohatých komunit by ukazovala na manipulaci s opozičními voliči, zatímco modifikace politické soutědnosti s voliči provládními.

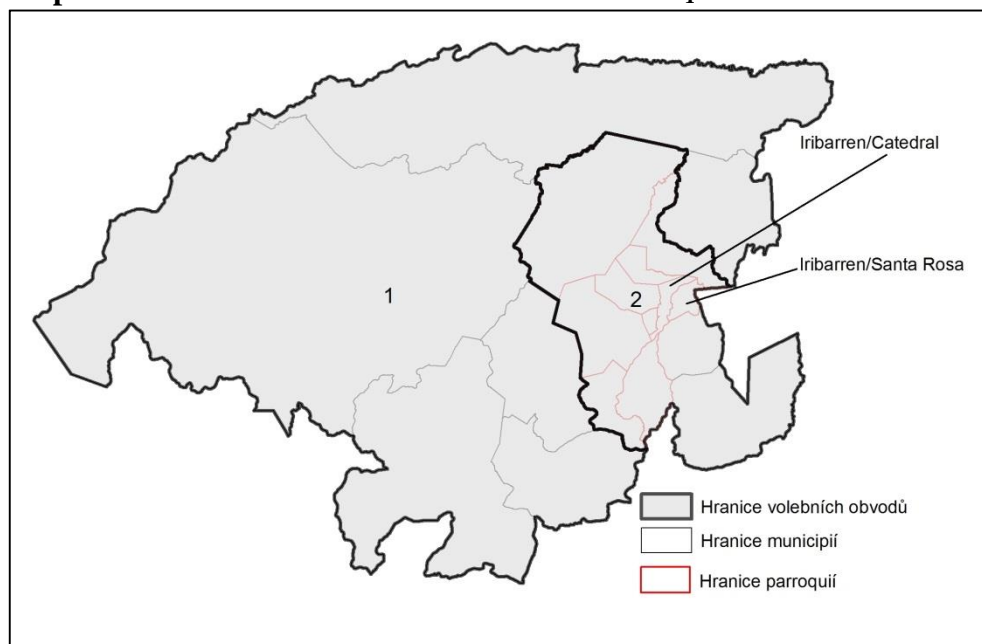
dle předpokladu oslabila pozice opozičního bloku v pátém obvodu. Z nesoutěživého obvodu favorizujícího dříve opoziční blok MUD se stal soutěživý obvod, v němž zvíťazil provládní blok PP. Modifikace parametrů tohoto obvodu tak v podstatě odpovídá specifickému sbalování volí provládního bloku s cílem změnit pozici opozice v tomto šostitelském obvodu. Jelikož u tohoto obvodu dochází k manipulaci s homogennou bohatých zájmových komunit, která se navíc odráží v očekávané modifikaci politické soutěživosti, lze jeho redistricting považovat za vykazující tendence gerrymanderingu. Nelze jej ovšem zahrnovat jeho klasickými strategiemi sbalování nebo roztržení volebních obvodů.

2.1.4. Lara

Proces redistrictingu vedl v regionu Lara k navýšení počtu vztínových volebních obvodů z pět vodních dvou obvodů na obvody tři. Volební obvody předreformního districting plánu byly formovány jak prostorovými jednotkami municipií, tak parroquií (viz *Mapa 9* a *Mapa 10*).¹⁷¹ Redistricting se přitom týkal pouze jednoho volebního obvodu *Lara 2*, který byl tímto procesem rozdělen do obvodů dvou. Konkrétně došlo k rozdělení jeho municipia *Iribarren* do deseti parroquií. Osm těchto prostorových jednotek zůstalo ponecháno ve volebním obvodu *Lara 2* a dvě parroquie (*Catedral* a *Santa Rosa*) spolu s dalšími dvěma municipii předvodního obvodu vytvořily volební obvod *Lara 3*. V tomto regionu se v parlamentních volbách 2010 soutěžilo o sedm vztínových mandátů. Dva obvody předreformního districting plánu byly dvoumandátové a jeden obvod byl tímandátový (*Lara 2*). Při promítnutí těchto mandátů do předvodních volebních obvodů by došlo ke vzniku jednoho dvoumandátového obvodu (*Lara 1*) a jednoho obvodu tímandátového (*Lara 2*).

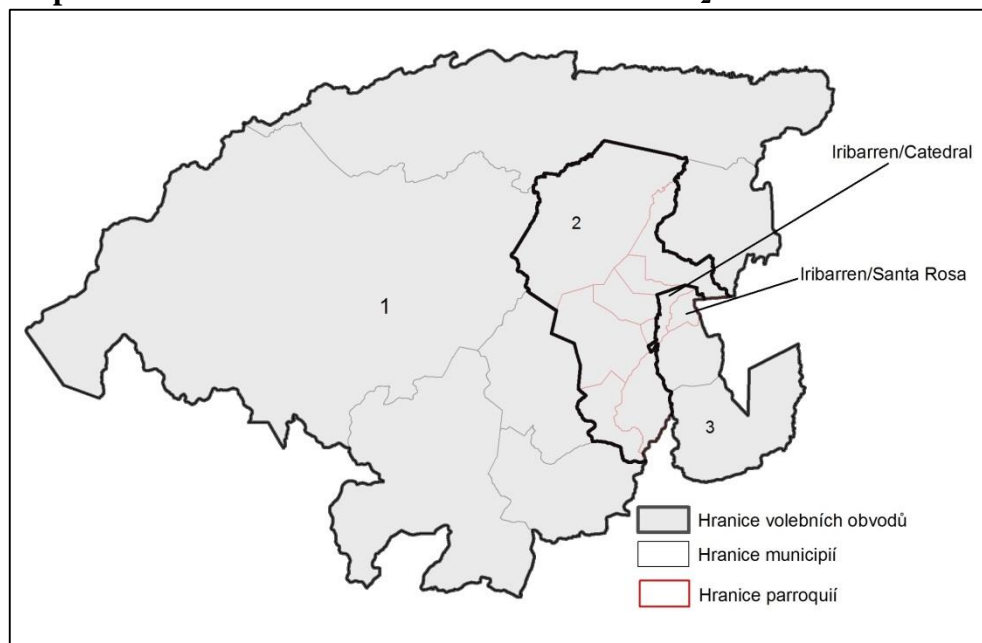
¹⁷¹ Seznam municipií a parroquií jednotlivých volebních obvodů regionu Lara viz *Tab. 10* p. úloha.

Mapa 9: Lara ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Mapa 10: Lara ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Pro modifikovaný volební obvod *Lara 2* je v jeho předreformním nastavení charakteristický menší počet obyvatel na mandát, než udává kvóta¹⁷² (viz Graf 7). Vzhledem k velikosti odchylky (-5,13 %) jej ovšem lze klasifikovat ještě jako obvod s rovnoměrně reprezentovanou populací.

¹⁷² Kvóta, tj. index populace regionu pro parlamentní volby 2010, byla v případě regionu Lara 270 917 obyvatel.

Dále se jedná o obvod homogenní co do přítomnosti bohatých zájmových komunit (39,71 %). Je to daleko vyšší homogenitu vykazuje v přítomnosti komunit urbánních (91,93 %). Z hlediska politické soutěživosti ve volbách 2010 je tento obvod zařaditelný mezi politicky soutěživé obvody. Fakticky by v něm zvíťazil provládní blok PP, třebaže velmi malým (3,01%) rozdílem hlasů. Volební obvod *Lara 1* představoval obvod populačně nadreprezentovaný, v obou typech zájmových komunit homogenní a vysoce politicky soutěživý¹⁷³ ve prospěch provládního bloku. Pokud by v tříinová volební soutěž parlamentních voleb 2010 probíhala v tomto předreformním plánu volebních obvodů, provládní blok by vyhrál všech sedm tříinových mandátů tohoto regionu.

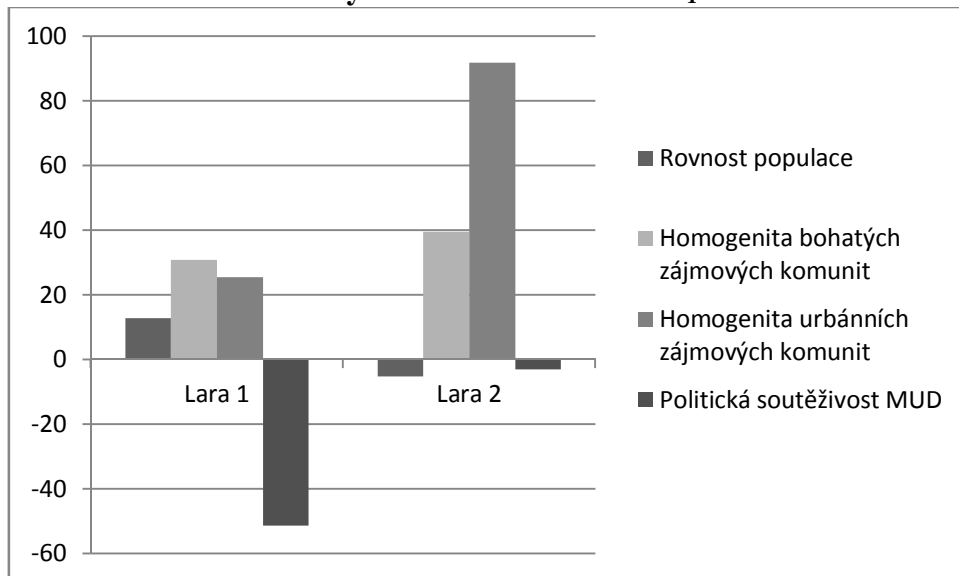
Roztržením volebního obvodu *Lara 2* byl vytvořen populačně podreprezentovaný¹⁷⁴ volební obvod *Lara 3* a pozůstatek volebního obvodu *Lara 2* zformoval obvod s téměř zcela¹⁷⁵ rovnoměrně reprezentovaným počtem obyvatel vzhledem ke kvótě (viz *Graf 8*). Oba volební obvody byly v uváděných zájmových komunitách homogenní, přičemž u obou obvodů homogenita těchto urbánních vysoce přebyřovala homogenitu komunit bohatých. Procesem redistrictingu tak vznikl jeden volební obvod (*Lara 3*) s vyšší mírou homogenity bohatých komunit, než tomu bylo u výchozího obvodu (rozdíl odchylky homogenity je mezi nimi asi 27 %). Druhý ze vzniknuvších obvodů (*Lara 2*) se naopak vyznařoval v přítomnosti této komunity nižší homogenitou (rozdíl odchylky je asi 15 %). Homogenita urbánních komunit obou vytvořených volebních obvodů se pak svou mírou přibližovala homogenitě výchozího obvodu. S touto proměnnou tedy nebylo při procesu redistrictingu nijak zásadně manipulováno. Politickou soutěživostí ve volbách 2010 se tyto nově vzniklé obvody vzájemně odlišovaly. Ve volebním obvodu *Lara 2* (DP₂) měl provládní blok PP poměrně bezpečné postavení, když zde zvíťazil asi 18% rozdílem hlasů. Obvod *Lara 3* se vyznařoval politickou nesoutěživostí ve prospěch opozičního bloku MUD, který zde nad PP vyhrál asi 20% rozdílem hlasů.

¹⁷³ Blok PP by zde ve volbách 2010 získal 75,62 % hlasů.

¹⁷⁴ Hodnota odchylky rovnosti populace od kvóty dosahovala -12,89 %.

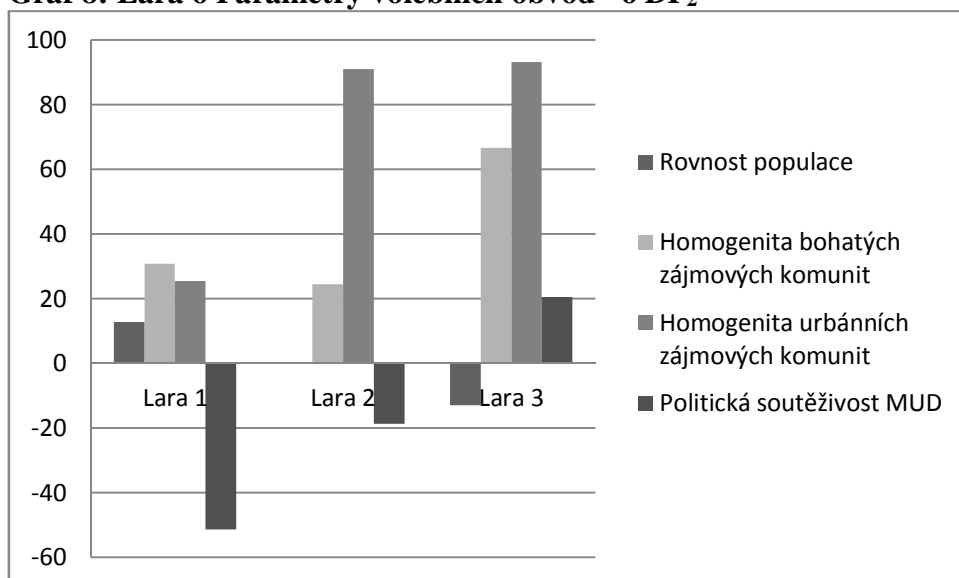
¹⁷⁵ Hodnota odchylky rovnosti populace od kvóty dosahovala 0,04 %.

Graf 7: Lara 6 Parametry volebních obvodů DP₁¹⁷⁶

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Graf 8: Lara 6 Parametry volebních obvodů DP₂¹⁷⁷

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Zatímco v předreformním rozložení volebních obvodů by získal provládní blok PP všech sedm v t-ínových mandátů tohoto regionu, na základě nového districting plánu vyhrál pouze p t mandátů. Dva mandáty připadly opozičnímu bloku MUD, a to díky vítězství ve volebním obvodu Lara 3. Proces redistrictingu měl tedy v tomto regionu vliv na rozdělení počtu mandátů mezi stranickopolitické bloky ve volbách 2010, ale nikoliv

¹⁷⁶ Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 11 p řloh.

¹⁷⁷ Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 11 p řloh.

ve smru posílení provládního bloku PP a oslabení opozi ního bloku MUD, což je předpokládaným cílem účelné a efektivně provedené manipulace s volebními obvody.

Co se týče uplatnění strategie malapportionmentu při vykreslování districting plánu tohoto regionu, volební obvody DP₁ v propojení míry nadreprezentace a podreprezentace populace a homogenity zájmových komunit, stejně jako politické soutěživosti, nevykazují charakteristiky této strategie. Populačně nadreprezentovaný volební obvod *Lara 1* má totiž nižší míru homogenity obou typů zájmových komunit a vyšší míru politické nesoutěživosti ve prospěch bloku PP než populačně podreprezentovaný obvod *Lara 2*. Ani vykreslení volebních obvodů DP₂ nejsou charakteristiky malapportionmentu vlastní. Nadreprezentovaný volební obvod *Lara 1* má opět nižší míru homogenity zájmových komunit a vyšší politickou nesoutěživost favorizující blok PP než volební obvod *Lara 3* s podreprezentovanou populací a vyznačující se dokonce nesoutěživostí favorizující opoziční blok MUD. Redistricting regionu Lara tedy nevedl k vytvoření districting plánu, jenž by obsahoval volební obvody zkrácené prostřednictvím strategie malapportionmentu.

Uvažujeme-li zprůběžně prostorové modifikace volebního obvodu *Lara 2*, připadá v úvahu hledat v procesu redistrictingu charakteristiky gerrymanderingu ve smyslu strategie roztržení. Při aplikaci této strategie by mohlo dojít k rozdělení opozičních voličů do vícera obvodů k rozmlnění jejich voličské síly. Vzniknou-li volební obvody by tedy mohly být konstruovány takovým způsobem, aby mohly nižší homogenitu bohatých a urbánních zájmových komunit, jež tyto voliče reprezentují. Tím by v nich mohlo také dojít k oslabení reálné volební pozice opozičního bloku. V případě regionu Lara ovšem nové volební obvody vzhledem k výchozímu obvodu splňovaly tyto charakteristiky pouze částečně. Respektive je naplněno pouze jedno z těchto obvodů. Volební obvod *Lara 2* měl skutečně nižší homogenitu obou typů zájmových komunit než tento výchozí obvod (*Lara 2* v DP₁). Ve volbách 2010 se v něm takticky posílila politická nesoutěživost provládního bloku PP, který si tím v tomto obvodu zajistil poměrně bezpečnou pozici a získal i mandát. Na druhou stranu volební obvod *Lara 3* nastavením svých parametrů předpokládá aplikaci této

strategie poru-uje. Je mu totiž vlastní vy-í homogenita bohatých i urbánních komunit nejlje tomu u výchozího volebního obvodu. Souasn je v n m také vy-í politická nesout flivost ve prosp ch opozí ního bloku MUD. Vytvo ením volebního obvodu v tomto nastavení tedy provládní blok PP nakonec ve volbách dva mandáty ztratil. Proces redistrictingu v regionu Lara tedy nevykazuje pln tendence gerrymanderingu. Pokud bylo cílem aktéra redistrictingu prost ednictvím roztrfení obvodu *Lara 2* (DP₁) skute n oslabit opozici a zajistit si zde bezpe n j-í v t-ínu, cofl alespo podle politické sout flivosti¹⁷⁸ mohlo být motivem pro provedení modifikace tohoto obvodu, nebyl tento proces vzhledem k vykreslení volebního obvodu *Lara 3* v parametru homogenity zájmových komunit proveden efektivním zp sobem. M fl se tedy jednat o nevhodn provedený gerrymandering s cílem bránit dosavadní pozici provládního bloku v tomto regionu, na cofl by ukazovalo práv nastavení parametr volebního obvodu *Lara 2* (DP₂). Stejn tak se ale m fl jednat o modifikaci obvod nezalofnenou na strategii roztrfení, ve prosp ch ehoff zase hovo í z hlediska této strategie nelogické vykreslení obvodu *Lara 3*.¹⁷⁹

2. 1. 5. Miranda

Districting plán volebních obvod regionu Miranda byl p ed i po implementaci volební reformy tvo en sedmi obvody. Ty v sob v poreformním nastavení sdruflovaly prostorové jednotky municipií i parroquií (viz *Mapa 11* a *Mapa 12*).¹⁸⁰ Modifikované obvody tohoto regionu lze p itom rozdlít do dvou skupin. První skupina zahrnuje obvody *Miranda 2*, *Miranda 3* a *Miranda 4* a druhá skupina obvody *Miranda 6*

¹⁷⁸ Blok PP by sice v obvod *Lara 2* v p vodním nastavení ve volbách 2010 vyhrál, ov-em jen velmi malým rozdílem hlas , a proto zde mohl být pom rn snadno ohrofen ztrátou mandátu. Tento p timandátový obvod byl navíc pro subjekty naprosto klí ový pro získání volební p evahy v regionu.

¹⁷⁹ Roztrfení volebního obvodu *Lara 2* v kontextu p edreformního districting plánu pak vlastn nep edstavuje ani nejvhodn j-í zp sob oslabení opozice. Soud podle homogenity zájmových komunit i politické sout flivosti obvod DP₁ by bylo jednodu-í posílit postavení bloku PP v obvodu *Lara 2* skrze oslabení jeho vlastní pozice v obvod *Lara 1*, tedy skrze sbalení ásti provládních volí z prvního obvodu do obvodu druhého.

¹⁸⁰ Seznam municipií a parroquií jednotlivých volebních obvod regionu Miranda viz *Tab. 12* p íloh.

a *Miranda 7*.¹⁸¹ Procesování prostorových jednotek v rámci redistrictingu přitom probíhalo pouze mezi obvody uvnitř každé skupiny a nikoli mezi nimi. V případě první trojice obvodů byly tři parroquie municipia *Sucre* (*La Dolorita*, *Caucaguaita* a *Fila de Mariches*), představujícího povodní volební obvod *Miranda 3*, připojeny k volebnímu obvodu *Miranda 4*. Další jeho parroquie *Leoncio Martínez* se stala součástí obvodu *Miranda 2*. Parroquie *Petare* byla potom jako jediná prostorová jednotka ponechána v tomto též volebním obvodu. U druhé dvojice obvodů se od volebního obvodu *Miranda 6* odtrhlo municipium *Paz Castillo* a připojilo se k obvodu *Miranda 7*. Ze sedmého obvodu byla naopak oddělena dvě municipia (*Lander* a *Simón Bolívar*), která se zakomponovala do též volebního obvodu. Celkově se ve volebních obvodech regionu *Miranda* rozdělvalo v parlamentních volbách 2010 devět mandátů. Volební obvody byly kvůli velikosti jednomandátové, vyjma dvoumandátových obvodů *Miranda 2* a *Miranda 4*. Předreformní plán volebních obvodů by po rozdělení těchto devíti mandátů obsahoval rovněž šest jednomandátových obvodů a dva obvody dvoumandátové, jimiž by ovšem v jeho případě byly obvody *Miranda 2* a *Miranda 3*.

Předreformní districting plán regionu *Miranda* obsahoval volební obvody s výraznou odchylkou velikosti populace od kvóty¹⁸² (viz *Graf 9*). Nejvíce populačně nadreprezentovaným obvodem byl v tomto plánu obvod *Miranda 4*. Nejmenší velikostí populace na mandát se vyznačoval obvod *Miranda 2*. Všechny volební obvody DP₁ byly homogenní v bohatých i urbánních zájmových komunitách. Nejméně homogenní v zastoupení bohatých komunit byly obvody *Miranda 5* a *Miranda 6*, v nichž byl tedy ze všech obvodů plánu nejvyšší podíl chudých komunit.¹⁸³ Nejméně homogenní v urbánních komunitách byl obvod *Miranda 1*.¹⁸⁴

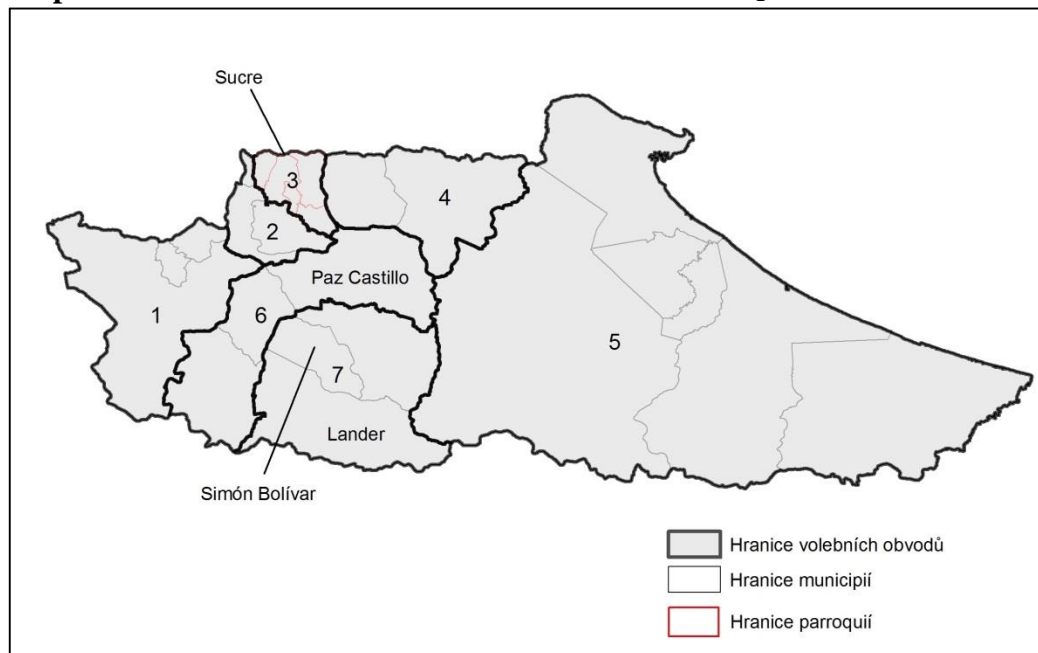
¹⁸¹ Redistricting nezasahoval do kompozic volebních obvodů *Miranda 1* a *Miranda 5*.

¹⁸² Kvóta, tj. index populace regionu pro parlamentní volby 2010, byla v případě regionu *Miranda* 334 501 obyvatel.

¹⁸³ Míra homogenity bohatých komunit těchto obvodů byla 42,87 % (*Miranda 5*) a 43,05 % (*Miranda 6*).

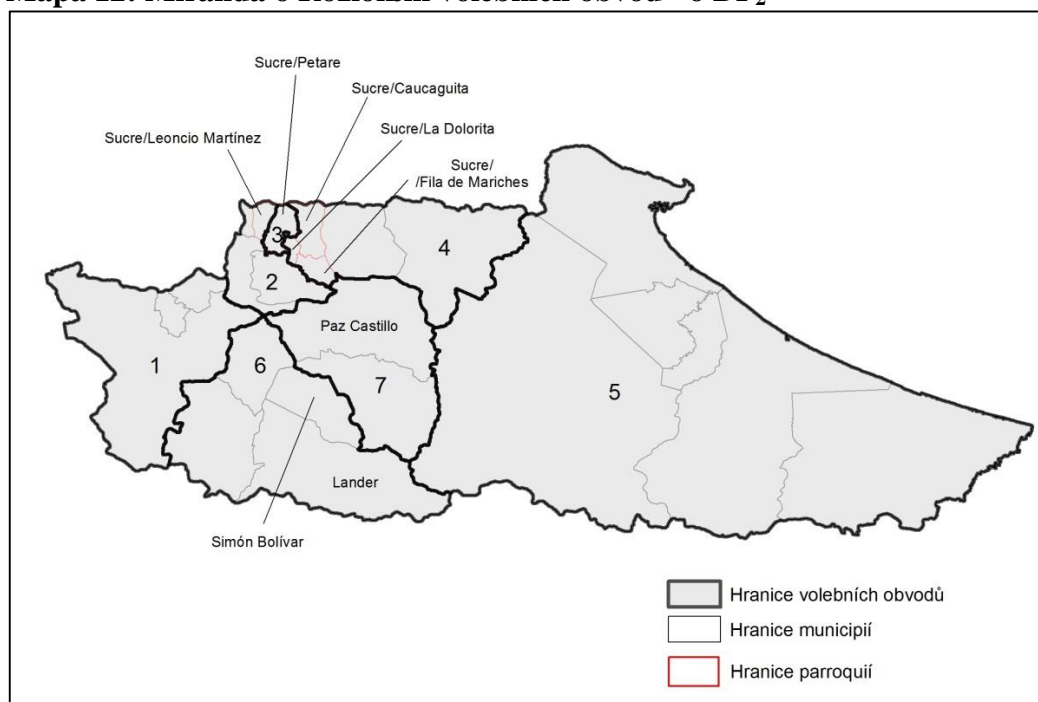
¹⁸⁴ Míra homogenity urbánních komunit v němž dosahovala 94,71 %.

Mapa 11: Miranda ó Rozložení volebních obvodů DP₁

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Mapa 12: Miranda ó Rozložení volebních obvodů DP₂

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Naopak nejvyšší míru homogenity bohatých, stejně jako urbánních komunit, vykazoval volební obvod *Miranda 2*.¹⁸⁵ Ti volební obvody DP₁ lze podle výsledků parlamentních voleb 2010 kategorizovat jako politicky nesoutěživé ve prospěch opozičního bloku MUD. Jsou jimi obvody *Miranda 1*, *Miranda 2* a *Miranda 3*. Všechny mají postavení bytelné i pro samotný opoziční blok v obvodu *Miranda 2*, kde by získal o 69 % hlasů více než vládní blok.¹⁸⁶ Ve zbylých čtyřech volebních obvodech (*Miranda 4* a *6* a *7*) by zvýšil naopak vládní blok. Nejzranitelnější postavení bytelné i tento blok v politicky soutěživém obvodu *Miranda 4*, kde by vyhrál nad opozičním blokem rozdílem 2,42 % hlasů.¹⁸⁷ Nejbezpečnějším volebním obvodem by proto byl obvod *Miranda 7*, kde by zvýšil rozdílem skoro 32 % hlasů.¹⁸⁸ Při konání vztínové volební soutěže parlamentních voleb 2010 v tomto předreformním plánu by tedy z devíti mandátů regionu připadlo pro opozičnímu bloku MUD a čtyři vládnímu bloku PP.

Proces redistrictingu vedl v jednotlivých obvodech k určitým změnám parametrů nastavení, jenž ovšem s výjimkou proměnné rovnosti populace nebyly zásadního charakteru (srov. *Graf 9* a *Graf 10*). Volební obvod *Miranda 2* zůstal stále velikostí své populace oproti kvótě podprezentován, i když se míra jeho podprezentace oslabila.¹⁸⁹ U volebního obvodu *Miranda 3*, který měl původně rovnou zastoupenou populaci, vedlo odtržení parroquií ke změně jeho charakteru v populaci nadprezentovaný volební obvod.¹⁹⁰ Naopak z populaci nadprezentovaného obvodu *Miranda 4* se připojením prostorových jednotek stal obvod podprezentovaný.¹⁹¹ U volebního obvodu *Miranda 6* došlo k posílení míry nadprezentace a z populaci nadprezentovaného obvodu *Miranda 7* se stal v důsledku redistrictingu obvod

¹⁸⁵ Míra homogenity bohatých komunit v něm byla 80,63 %, urbánních komunit 99,89 %.

¹⁸⁶ Blok MUD zde obdržel 84,62 % hlasů, blok PP 15,84 % hlasů.

¹⁸⁷ Blok MUD zde obdržel 48,79 % hlasů, blok PP 51,21 % hlasů.

¹⁸⁸ Blok MUD zde získal 34,06 % hlasů, blok PP 65,93 % hlasů.

¹⁸⁹ Odchylka populace od kvóty se zvýšila z -30,72 na -18,31 %.

¹⁹⁰ Odchylka populace od kvóty se zvýšila ze -1,3 na 26,63 %.

¹⁹¹ Odchylka populace od kvóty se snížila z 35,97 na -9,04 %.

s podprezentovanou populací.¹⁹² Rozložení homogenity bohatých i urbánních zájmových komunit mezi jednotlivé obvody bylo v poreformním districting plánu podobné jako v plánu predreformním. V případě první trojice obvodů se zejména míra homogenity bohatých, ale také urbánních komunit, navýšila v obvodech *Miranda 2* a *Miranda 3*.¹⁹³ U volebního obvodu *Miranda 4* se posílila pouze homogenita urbánních komunit, homogenita těch bohatých se změnila v opačném směru.¹⁹⁴ Zatímco se ve volebním obvodu *Miranda 6* homogenita bohatých komunit zvýšila a těch urbánních poklesla, v obvodu *Miranda 7* došlo ke snížení homogenity bohatých komunit a navýšení těch urbánních.¹⁹⁵ Taktéž v politické soutěživosti nevykazovaly jednotlivé volební obvody poreformního plánu nijak zásadně odlišnou míru od plánu predreformního. V obvodech *Miranda 2* a *Miranda 3* se mírně snížila politická nesoutěživost ve prospěch opozičního bloku MUD¹⁹⁶ či posílila se jejich politická soutěživost. Fakticky to ovšem neohrozilo sílu postavení opozičního bloku v těchto obvodech. Obvod *Miranda 4* zůstal politicky soutěživým obvodem, v něm vyhrál provládní blok PP. Jeho postavení se v tomto obvodu ovšem mírně posílilo.¹⁹⁷ Predreformní volební pozice provládního bloku se mírně upevnila také ve volebních obvodech *Miranda 6* a *Miranda 7*.¹⁹⁸ Redistricting fládného z volebních obvodů tedy nevedl k modifikaci jeho charakteru v proměnné politické soutěživosti. Opoziční blok a provládní blok vyhrály ve volbách 2010 ve shodných obvodech, jako kdyby se tyto volby odehrávaly v predreformním districting plánu. Přesto však m

¹⁹² Odchylka populace od kvóty u obvodu *Miranda 6* vzrostla z 8,21 na 27,96 %, u obvodu *Miranda 7* poklesla ze 7,49 na -12,27 %.

¹⁹³ V obvodu *Miranda 2* se homogenita bohatých komunit navýšila z 80,63 na 82,31 %, urbánních z 99,89 na 99,91 %. V obvodu *Miranda 3* se homogenita bohatých komunit změnila ze 71,88 na 76,29 %, urbánních z 99,66 na 99,92 %.

¹⁹⁴ Homogenita bohatých komunit klesla v obvodu *Miranda 4* z 69,65 na 64,85 %, urbánních se mírně navýšila z 96,14 na 96,96 %.

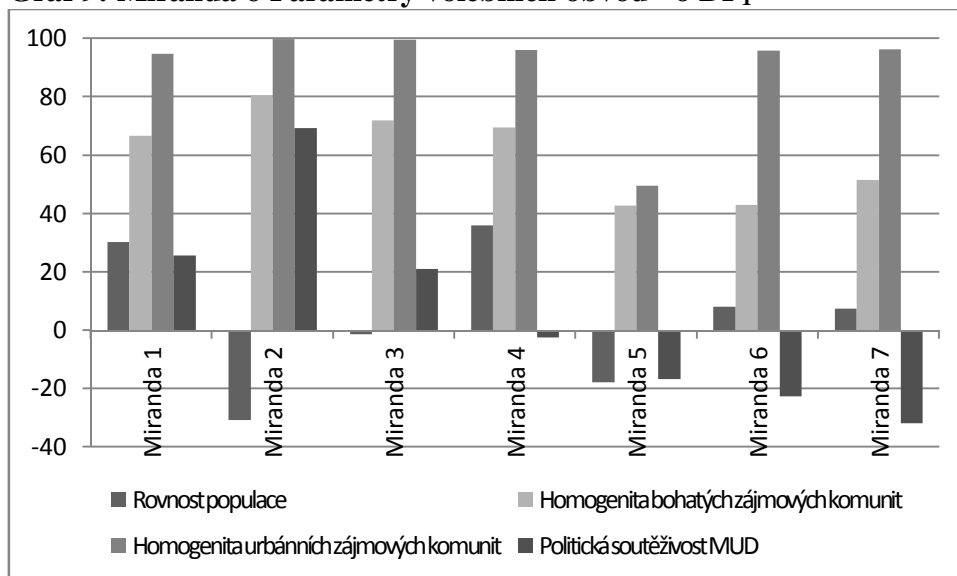
¹⁹⁵ Homogenita bohatých komunit *Miranda 6* se zvýšila ze 43,05 na 53,16 %, urbánních z 95,87 na 94,67 %. V obvodu *Miranda 7* se homogenita bohatých změnila z 51,64 na 36,23 %, urbánních z 96,41 na 98,7 %.

¹⁹⁶ Odchylka politické soutěživosti klesla u obvodu *Miranda 2* z 69,25 na 68,78 %, u obvodu *Miranda 3* z 21,08 na 20,92 %.

¹⁹⁷ Odchylka politické soutěživosti se zvýšila z -2,42 % na -5,95 %.

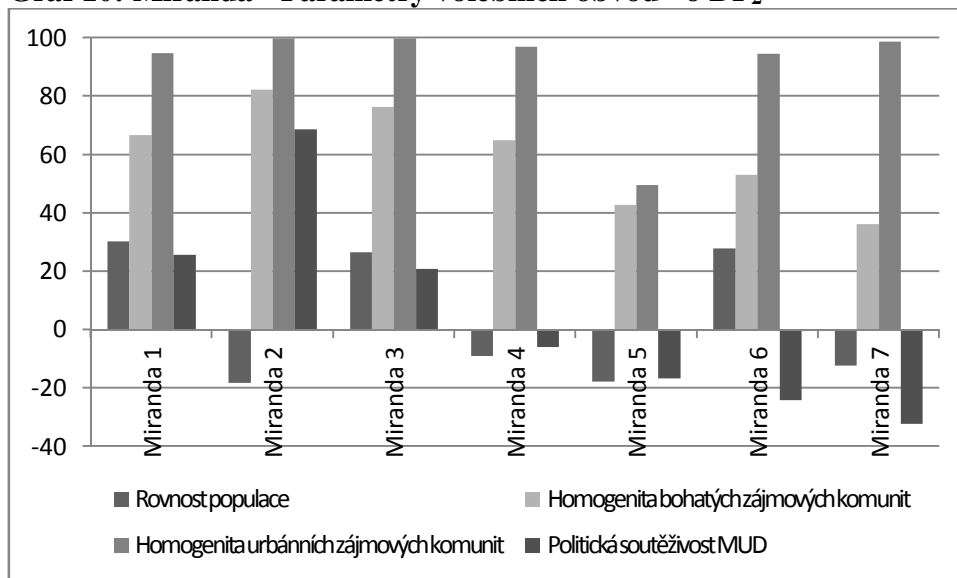
¹⁹⁸ Míra politické soutěživosti klesla v obvodu *Miranda 6* z -22,55 na -24,12 %, v obvodu *Miranda 7* z -31,87 na -32,34 %.

Graf 9: Miranda ó Parametry volebních obvod ó DP₁¹⁹⁹

Zdroj: Vlastní výpočet a zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Graf 10: Miranda - Parametry volebních obvod ó DP₂²⁰⁰

Zdroj: Vlastní výpočet a zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

redistricting obvod tohoto regionu vliv na rozdlení v t-ínových mandát mezi bloky. Dvodem byla modifikace velikosti populace obvod, která způsobila změnu počtu mandátů, což se v jednotlivých obvodech regionu soutěilo. Konkrétně se to týkalo volebního obvodu *Miranda 4*, v němž se v DP₁ rozdělil jeden mandát, zatímco v DP₂ mandáty dva.

¹⁹⁹ Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 13 p. 10h.

²⁰⁰ Hodnoty parametrů (% odchylek) viz Tab. 13 p. 10h.

U volebního obvodu *Miranda 3* tomu bylo přesně naopak.²⁰¹ Zatímco v obvodu *Miranda 3* vyhrál v obou plánech opoziční blok, v obvodu *Miranda 4* provládní blok. Tímto redistricting napomohl provládnímu bloku PP, který ve volbách 2010 vyhrál pět v t-inových mandátů. To představuje oproti konání těchto voleb v předreformních obvodech navýšení po dvou mandátech o jeden. Opoziční blok MUDPA získal pět mandátů, které by vyhrál v předreformních obvodech, jeden ztratil.

Reflektujeme-li propojení míry rovnosti populace, homogenity zájmových komunit a politické soutěživosti volebních obvodů předreformního plánu, nejsou v jejich vykreslení vysledovány charakteristiky, jež by ukazovaly na aplikaci strategie malapportionmentu. Nejvíce populačně nadreprezentovaný obvod *Miranda 4* vykazuje ačkoliv nízkou nejvyšší homogenitu bohatých zájmových komunit, tvrdou nejvyšší homogenitu urbánních komunit a tvrdou nejvyšší odchylku politické soutěživosti. Podobné je tomu u nejvíce populačně podreprezentovaného obvodu *Miranda 2*. Ten je dokonce obvodem s nejvyšší homogenitou obou typů zájmových komunit a nejvyšší mírou politické nesoutěživosti ve prospěch opozičního bloku. V nastavení volebních obvodů předreformního plánu lze identifikovat určitou souhrnnou parametr, která by byla v souladu s touto strategií, a to konkrétně u obvodů *Miranda 4* a *Miranda 5*. V obvodu *Miranda 4* se všechny proměnné stýkají ve stejných hodnotách obvodů daného districting plánu.²⁰² Volební obvod *Miranda 5* má pak druhou nejvyšší podreprezentaci své populace vzhledem ke kvótě a souasně vykazuje druhou nejnižší míru homogenity bohatých zájmových komunit.²⁰³ Redistricting tedy ve vykreslení plánu obvodů tohoto regionu posílil tendence malapportionmentu. Vzhledem k tomu, že ani jeden z těchto obvodů předreformního plánu nicméně nevykazuje svou populací

²⁰¹ Velikost populace obvodu *Miranda 3*, z nichž hofily se parroquie pouze oddělily a řádně se nepřipojily, se zákonitě změnila. Naopak populace obvodu *Miranda 4*, do kterého se parroquie přidaly, aniž by se nějak oddělily, se navýšila.

²⁰² Tento obvod má tvrdou nejvyšší odchylku rovnosti populace, tvrdou nejvyšší míru homogenity obou typů zájmových komunit a tvrdou nejvyšší odchylku politické soutěživosti obvodů.

²⁰³ V homogenitě urbánních komunit a politické soutěživosti se však již jeho parametry přesně míle neprotínají. V urbánních komunitách vykazuje tento obvod ze všech obvodů DP₂ vůbec nejnižší homogenitu a v politické soutěživosti ačkoliv nízkou nejvyšší odchylku.

krajní hodnoty podprezentace nebo nadprezentace, lze předpokládat, že toto propojení parametrů obvodů vzniklo spíše náhodně než záměrně.

Vyděme-li při reflexi gerrymanderingu ze způsobu prostorové modifikace volebních obvodů, v redistrictingu obvodů *Miranda 2, 3 a 4* se mohlo jednat o určitou formu sbalování opozičních voličů do druhého nebo třetího obvodu, případně do obou z nich. Účelem tohoto procesu by bylo oslabení jejich voličské síly ve třetím obvodu. Míra politické soutěživosti třetího obvodu nakloněná ve prospěch opozičního bloku přitom naznačuje, že tento obvod by byl pro oslabování opozice nejvhodnější volbou.²⁰⁴ Pokud by docházelo uvedeným způsobem k manipulaci s opozičními voliči, měla by se snížit míra homogenity bohatých a urbánních zájmových komunit v obvodu *Miranda 3* a navýšit homogenita těchto komunit v obvodech *Miranda 2* i *Miranda 4*. Ve skutečnosti se ovšem redistrictingem homogenita obou těchto zájmových komunit v obvodu *Miranda 3* posílila. To tedy neodpovídá manipulaci s opozičními voliči, ale ukazuje to spíše na oddělování voličů provládního bloku z tohoto obvodu. To ovšem v kontextu jeho politické soutěživosti a způsobu prostorové modifikace jde proti logice klasického gerrymanderingu a jeho strategie sbalování. Na druhou stranu se ovšem i přes navýšení homogenity zájmových komunit politická nesoutěživost ve prospěch opozičního bloku v tomto třetím obvodu mírně snížila. Tato skutečnost by sama o sobě odpovídala očekávaným výstupům sbalování opozičních voličů ze třetího obvodu do vedlejších obvodů.

Ve volebním obvodu *Miranda 2*, do kterého byla přesunuta jedna parroquia ze třetího obvodu, se míra homogenity bohatých i urbánních komunit navýšila, což by korespondovalo se strategií sbalování opozičních voličů do tohoto obvodu. Nicméně politická nesoutěživost bloku MUD zde naopak mírně poklesla, což neodpovídá očekávaným výstupům aplikace této strategie. Vzhledem k tomu, že se homogenita zájmových komunit ve třetím a druhém obvodu změnila ve shodném směru, stejně jako politická soutěživost, v redistrictingu mezi nimi nelze vysledovat nějakou účelnou manipulaci ani s opozičními, ani provládními voliči. V obvodu *Miranda 4* se

²⁰⁴ Vzhledem k tomu, že ze tří obvodů vítězných pro blok MUD byla právě v obvodu *Miranda 3* politická nesoutěživost ve prospěch tohoto bloku nejnižší.

homogenita bohatých zájmových komunit p ipojením parroquií ze t etího obvodu sníflila. To odpovídá sbalování provládních volí do tohoto obvodu a koresponduje také se sm rem zm ny této prom nné ve t etím obvod . Homogenita urbánních komunit se ale naopak ve tvrtém obvod navý-ila, cofl jifl neodpovídá zm n této prom nné ve t etím obvod , která se modifikovala ve stejném sm ru.²⁰⁵ Reálné postavení provládního bloku PP ve volbách 2010 se p itom ve tvrtém obvodu posílilo, cofl odpovídá sníflení homogenity bohatých zájmových komunit. V procesu redistrictingu mezi obvody *Miranda 3* a *Miranda 4* lze tedy vysledovat ur ité tendence defenzivního gerrymanderingu ve smyslu p esunu provládních volí ze t etího do tvrtého obvodu ve snaze bránit dosavadní pozici strany aktéra redistrictingu v tomto obvodu. P esun volí provládního bloku do sout flivého obvodu *Miranda 4* p itom z hlediska výchozí politické sout flivosti tohoto obvodu dává i strategický smysl. V tomto obvodu totifl mohl být provládní blok na svém vít zství pom rn snadno ohroflen. Redistricting t chto dvou obvod se nakonec projevil je-t ve vý-e rozvedeném p eskupení po tu mandát v nich rozd lovaných. To mohlo tvo it specifickou strategii oslabování opozi ního bloku ve t etím obvod , respektive jádro strategie obrany pozice provládního bloku ve tvrtém obvod .²⁰⁶

P i redistrictingu volebních obvod *Miranda 6* a *Miranda 7* do-lo ke vzájemné vým n municipií mezi nimi. Jelikofl se tyto jednotky nep esunuly pouze jedním sm rem, z jednoho obvodu do druhého, nelze ze zm ny homogenity bohatých a urbánních zájmových komunit v t chto obvodech vysledovat, zda bylo v tomto procesu manipulováno spí-e s volí i opozi ního bloku i provládního bloku. Ve výsledku do-lo k oslabení homogenity bohatých komunit ve volebním obvodu *Miranda 7* a naopak k jejímu posílení v obvodu *Miranda 6*. To by ukazovalo bu na sbalování opozi ních volí ve sm ru do -estého obvodu, anebo p ípadn sbalování provládních volí do obvodu sedmého. Zm na

²⁰⁵ Nár st míry homogenity urbánních komunit by sám o sob zna il sbalování opozi ních volí do tohoto obvodu.

²⁰⁶ Rozm lnit sílu opozi ních volí ve dvoumandátovém obvod *Miranda 3* do takové míry, aby byl tento obvod nakonec s co nejv t-í pravd podobností vít zný pro provládní blok, totifl nemuselo být prakticky proveditelné.

homogenity urbánních komunit pak v předpokládaném smru nekoresponduje se změnou homogenity bohatých komunit. V případě sedmého obvodu došlo k jejímu posílení a v –estém obvodu naopak k oslabení.²⁰⁷ Změna politické soutřivosti těchto obvodů pak zcela neodpovídala modifikaci homogenity obvodů ani v jednom typu zájmové komunity. V obou těchto obvodech totiž došlo k posílení míry politické soutřivosti provládního bloku PP.²⁰⁸ Vzhledem k tomu, že změny jednotlivých typů zájmových komunit jdou v předpokládané logice proti sobě a modifikace politické soutřivosti úplně nesouvisí se změnou homogenity ani jedné zájmové komunity, nelze v procesu redistrictingu těchto obvodů vysledovat nějaký vzorec systematické manipulace s parametry obvodů. Navíc oba tyto obvody v jejich výchozím nastavení představovaly pro provládní blok dostatečně bezpečné jednotky. Jejich prostorová modifikace za účelem oslabení opozičního bloku i upevnění pozice provládního bloku proto vlastně nebyla vůbec potřebná.

2. 1. 6. Táchira

V districting plánu regionu Táchira byl v důsledku procesu redistrictingu navýšen počet v t–inových volebních obvodů z p vodních čtyř obvodů na obvodů pět. Tyto volební obvody byly v období před i po reform složeny výhradně z prostorových jednotek municipií (viz *Mapa 13* a *Mapa 14*).²⁰⁹ Redistrictingem zformovaný volební obvod *Táchira 3* vznikl oddělením pěti municipií z volebního obvodu *Táchira 2*, k nimž byla připojena ještě další dvě municipia oddělená od obvodů *Táchira 1* (*Ayacucho*) a *Táchira 4* (*Guasimos*). Procesem redistrictingu tak nebyla pozměněna jedině hranice volebního obvodu *Táchira 5*. Ve volbách 2010 bylo v tomto regionu rozdělováno celkem pět v t–inových mandátů. Ty byly umístěny do volebních obvodů po jednom. V případě přerozdělení

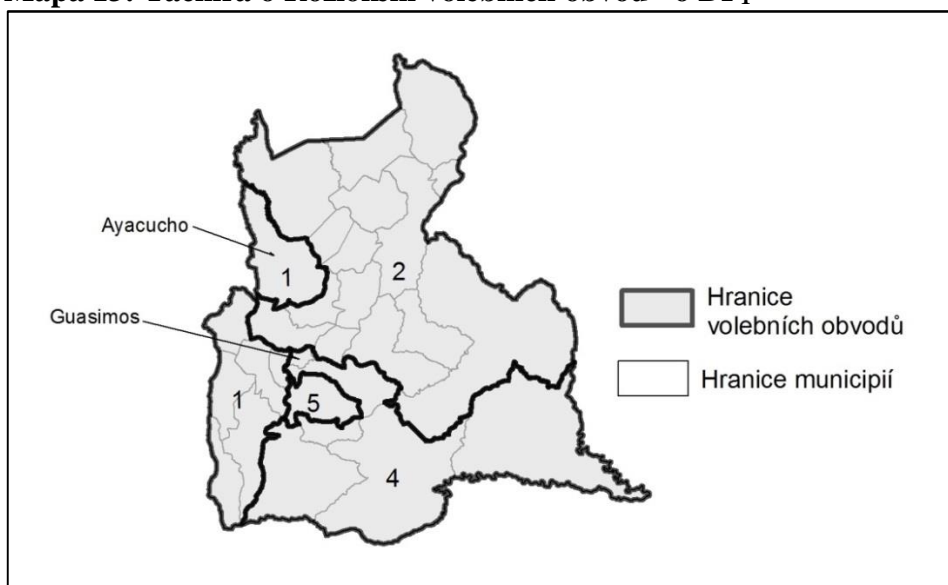
²⁰⁷ Změna této proměnné by tak zase ukazovala na sbalování opozičních voličů ve smru do sedmého obvodu a provládních (rurálních) voličů ve smru do –estého obvodu.

²⁰⁸ Modifikace politické soutřivosti odpovídá modifikaci homogenity bohatých komunit pouze v obvodu *Miranda 7*. Naopak změna homogenity urbánních komunit pouze u obvodu *Miranda 6*.

²⁰⁹ Seznam municipií jednotlivých volebních obvodů regionu Táchira viz *Tab. 14* příloh.

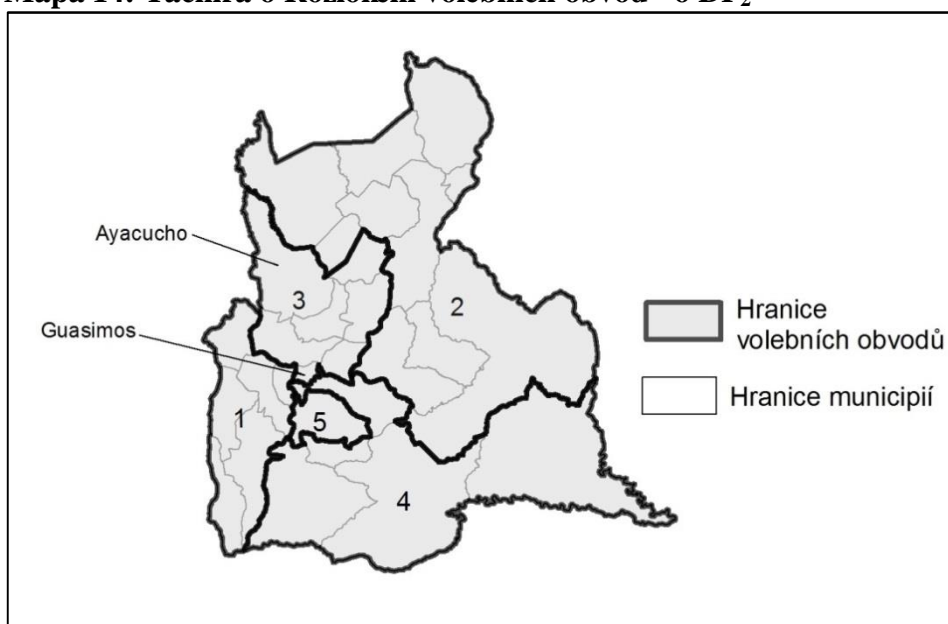
t chto mandát do ty volebních obvod p edreformního plánu by vznikly t i jednomandátové obvody a jeden obvod dvoumandátový (*Táchira I*).

Mapa 13: Táchira ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Mapa 14: Táchira ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Volební obvody regionu Táchira byly ve svém předreformním nastavení, vyjma obvodu *Táchira 1*, všechny do určité míry nadreprezentovanou velikost populace od kvóty²¹⁰ (viz *Graf 11*). Nejvíce populačně nadreprezentovaným obvodem byl obvod *Táchira 4*. Obvod *Táchira 1* byl naopak vykreslen s nejvyšší nerovností populace v záporném směru. Všechny volební obvody původního districting plánu byly do určité míry homogenní co do přítomnosti bohatých i urbánních zájmových komunit. Nejvyšší míru homogenity v obou typech těchto komunit přitom vykazoval volební obvod *Táchira 5*.²¹¹ Nejnižší míru homogenity v bohatých komunitách pak vykazoval obvod *Táchira 1* a v urbánních komunitách obvod *Táchira 2*. Ve všech volebních obvodech v nastavení DP₁ by v parlamentních volbách 2010 zvítil opoziční blok MUD. Obdržel by tedy všechny přitom mandáty tohoto regionu. Nejvyšší míru by nabývala politická nesoutělivost ve prospěch tohoto bloku ve volebním obvodu *Táchira 5*, kde by získal o 39,3 % hlasů více než vládní blok.²¹² Nejvíce politicky soutěživým obvodem, v němž by naopak opoziční blok vyhrál nad blokem vládním jen těsným rozdílem 1,37 % hlasů, by byl obvod *Táchira 2*.²¹³ Ani ve volebních obvodech *Táchira 1* a *Táchira 4* by však opoziční blok nezvítil více než desetiprocentním rozdílem hlasů. Oba tyto obvody lze proto taktéž klasifikovat jako politicky soutěživé.²¹⁴

Odrhnutím municipia od volebního obvodu *Táchira 1* došlo ke změně velikosti jeho populace do té míry, že se přesunul z kategorie populačně podreprezentovaného obvodu do kategorie obvodu populačně nadreprezentovaného (srov. *Graf 11* a *Graf 12*).²¹⁵ Oddělení přitom municipií

²¹⁰ Kvóta, tj. index populace regionu pro parlamentní volby 2010, byla v případě regionu Táchira 248 885 obyvatel.

²¹¹ Homogenita bohatých komunit u nás dosahovala 79,13 %, urbánních komunit 97,28 %.

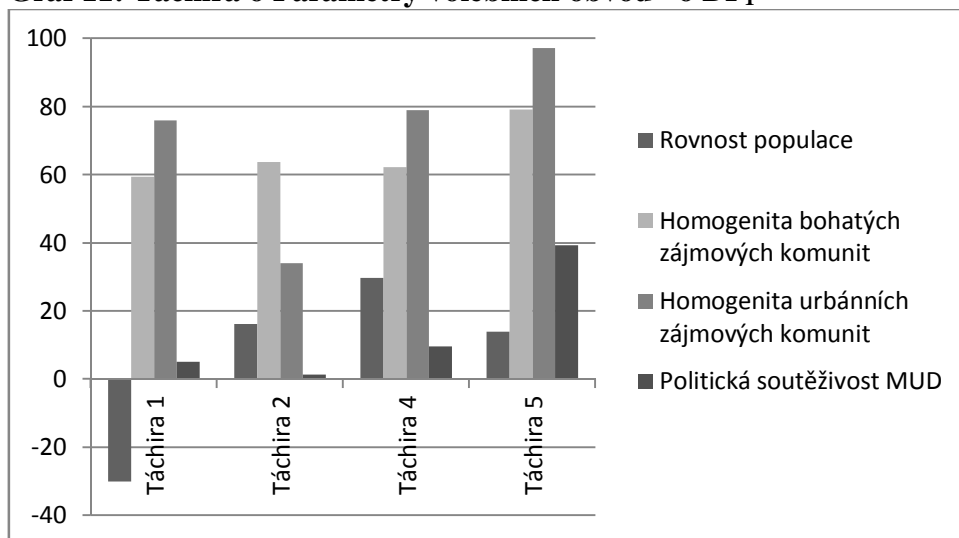
²¹² Blok MUD by zde získal 69,65 % hlasů, blok PP 30,35 % hlasů.

²¹³ Blok MUD by zde získal 50,69 % hlasů, blok PP 49,31 % hlasů.

²¹⁴ Ve volebním obvodu *Táchira 1* by obdržel blok MUD 52,60 % hlasů a v obvodu *Táchira 4* 54,81 % hlasů.

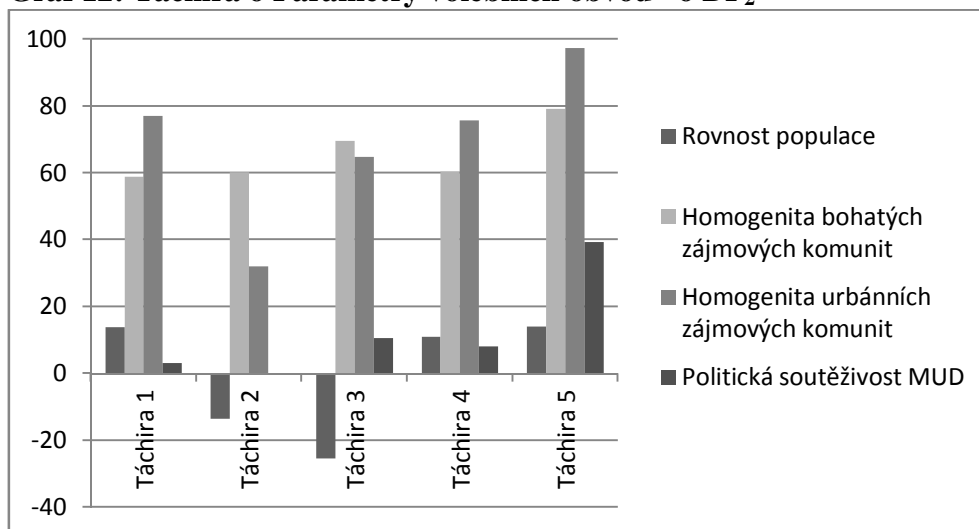
²¹⁵ Hodnota odchylky rovnosti populace od kvóty se zvýšila z -29,97 na 13,92 %.

Graf 11: Táchira ó Parametry volebních obvod ó DP₁²¹⁶

Zdroj: Vlastní výpo et a zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Graf 12: Táchira ó Parametry volebních obvod ó DP₂²¹⁷

Zdroj: Vlastní výpo et a zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

z volebního obvodu *Táchira 2* m lo na charakter tohoto obvodu v této prom nné opa ný ú nek.²¹⁸ Ke snížení míry nadreprezentace populace pak do-lo také u volebního obvodu *Táchira 4*.²¹⁹ Nový volební obvod *Táchira 3* byl vykreslen s niší velikostí populace na mandát od kvóty. Míra homogenity bohatých, ani urbánních zájmových komunit jednotlivých volebních obvod se procesem redistrictingu fládným zásadním zp sobem

²¹⁶ Hodnoty parametr (% odchylek) viz *Tab. 15* p íloh.

²¹⁷ Hodnoty parametr (% odchylek) viz *Tab. 15* p íloh.

²¹⁸ Hodnota odchylky rovnosti populace od kvóty klesla z 16,17 na -13,58 %.

²¹⁹ Hodnota odchylky rovnosti populace od kvóty klesla z 29,78 na 11,02 %.

nemodifikovala. U volebního obvodu *Táchira 1* se míra homogenity bohatých komunit nepatrně snížila (z 59,49 na 58,92 %), míra těch urbánních naopak vzrostla (ze 75,93 na 77,01 %). Homogenita obou typů zájmových komunit obvodů *Táchira 2* a *Táchira 4* mírně klesla.²²⁰ Volební obvod *Táchira 3* byl potom v obou typech zájmových komunit vykreslen jako homogenní.²²¹ Ty i z pěti volebních obvodů poreformního plánu byly do určité míry politicky nesoutěživé ve prospěch opozičního bloku MUD. Výjimkou byl pouze volební obvod *Táchira 2*. Tento obvod lze sice v DP₂ stejně jako v DP₁ klasifikovat jako politicky soutěživý, ovšem reálně v něm ve volbách 2010 vyhrál jifi provládní blok PP.²²² Ve volebních obvodech *Táchira 1* a *Táchira 4* se procesem redistrictingu oproti jejich poreformnímu nastavení taktéfi snížila odchylka politické nesoutěživosti ve prospěch opozičního bloku.²²³ I přesto v nich však tento blok zvítězil. Vzniknuvší volební obvod *Táchira 3* byl taktéfi politicky nesoutěživým obvodem, v němfi blok MUD zvítězil nad blokem PP pibližně desetiprocentním rozdílem hlasů. Celkově vzato tedy vedl v regionu *Táchira* proces redistrictingu k posílení postavení provládního bloku. Zatímco v poreformním districting plánu by opoziční blok utřfil všech pět mandátů regionu, v poreformním nastavení obvodů jeden mandát ztratil právě ve prospěch bloku provládního.

V poreformním plánu DP₁ vykazoval charakteristiky volebního obvodu zkradeného prostřednictvím malapportionmentu obvod *Táchira 1*. Tento obvod byl velikostí své populace ze všech obvodů tohoto plánu nejvíce podprezentován. Tomu pak odpovídala i míra homogenity bohatých komunit, která byla u tohoto obvodu ze všech obvodů DP₁

²²⁰ Homogenita bohatých komunit *Táchira 2* klesla z 63,87 na 60,11 %, urbánních z 34,09 na 32,03 %. Homogenita bohatých komunit *Táchira 4* klesla z 62,36 na 60,33 %, urbánních 79,04 na 75,81 %.

²²¹ Homogenita bohatých komunit v něm dosahovala míry 69,54 %, urbánních komunit 64,82 %.

²²² Politická soutěživost obvodu *Táchira 2* se snížila z 1,37 na -0,11 %. Blok PP zde v parlamentních volbách 2010 získal 50,06 % hlasů, blok MUD 49,94 % hlasů.

²²³ Politická soutěživost MUD v obvodu *Táchira 1* se snížila z 5,21 na 3,21 %, v obvodu *Táchira 4* z 9,62 na 8,05 %.

nejnižší.²²⁴ Podobně tomuto zkrácení odpovídá v propojení míry nadreprezentace a míry homogenity bohatých komunit volební obvod *Táchira 2*. Byl druhým nejvíce nadreprezentovaným obvodem a vykazoval druhou nejvyšší míru homogenity těchto komunit.²²⁵ Nahlédneme-li nastavení volebních obvodů reformního plánu DP₂, lze vysledovat určité specifické charakteristiky s touto strategií u vztahu k tomuto obvodu. Nejprve se jí odpovídá malapportionmentu vykreslení obvodu *Táchira 5*. Ten je zde obvodem s nejvíce nadreprezentovanou populací, nejvyšší homogenitou bohatých i urbánních zájmových komunit a navíc v něm ve volbách 2010 dosáhl opoziční blok svého nejsilnějšího postavení. Propojení uvedených proměnných v odpovídající míře koresponduje dále ve volebním obvodu *Táchira 4*.²²⁶ Zároveň je pak s tímto zkrácením v souladu i nastavení obvodů *Táchira 1* (propojením míry rovnosti populace a homogenity urbánních komunit) a *Táchira 3* (v rovnosti populace a homogenity bohatých komunit).²²⁷ Oba districting plány tohoto regionu tedy obsahují volební obvody, které alespoň v některých parametrech svého nastavení ukazují na aplikaci strategie malapportionmentu. Více však charakteristiky této strategie prostupují volebními obvody reformního plánu nežli plánu předreformního.

V otázce gerrymanderingu se jako pravděpodobně jeví uplatnění strategie sbalování voličů opozice z obvodů *Táchira 1*, *Táchira 2* a *Táchira 4* do nikoli klasicky jistě existujícího, ale nově zformovaného volebního obvodu *Táchira 3*. Ve vztahu k těmto případům těchto obvodů se přitom jedná o mezní či politicky soustředěné obvody, které by ze strany aktéra

²²⁴ V homogenitě urbánních komunit a politické soustředěnosti však míra obvodu *Táchira 1* neodpovídala přesně oproti těmto proměnným vykazovalo nastavení obvodu ať druhou nejvyšší odchylku.

²²⁵ V homogenitě urbánních komunit a politické soustředěnosti jistě ovšem míra obvodu *Táchira 2* neodpovídala oproti obou těmto proměnným vykazovalo jeho nastavení v bec nejvyšší míru odchylky z obvodů daného districting plánu.

²²⁶ Tento obvod vykazuje totiž nejvyšší míru nadreprezentace, totiž nejvyšší homogenitu obou typů zájmových komunit a totiž nejvyšší volební podporu bloku MUD.

²²⁷ Volební obvod *Táchira 1* vykazuje druhou nejvyšší míru nadreprezentace populace a druhou nejvyšší míru homogenity urbánních komunit (ale ať nejvyšší míru homogenity bohatých komunit a druhou nejvyšší odchylku politické soustředěnosti). Volební obvod *Táchira 3* vykazuje druhou nejvyšší podreprezentaci populace a druhou nejvyšší míru homogenity bohatých komunit (ale v bec nejvyšší homogenitu urbánních komunit a nejvyšší odchylku politické soustředěnosti).

redistrictingu byly skutečně nejvhodnější volbou pro oslabování opozičního bloku. Rozmělnění síly opozičních voličů v uvážených obvodech by se tedy mohlo projevit ve snížení homogenity jejich bohatých a urbánních zájmových komunit a ideálně také v oslabení reálné volební pozice opozičního bloku. Ve všech těchto obvodech *Táchira 1*, *Táchira 2* a *Táchira 4* se přitom skutečně homogenita bohatých zájmových komunit odtěpením municipií do určité míry oslabila. V obvodech *Táchira 2* a *Táchira 4* se pak v souladu s tím oslabila také homogenita urbánních komunit. V obvodu *Táchira 1* tato homogenita mírně vzrostla, takže zde její změna o ekávanému směru neodpovídala. Součástí těchto obvodů došlo ke snížení míry politické nesouhlasivosti opozičního bloku MUD. Jeho volební pozice v nich byla oslabena, přičemž v obvodu *Táchira 2* dokonce do takové míry, že v něm obdržel vítězství hlasů vládní blok PP. Volební obvod *Táchira 3*, do něhož byla municipia sbalována, se pak vyznačoval vyšší mírou homogenity bohatých zájmových komunit než volební obvody *Táchira 1*, *2* a *4*. Opoziční blok MUD v něm taktéž vyhrál v téměř rozdílném hlasovém většinou v těchto obvodech. To rovněž koresponduje s předpokládaným vlivem strategie sbalování na parametry volebních obvodů.²²⁸ Na základě výše uvedeného lze proto shrnout, že redistricting volebních obvodů regionu Táchira naplňuje charakteristiky gerrymanderingu a jeho strategie sbalování.

²²⁸ V homogenitě urbánních komunit vykazoval obvod *Táchira 3* proti homogenitě obvodů *Táchira 1*, *2* a *4* střední míru.

2. 1. 7. Zulia

Districting plán regionu Zulia byl ve svém předreformním nastavení složen z –esti volebních obvodů. Proces redistrictingu vedl k navýšení počtu těchto obvodů o polovinu. Celkem tedy nový plán obsahoval dvanáct volebních obvodů, tvořených jak prostorovými jednotkami municipií, tak parroquií (viz *Mapa 15* a *Mapa 16*).²²⁹ Redistricting přitom spočíval výhradně v roztržení obvodů, nedocházelo přitom k žádnému přesouvání prostorových jednotek mezi obvody. Municipia původního volebního obvodu *Zulia 1* byla v DP₂ rozdělena do dvou volebních obvodů (*Zulia 1* a *Zulia 2*), stejně jako byla do dvou obvodů (*Zulia 3* a *Zulia 4*) rozdělena municipia původního obvodu *Zulia 3*. Volební obvod *Zulia 5*, tvořený ve výchozím stavu jedním municipiem *Maracaibo*, byl rozdělen na parroquie. Ty byly v předreformním plánu poskládány do pěti volebních obvodů (*Zulia 5* a *6*–*9*). Kompozice druhé trojice volebních obvodů DP₁ (*Zulia 10* a *11*–*12*) nebyla procesem redistrictingu žádným způsobem změněna. O dvanácti volebních mandátech, které byly regionu Zulia přiděleny pro parlamentní volby 2010, se tudíž soustředilo ve dvanácti jednomandátových volebních obvodech. Alokace těchto mandátů do původních –esti obvodů by byly vytvořeny tři jednomandátové obvody (*Zulia 10* a *11*–*12*), dva obvody dvoumandátové (*Zulia 1* a *Zulia 3*) a jeden obvod pětimandátový (*Zulia 5*).

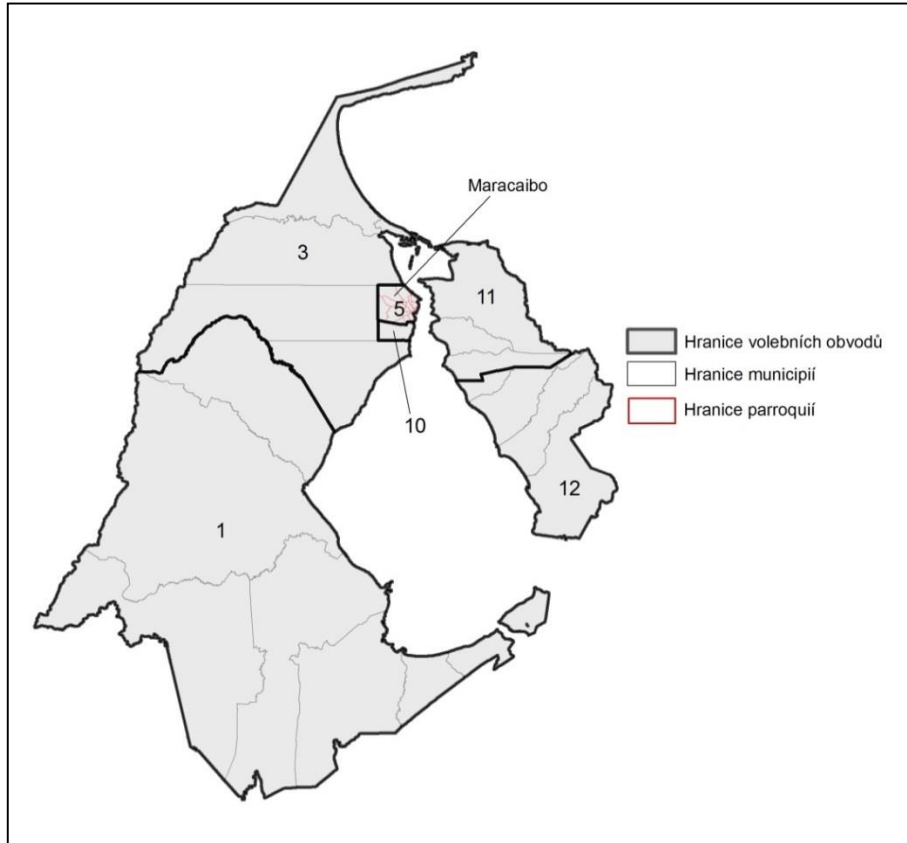
Představíme-li nejprve výchozí nastavení modifikovaných volebních obvodů *Zulia 1*, *Zulia 3* a *Zulia 5*, všechny mají nízkou velikost populace na mandát, není stanovuje kvóta²³⁰ (viz *Graf 13*). Nejvíce podprezentovaný byl volební obvod *Zulia 3*. Nejméně podprezentovanou populaci měl pak volební obvod *Zulia 5*. Volební obvody *Zulia 1* a *Zulia 5* byly v DP₁ homogenní v bohatých i urbánních zájmových komunitách.²³¹ Volební obvod *Zulia 3* byl jako vůbec jediný

²²⁹ Seznam municipií a parroquií jednotlivých volebních obvodů regionu Zulia viz *Tab. 16* přílohy.

²³⁰ Kvóta, tj. index populace regionu pro parlamentní volby 2010, byla v případě regionu Zulia 318 800 obyvatel.

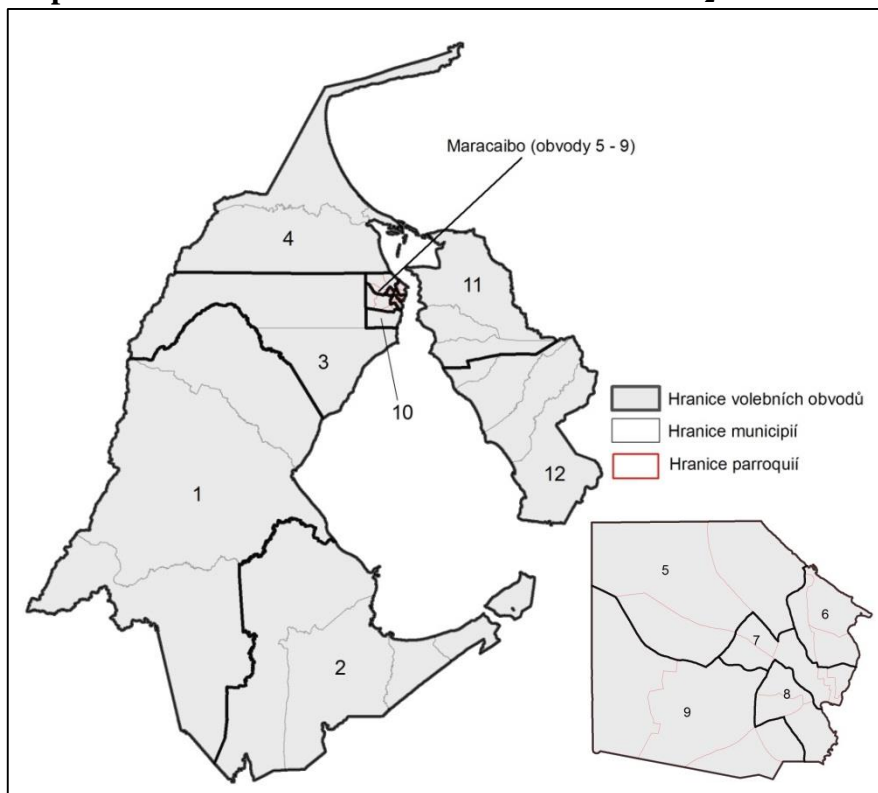
²³¹ Homogenita bohatých komunit byla v *Zulia 1* 30,26 %, v *Zulia 5* 50,18 %. Homogenita urbánních komunit byla v *Zulia 1* 47,03%, v *Zulia 5* 99,57 %.

Mapa 15: Zulia ó Rozložení volebních obvodů DP₁

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Mapa 16: Zulia ó Rozložení volebních obvodů DP₂

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

volební obvod analyzovaných region homogenní co do přítomnosti chudých zájmových komunit. Součástí byl ovšem homogenní v urbánních komunitách.²³² V charakteru politické soutěživosti se pak tyto volební obvody vzájemně odlišovaly. Volební obvod *Zulia 1* by bylo dle volebních výsledků 2010 možno kategorizovat jako politicky soutěživý obvod, v něm by vyhrál blok MUD nad blokem PP rozdílem 4,42 % hlasů.²³³ Volební obvody *Zulia 3* a *Zulia 5* jifi byly politicky nesoutěživé, každý přítom ve prospěch jiného stranickopolitického bloku. Ve kterém obvodu by zvíťazil provládní blok PP získal by zde přítomně o 17 % hlasů více než blok opoziční.²³⁴ V pátém volebním obvodu by potom měl v nejsilnější postavení ze všech obvodů DP₁ opoziční blok MUD získal by zde rozdílem asi 26 % hlasů.²³⁵ Prostorově nemodifikované volební obvody *Zulia 10* a *12* měly všechny velikostně nadreprezentovanou populaci na mandát a v obou typech zájmových komunit byly homogenní. Všechny byly zařaditelné mezi politicky soutěživé obvody s tím, že v nich ve volbách 2010 vyhrál opoziční blok MUD.²³⁶ V případě konání v tříinové volební soutěži parlamentních voleb 2010 v předreformním districting plánu tohoto regionu by opoziční blok MUD obdržel celkem deset v tříinových mandátů. Provládní blok PP by získal mandáty dva, a to výhrou volebního obvodu *Zulia 3*.

Roztržením volebního obvodu *Zulia 1* (DP₁) byly vytvořeny dva volební obvody *Zulia 1* a *Zulia 2*. Tyto obvody byly stejně jako jejich šmatecký obvod populačně podreprezentované, homogenní v obou typech zájmových komunit a politicky soutěživé (srov. *Graf 13* a *Graf 14*).

²³² Homogenita chudých komunit dosahovala v *Zulia 3* míry 12,43 %, homogenita urbánních komunit 66,33 %.

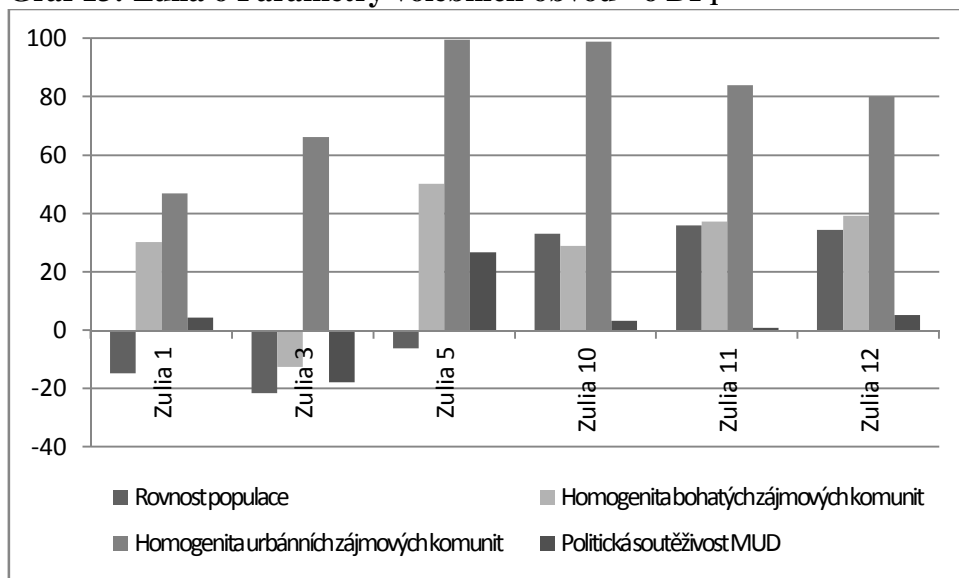
²³³ Blok MUD by zde získal 52,21 % hlasů, blok PP 47,79 % hlasů.

²³⁴ Blok PP by zde obdržel 58,88 % hlasů, blok MUD 41,12 % hlasů.

²³⁵ Blok MUD by zde získal 63,36 % hlasů, blok PP 36,63 % hlasů.

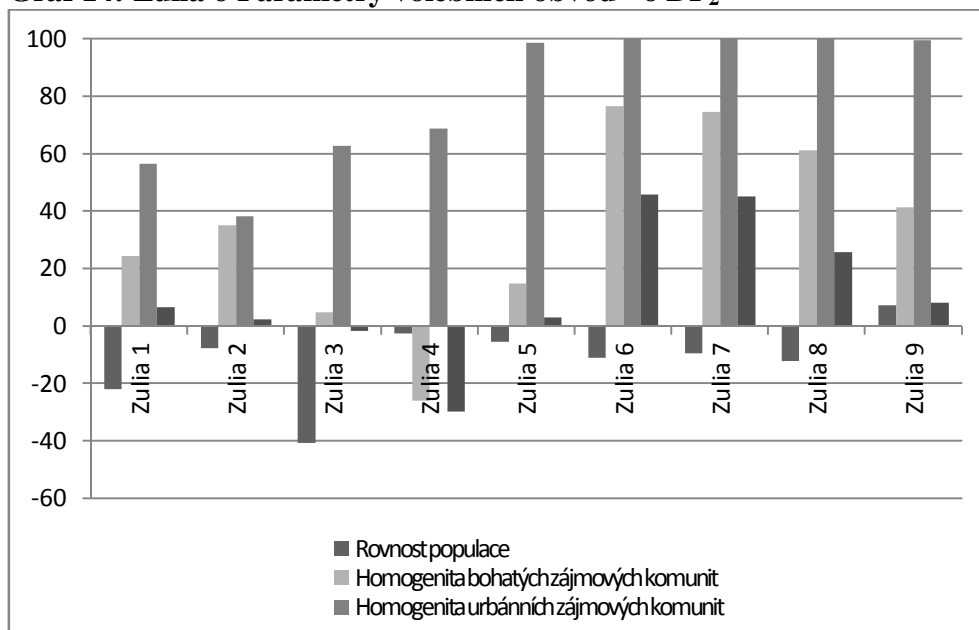
²³⁶ Nejsilnější postavení by měl blok MUD v obvodu *Zulia 12*, kde by zvíťazil rozdílem 5,29 % hlasů. V obvodu *Zulia 10* by získal pouze o 3,35 % hlasů více než blok PP, v *Zulia 11* dokonce jenom 0,83 % hlasů více.

Graf 13: Zulia ó Parametry volebních obvod ó DP₁²³⁷

Zdroj: Vlastní výpo et a zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Graf 14: Zulia ó Parametry volebních obvod ó DP₂²³⁸

Zdroj: Vlastní výpo et a zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

²³⁷ Hodnoty parametr (% odchylek) viz Tab. 17 p íloh.

²³⁸ Hodnoty parametr (% odchylek) viz Tab. 17 p íloh. Parametry nemodifikovaných volebních obvod Zulia 10 ó 12 viz Graf 13.

Obvod *Zulia 1* (DP₂) p itom vykazoval niŝí homogenitu bohatých komunit a vyŝí homogenitu urbánních komunit neŝl výchozí volební obvod *Zulia 1* v DP₁.²³⁹ Pro obvod *Zulia 2* byla charakteristická naopak vyŝí homogenita bohatých a niŝí homogenita urbánních komunit neŝl tomu bylo u výchozího obvodu.²⁴⁰ Fakticky v t chto dvou nových obvodech zvítil v parlamentních volbách 2010, stejn jako by tomu bylo v p ípad p vodního obvodu *Zulia 1* (DP₁), opozitní blok MUD. Míra politické nesout ŝivosti ve prosp ch tohoto bloku byla p itom niŝí neŝl ve výchozím obvodu v obvodu *Zulia 2*, v obvodu *Zulia 1* (DP₂) byla naopak vyŝí.²⁴¹

Rozd lením popula n podprezentovaného obvodu *Zulia 3* vznikly v DP₂ taktéŝ dva do ur ité míry popula n podprezentované obvody *Zulia 3* a *Zulia 4*. Volební obvod *Zulia 4* byl p itom podobn jako jejich mate ský obvod homogenní v chudých zájmových komunitách, ale do mnohem v t í míry.²⁴² Volební obvod *Zulia 3* (DP₂) byl potom jifl mírn homogenní co do p ítomnosti bohatých zájmových komunit.²⁴³ Oba tyto obvody se dále vyzna ovaly homogenitou urbánních komunit ó obvod *Zulia 3* (DP₂) p itom do men í míry a obvod *Zulia 4* do v t í míry neŝl výchozí volební obvod.²⁴⁴ Stejn jako by tomu bylo p i spojení t chto volebních obvod v DP₁, v obou z nich ve volbách 2010 zvítil provládní blok PP. Obvod *Zulia 3* (DP₂) zde byl politicky sout ŝivým obvodem, obvod *Zulia 4* p edstavoval jifl dostate n politicky nesout ŝivý (bezpe ný) obvod ve prosp ch tohoto bloku.²⁴⁵

Popula n podprezentovaný volební obvod *Zulia 5* se rozd lil do p ti obvod . ty i z nich (*Zulia 5 ó 8*) vykazovaly taktéŝ oproti kvót

²³⁹ Homogenita bohatých komunit *Zulia 1* v DP₂ byla 24,54 %, urbánních komunit 56,68 %. Výchozí volební obvod *Zulia 1* v DP₁ m l homogenitu bohatých komunit 30,26 % a urbánních komunit 47,03 %.

²⁴⁰ Homogenita bohatých komunit *Zulia 2* byla 35,14 %, urbánních komunit 38,32 %.

²⁴¹ Blok MUD vyhrál v *Zulia 1* v DP₂ nad blokem PP rozdílem 6,66 % hlas , v obvodu *Zulia 2* rozdílem 2,34 % hlas .

²⁴² Homogenita chudých komunit byla u *Zulia 3* v DP₁ 12,43 %, u obvodu *Zulia 4* v DP₂ 26,06 %.

²⁴³ Míra homogenity bohatých komunit byla v obvodu *Zulia 3* v DP₂ 4,81 %.

²⁴⁴ Homogenita urbánních komunit *Zulia 3* v DP₁ byla 66,33 %, *Zulia 3* v DP₂ 62,9 % a *Zulia 4* 68,75 %.

²⁴⁵ Blok PP zvítil v obvodu *Zulia 3* nad blokem MUD rozdílem 1,59 % hlas , v obvodu *Zulia 4* rozdílem 29,75 % hlas .

ní velikost populace na mandát. Populace obvodu *Zulia 9* byla naopak od kvóty mírně nadreprezentována. V těchto obvodech bylo do určité míry homogenních i bohatých i urbánních zájmových komunit. Obvody *Zulia 5* (DP₂) a *Zulia 9* byly přitom jediné dva z této skupiny obvodů, jejichž míra homogenity bohatých komunit byla nižší než u obvodu *Zulia 5* v DP₁.²⁴⁶ V případě obvodů *Zulia 6* a *8* byla naopak homogenita bohatých komunit od výchozího obvodu poměrně výrazně vyšší.²⁴⁷ Homogenita urbánních komunit těchto obvodů se pak přibližovala výchozí homogenitě volebního obvodu *Zulia 5* v DP₁. V případě obvodů *Zulia 5* (DP₂) a *Zulia 9* byla nepatrně nižší, u obvodů *Zulia 6* a *8* zase vyšší.²⁴⁸ Ve všech těchto obvodech zvítězil ve volbách 2010 opoziční blok MUD. Volební obvody *Zulia 5* a *Zulia 9* lze zařadit mezi politicky soutěživé volební obvody, v nichž opoziční blok vyhrál menším rozdílem hlasů, než by tomu bylo ve výchozím obvodu předreformního plánu. Volební obvody *Zulia 6* a *8* byly již politicky nesoutěživé, pro opoziční blok dostatečně bezpečné obvody. V šestém a sedmém obvodu přitom tento blok zvítězil v třetí vteřině hlasů než ve výchozím obvodu, v osmém obvodu pak menší vteřinou.²⁴⁹

Souhrnně vzato tedy na základě poreformního rozložení volebních obvodů vyhrál v parlamentních volbách 2010 v regionu *Zulia* opoziční blok MUD deset vteřinových mandátů a provládní blok PP dva mandáty (výhrou volebních obvodů *Zulia 3* a *Zulia 4*). To představuje rozložení mandátů mezi stranickopolitické bloky totožné s rozložením, jež by vyplývalo z konání uvažované volební soutěže v těchto volebních obvodech předreformního plánu. Redistricting volebních obvodů tedy neměl v tomto regionu vliv na výstupy volební soutěže ve formě mandátů.

Na zkrácení prostřednictvím malapportionmentu ukazuje v předreformním plánu DP₁ nastavení parametrů volebních obvodů *Zulia 3*

²⁴⁶ Homogenita bohatých komunit *Zulia 5* v DP₁ byla 50,18 %, v *Zulia 5* v DP₂ 14,79 % a v *Zulia 9* 41,49 %.

²⁴⁷ Homogenita bohatých komunit *Zulia 6* byla 76,7 %, *Zulia 7* 74,64 % a *Zulia 8* 61,2 %.

²⁴⁸ Homogenita urbánních komunit *Zulia 5* v DP₁ byla 99,57 %, v *Zulia 5* v DP₂ 98,78 %, *Zulia 6* a *8* 100 % a *Zulia 9* 99,55 %.

²⁴⁹ Blok MUD zvítězil nad blokem PP v *Zulia 5* (DP₁) rozdílem 26,71 % hlasů. V *Zulia 5* (DP₂) zvítězil rozdílem 2,99 % hlasů, v *Zulia 6* rozdílem 45,96 % hlasů, v *Zulia 7* 45,14 % hlasů, v *Zulia 8* 25,75 % a v *Zulia 9* rozdílem 8,27 % hlasů.

a *Zulia 12*. Volební obvod *Zulia 3* byl vykreslen s nejvyšší mírou podprezentace populace na mandát, nejnižší mírou homogenity bohatých komunit a představoval také jediný obvod tohoto plánu, v něm byl zvláštní blok PP (tento obvod tak měl celkovou nejnižší odchylku politické soutěživosti).²⁵⁰ Volební obvod *Zulia 12* vykazoval druhou nejvyšší míru nadprezentace populace, druhou nejvyšší míru homogenity bohatých komunit a také větší politické nesoutěživosti ve prospěch opozičního bloku.²⁵¹ V reformním plánu DP₂ vykazuje propojenost odpovídající míry všech proměnných, v etnicky homogenity urbánních komunit, pouze obvod *Zulia 9*.²⁵² Součástí ovšem u tohoto obvodu proměnná rovnost populace nenabývá krajních hodnot, je-li by v kontextu daného plánu značily extrémní nadprezentaci i podprezentaci populace. Částečně pak tomuto zkrácení odpovídá i nastavení obvodů *Zulia 2* a *Zulia 5*, avšak ani u nich nenabývá odchylka populace mezních hodnot.²⁵³ Jediným obvodem, jehož odchylka populace se alespoň přibližuje krajním hodnotám a odpovídá propojením míry homogenity alespoň jedné zájmové komunity, je v tomto plánu volební obvod *Zulia 1*. Je totiž druhým nejvíce populárně podprezentovaným obvodem a vykazuje druhou nejnižší míru homogenity urbánních komunit.²⁵⁴ Celkově vzato, a koliv lze v obou districting plánech nalézt volební obvody, jejichž nastavení koresponduje s předpoklady zkrácení prostřednictvím malapportionmentu, více s ním jsou v souladu obvody předreformního plánu. Ty totiž vykazují nejen přímé propojení parametrů, v etnicky politické soutěživosti, ale mírou odchylky rovnosti populace se sdílí mezi obvody s nejvyšší, případně druhou nejvyšší, nadprezentací i podprezentací.

²⁵⁰ Jediným parametrem, kterým tento obvod přesně neodpovídal, byla homogenita urbánních komunit. Ta v něm dosahovala druhé nejnižší míry ze všech obvodů DP₁.

²⁵¹ Opět však tento obvod neodpovídal v míře homogenity urbánních komunit, kde byla jeho míra až čtvrtou nejnižší ze všech obvodů DP₁.

²⁵² Ve všech uvažovaných proměnných vykazuje čtvrtou nejvyšší míru odchylek.

²⁵³ Volební obvod *Zulia 2* odpovídá mírou rovnosti populace a homogenitou bohatých komunit (sedmá nejvyšší míra ze všech obvodů DP₂). Volební obvod *Zulia 5* odpovídá mírou rovnosti populace a homogenitou urbánních komunit (čtvrtá nejvyšší ze všech obvodů DP₂).

²⁵⁴ V homogenitě bohatých komunit však vykazuje až čtvrtou nejnižší odchylku a v politické soutěživosti dokonce až osmou nejnižší odchylku.

Vzhledem ke zpřesnění prostorové modifikace obvodů v tomto regionu se v souvislosti s provedením gerrymanderingu mohlo jednat o aplikaci strategie roztržení. V tomto případě by rozdělením určitého volebního obvodu mohlo dojít k rozmlnění volební síly opozice. Nově vytvořené obvody by tak mohly vykazovat spíše nižší zastoupení opozičních voličů než výchozí obvod, tj. mít nižší homogenitu bohatých a urbánních komunit. Mohla by v nich být také oproti výchozímu obvodu oslabena volební podpora opozičního bloku, tj. snížena míra jeho politické nesoutřivosti. Nastavení parametrů obvodů *Zulia 1* (DP₂) a *Zulia 2* ve srovnání s výchozím obvodem *Zulia 1* (DP₁) odpovídá výše uvedenému pouze částečně. Obvod *Zulia 1* (DP₂) naplňuje tyto předpoklady v homogenitě bohatých komunit a obvod *Zulia 2* v homogenitě urbánních komunit. Skutečná volební pozice opozičního bloku pak byla oslabena pouze v obvodu *Zulia 2*. Z hlediska efektivity by tedy byla strategie roztržení uplatněna vhodnějším způsobem při konstrukci volebního obvodu *Zulia 2*, avšak ani u tohoto obvodu nebyly všechny parametry jeho nastavení plně v souladu s uvažovanými předpoklady. Proto nelze redistricting obvodu *Zulia 1* (DP₁) ztotožňovat s gerrymanderingem.

V případě obvodů *Zulia 3* (DP₂) a *Zulia 4* tomu bylo podobně. V homogenitě urbánních komunit by gerrymanderingu odpovídalo nastavení obvodu *Zulia 3*, ale nikoli *Zulia 4*. V nastavení obvodů podle homogenity chudých zájmových komunit by této strategii odpovídal pouze obvod *Zulia 4*, který je v této proměnné stejného charakteru jako výchozí volební obvod. Volební obvod *Zulia 3* (DP₂) je již homogenní v bohatých komunitách, což jde proti předpokládané snaze gerrymandera roztržit obvody tak, aby svým nastavením favorizovaly vládní blok. Vzhledem k míře politické soutřivosti a stejně tak socioekonomickému charakteru výchozího obvodu *Zulia 3* (DP₁), homogenního nikoli v bohatých, ale chudých zájmových komunitách, nemohlo vlastně provedení gerrymanderingu v tomto obvodu smysl. Soud podle obou těchto proměnných byl totiž uvažovaný obvod ve svém výchozím nastavení pro vládní blok PP dostatečně bezpečným obvodem. Akter redistrictingu mohl rozdělením dvoumandátového obvodu *Zulia 3* (DP₁) do dvou jednomandátových obvodů vládnímu bloku spíše uškodit, a to právě kvůli vykreslení

obvodu *Zulia 3* (DP₂) jako mírně homogenního v bohatých komunitách.²⁵⁵ Redistricting volebního obvodu *Zulia 3* (DP₁) tedy nevykazuje charakteristiky systematické manipulace s uvařovanými proměnnými, jež tvoří základ gerrymanderingu.

Způsobit volebních obvodů vzniklých roztržením obvodu *Zulia 5* (DP₁) pouze dva obvodů *Zulia 5* (DP₂) a *Zulia 9* obvodů naplněných předpokládané charakteristiky gerrymanderingu, a to v nastavení všech svých parametrů. Oba tyto obvody vykazovaly nízkou míru bohatých i urbánních zájmových komunit a v obou z nich dosáhl opoziční blok MUD nízké volební podpory, nečemu bylo ve výchozím volebním obvodu. Vykreslení volebních obvodů *Zulia 6* a *8* pak této strategii v homogenitě bohatých ani urbánních komunit a ani v politické soutěživosti neodpovídalo.²⁵⁶ Roztržením obvodu *Zulia 5* (DP₁), v něm měl by podle politické soutěživosti mít návrh opoziční blok MUD, tak byly vytvořeny pouze dva volební obvody *Zulia 5* a *Zulia 9*, v nichž byla síla opozice oslabena. To ukazuje jak homogenita zájmových komunit, tak politická soutěživost těchto obvodů. Přestože tedy roztržení výchozího volebního obvodu nerozmezilo sílu opozičních voličů ve všech²⁵⁷ vytvořených obvodech a ve vykreslení obvodů *Zulia 5* a *Zulia 9* zase nebylo nastavení jejich parametrů manipulováno dostatečně efektivním způsobem, aby v nich nakonec vyhrál provládní blok, je z nastavení těchto dvou obvodů patrné, že redistricting vykazoval charakteristiky uplatnění gerrymanderingu.

²⁵⁵ Provládní blok PP zde sice nad opozičním blokem MUD zvítězil, ale jen těsným rozdílem 1,59 % hlasů. Mandát tohoto obvodu tak mohl být potenciálně snadno vyhrán opozičním blokem.

²⁵⁶ Jediný volební obvod *Zulia 8* byl vykreslen tak, že v něm dle politické soutěživosti měl blok MUD nepatrně slabší pozici než ve výchozím obvodu *Zulia 5* (DP₁).

²⁵⁷ Vzhledem k tomu, že je region *Zulia* tradičně baštou opozice a volební obvod *Zulia 5* v DP₁ byl tvořen hlavním městem tohoto regionu, pravděpodobně by bylo v praxi obtížné vytvořit roztržením výchozího volebního obvodu takové obvody, které by všechny v homogenitě zájmových komunit a politické soutěživosti oslabovaly opoziční blok MUD.

2. 2. Redistricting v souhrnu volebních obvod²⁵⁸

2. 2. 1. Vliv redistrictingu na složení districting plánu

Tato analýza se nejprve zabývá otázkou, jaký vliv měl proces redistrictingu na složení celkového plánu volebních obvodů uvažovaných osmi regiony. Tímto složením je myšlen počet²⁵⁹ jednotlivých kategorií proměnných rovnost populace, homogenita zájmových komunit a politická soutěživost, do kterých lze obvody tohoto plánu v jejich předreformním a poreformním nastavení zařadit.²⁶⁰ Analýzou modifikace složení celkového districting plánu je ověřována také hypotéza vztahující se k identifikaci gerrymanderingu při redistrictingu obvodů: *Přijetím nového plánu prostorového rozložení v t-ínových volebních obvodech vzrostl v parlamentních volbách roku 2010 počet volebních obvodů pro stranickopolitický blok PP (tj. homogenních chudých/rurálních a/nebo politicky nesoutěživých) a snížil se počet volebních obvodů (tj. socioekonomicky/strukturálně heterogenních a/nebo politicky soutěživých), nebylo tomu tak v případě, kdyby tyto volby probíhaly v předreformním plánu prostorového rozložení volebních obvodů.*

Předreformní plán DP₁ uvažovaných regionů se skládal z 34 volebních obvodů. Velikost populace poloviny z nich, tedy 17 obvodů, byla od kvót regionů do určité míry nadreprezentována. Druhá polovina těchto obvodů byla naopak vlastní menší velikost populace na mandát, neplnila příslušné kvóty. Uvažujeme-li stanovenou odchylku populace $\pm 15\%$ od kvót jako interval vymezující kategorii obvodu s rovnou reprezentovanou velikostí populace, celkem 14 obvodů (tj. 41 % z celkového počtu obvodů DP₁) spadalo do této kategorie. Další 12 obvodů (tj. 35 %) vykazovalo odchylku nad tuto procentuální hranici v kladném směru a bylo tedy populačně nadreprezentovaných. Zbýlých 8 volebních obvodů (tj. 24 %) se vyznačovalo odchylkou v záporném směru

²⁵⁸ Problematika redistrictingu je v této části analyzována v souhrnu 34 volebních obvodů předreformního districting plánu (DP₁) a 40 volebních obvodů poreformního districting plánu (DP₂) uvažovaných osmi regiony.

²⁵⁹ Z důvodu odlišného počtu obvodů předreformního a poreformního districting plánu je tento počet vyjádřen jako podíl zastoupení jednotlivých kategorií obvodů na celkovém počtu obvodů DP₁ a DP₂.

²⁶⁰ Výzkumná otázka vymezená v úvodu práce zní: *Jaký vliv měl redistricting na počet jednotlivých kategorií volebních obvodů celkového districting plánu?*

do kategorie populace nadreprezentovaných obvodů. Oproti tomu poreformní plán DP₂ tento region zahrnoval celkem 40 volebních obvodů. Z nich se 20 vyznačovalo větší velikostí populace na mandát, neřadily kvóty jednotlivých regionů, a 20 naopak nižší velikostí populace. Kategorizujeme-li tyto volební obvody podrobněji, vyznačovalo se celkem 24 obvody (tj. 60 % z celkového počtu obvodů DP₂) rovnoměrnou reprezentací velikosti své populace vzhledem ke kvótám. Nadreprezentovanou velikostí populace na mandát se vyznačovalo 9 obvodů (tj. 22,5 %). Zbýlých 7 obvodů (tj. 17,5 %) mělo naopak menší velikost populace na mandát.

V první řadě je ze srovnání kompozice plánů DP₁ a DP₂ v kategoriích proměnné rovnosti populace (viz *Graf 15*) patrné, že oba tyto plány obsahovaly vždy přesně polovinu volebních obvodů vyznačujících se nadreprezentací a podreprezentací své populace. V tomto základním a zcela obecném ohledu²⁶¹, byly tedy v této proměnné oba plány vykresleny jako respektující pravidlo redistrictingu zachovávat *mezi-obvodovou heterogenitu*. Pod vlivem redistrictingu se ovšem v plánu navýšil podíl obvodů s akceptovatelnou velikostí odchylky populace vzhledem ke kvótě.²⁶² V souladu s tímto trendem došlo souasně v plánu ke snížení zastoupení volebních obvodů s nadreprezentovanou a podreprezentovanou velikostí populace. Do větší míry se přitom redukovalo zastoupení nadreprezentovaných obvodů než obvodů podreprezentovaných.²⁶³ Celkově vzato tedy redistricting rozmělnil v plánu zastoupení takových volebních obvodů, které velikostí své populace oproti ostatním obvodům nadhodnocovaly či podhodnocovaly voliče a kandidáty. Vykreslení volebních obvodů dle velikosti populace na mandát tak v poreformním

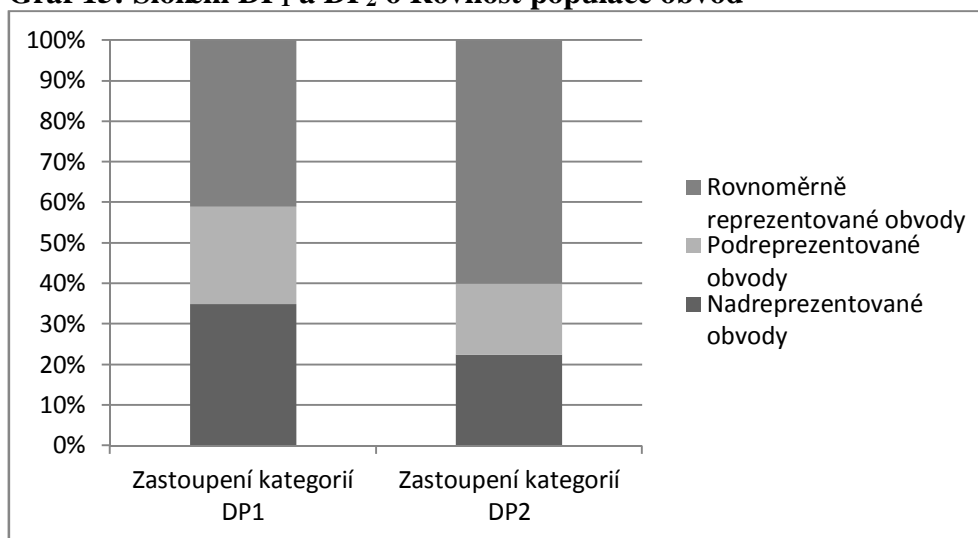
²⁶¹ Jelikož při favorizaci voličů a kandidátů určitého obvodu oproti voličům a kandidátům jiných obvodů hraje faktickou roli spíše míra odchylky velikosti populace obvodu na mandát než pouhý charakter obvodu v této proměnné. Stejně tak je tomu v propojení nadreprezentace/podreprezentace obvodů s homogenitou zájmových komunit reprezentujících a favorizujících voliče a kandidáty konkrétního subjektu.

²⁶² Zastoupení obvodů s rovnoměrnou reprezentovanou populací na mandát se v districting plánu navýšilo o 19 %.

²⁶³ Zastoupení populace nadreprezentovaných obvodů v districting plánu se snížilo o 12,5 % a podreprezentovaných obvodů o 6,5 %.

districting plánu vykazovalo ve vztahu k voličům a kandidátům férovější charakteristiky než tomu bylo před volební reformou.

Graf 15: Složení DP₁ a DP₂ o Rovnost populace obvodů ²⁶⁴

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Co se týče skladby volebních obvodů předreformního plánu DP₁ v kategoriích proměnné homogenita zájmových komunit vymezených podél socioekonomické konfliktní linie (viz *Graf 16*), celkem 32 z 34 obvodů tohoto plánu bylo homogenních v bohatých komunitách. To představuje 94 % obvodů tohoto plánu. Pouze dva volební obvody (tj. 6 %) se vyznačovaly homogenitou chudých zájmových komunit.²⁶⁵ V zájmových komunitách vymezených podél urbánní-rurální konfliktní linie (viz *Graf 17*) bylo homogenitou komunit urbánních charakterizováno 33 volebních obvodů tohoto plánu (tj. 97 %). Pouze jeden obvod bylo možno charakterizovat jako homogenní v přítomnosti rurálních komunit.²⁶⁶ V předreformním plánu se tedy nenacházel žádný volební obvod, jenž by byl mírou homogenity zájmových komunit srovnatelný mezi heterogenními obvody. V předreformním plánu DP₂ byla kompozice kategorií volebních obvodů v této proměnné velmi podobná. Pro celkem 38 obvodů tohoto plánu (tj. 95 %) byla charakteristická homogenita bohatých komunit.

²⁶⁴ Podíl jednotlivých kategorií volebních obvodů na celkovém počtu obvodů DP₁ a DP₂.

²⁶⁵ Jednalo se o volební obvody *Amazonas 2* a *Zulia 3*.

²⁶⁶ Jednalo se o volební obvod *Amazonas 2*.

Jeden volební obvod byl homogenní v přítomnosti chudých komunit²⁶⁷ a jeden volební obvod bylo možno adit mezi obvody socioekonomicky heterogenní²⁶⁸ (viz *Graf 16*). Věch 40 volebních obvodů tohoto plánu se pak adilo do kategorie obvodů homogenních v urbánních komunitách (viz *Graf 17*). Ani jeden obvod zde tedy nebyl homogenní v rurálních komunitách, ani strukturálně heterogenní.

Proces redistrictingu měl skutečně minimální vliv na skladbu districting plánu v kategoriích obvodů v proměnné homogenitě zájmových komunit, a to jak těchto vymezených podél socioekonomické, tak urbánní - rurální konfliktní linie. Striktně vzato se v důsledku tohoto procesu v kompozici plánu DP₂ oproti DP₁ navýšilo zastoupení obvodů homogenních v bohatých komunitách a socioekonomicky heterogenních a snížilo se zastoupení obvodů homogenních v chudých komunitách (viz *Graf 16*). Dále došlo k posílení zastoupení obvodů homogenních v urbánních komunitách a oslabení zastoupení obvodů homogenních v rurálních komunitách (viz *Graf 17*). Modifikace kategorií obvodů jde tedy v obou typech zájmových komunit této proměnné proti vztahům, které vyjadřuje stanovená hypotéza. Dochází k opaku navyšování zastoupení obvodů homogenních v chudých a rurálních komunitách a snižování zastoupení obvodů socioekonomicky (a strukturálně)²⁶⁹ heterogenních. Právě tím by měl být proces redistrictingu v souhrnu obvodů charakterizován, pokud by systematicky manipuloval s jejich nastavením za účelem posilování pozice provládního bloku.

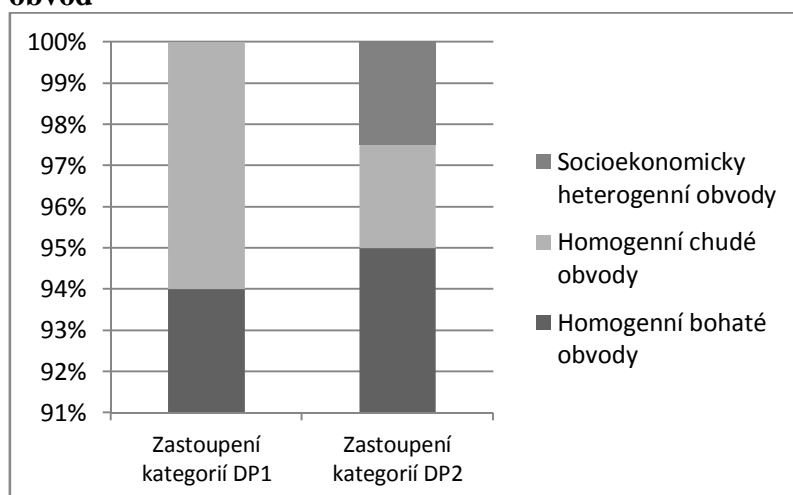
Na druhou stranu se tato změna zastoupení obvodů v kompozici celkového plánu odehrávala pod vlivem modifikace charakteru jednoho, maximálně dvou volebních obvodů. Jak vyplývalo z analýzy nastavení obvodů v jednotlivých regionech, redistricting v nich ovlivňoval míru homogenity bohatých a urbánních zájmových komunit, ale nepřevracel

²⁶⁷ Jednalo se o volební obvod *Zulia 4*.

²⁶⁸ Jednalo se o volební obvod *Zulia 3*, v němž míra homogenity bohatých komunit dosahovala 4,81 %. Tento obvod se tedy vyznačoval o něco vyšším podílem bohatého obyvatelstva (rozuměj volí opozice) než chudého obyvatelstva.

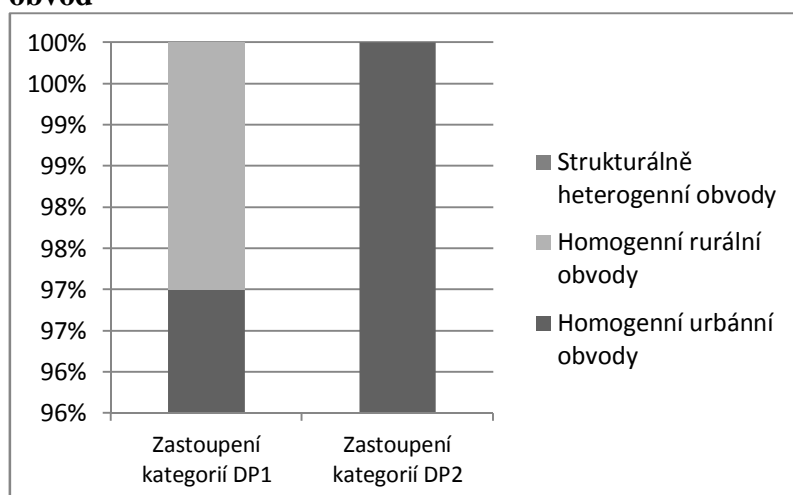
²⁶⁹ Strukturálně heterogenní volební obvody nebyly v DP₁ ani v DP₂ zastoupeny.

Graf 16: Složení DP₁ a DP₂ o Homogenita socioekonomických komunit obvod²⁷⁰

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Graf 17: Složení DP₁ a DP₂ o Homogenita strukturálních komunit obvod²⁷¹

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

jejich charakter v této proměnné. Skutečnost, že se naprostá většina volebních obvodů předreformního a poreformního plánu vyznačovala homogenitou bohatých a urbánních zájmových komunit²⁷², respektive fládná podstatná část obvodů se nevyznačovala homogenitou chudých a rurálních komunit, neznamená, že by ve volebních obvodech vítězila pouze opozice.

²⁷⁰ Podíl jednotlivých kategorií volebních obvodů na celkovém počtu obvodů DP₁ a DP₂.

²⁷¹ Podíl jednotlivých kategorií volebních obvodů na celkovém počtu obvodů DP₁ a DP₂.

²⁷² Tímto districting plán obvodů uvažovaných osmi regiony podporuje v proměnné homogenita zájmových komunit pravidlo redistrictingu zachovávat mezi-obvodovou heterogenitu.

Neznamená to ani, že by tyto obvody byly konstruovány tak, aby opozici favorizovaly. P evládající charakter obvod pouze potvrzuje p irozený charakter region , v nichfl jsou obvody v teritoriálním kontextu Venezuely zasazeny.²⁷³ Z toho d vodou v takto vymezeném plánu²⁷⁴ nelze pomocí kategorizace obvod v prom nné homogenita zájmových komunit posuzovat, které obvody jsou bezpečné pro provládní blok, které pro blok opozice a které obvody jsou mezní.²⁷⁵

Poslední prom nnou, v nífl jsou volební obvody kategorizovány, je politická sout fivost. P edreformní plán DP₁ se skládal z 11 volebních obvod (tj. 32,5 % obvod z celkového počtu obvod DP₁), které byly politicky nesout fivé ve prosp ch opozice bloku MUD. Dalších 12 obvod (tj. 35 %) bylo naopak nesout fivých ve prosp ch provládního bloku PP. Tyto obvody jsou chápány jako pro opozice a provládní blok bezpečné obvody, v nichfl by tyto bloky vyhrály více než desetiprocentním rozdílem hlas . Uvnit intervalu $\pm 10\%$ odchylky od hranice vymezující úplnou politickou sout fivost obvod , se nacházela volební podpora t chto blok v 11 obvodech (tj. 32,5 % obvod DP₁).²⁷⁶ Tyto obvody jsou kategorizovány jako politicky sout fivé ili mezní. Je pro n charakteristický maximáln desetiprocentní rozdíl hlas mezi podporou provládního a opozice bloku. P edreformní plán DP₂ obsahoval 11 volebních obvod (tj. 27,5 % z celkového počtu obvod DP₂) nesout fivých ve prosp ch opozice bloku MUD. Nesout fivých obvod ve prosp ch provládního bloku PP bylo v tomto plánu celkem 10 (tj. 25 %). Do kategorie

²⁷³ Viz kapitola 1. 3. 2. *V t-inové volební obvody ó redistricting a nastavení pro parlamentní volby 2010*. Veskrze se jedná o regiony bohaté a urbánní, kde mívá dle teorie konfliktních linií i fakticky z dlouhodobého hlediska vyší volební podporu opozice. Práv do t chto region by m la být sm ována snaha aktéra redistrictingu/gerrymanderingu oslabovat opozici (nikoli do region spíe chudých a rurálních, v jejichfl obvodech mívá siln j-í pozici provládní blok).

²⁷⁴ V districting plánu slofeném pouze z volebních obvod redistrictingem zasafených region , nikoli ze v-ech obvod systému.

²⁷⁵ Toto posouzení je možno zalofit pouze na kontinuu míry homogenity bohatých a urbánních komunit obvod . Jednalo by se vlastn o systémovou reflexi p edpokladu teorie konfliktních linií, s nímf bylo pracováno p i analýzách jednotlivých region , a sice fl-ím je vyší míra homogenity bohatých/urbánních komunit obvodu, tím je tento obvod pro opozici bezpečn j-í. Výstupy korelace mezi t mito dv ma prom nnými v obvodech DP₁ a DP₂ viz dále *Tab. 5* a *Tab. 6*.

²⁷⁶ Z t chto jedenácti mezních obvod p itom v sedmi (tj. 21% zastoupení obvod DP₁) zvítil opozice blok MUD a ve ty ech (tj. 12% zastoupení DP₁) provládní blok PP.

politicky sout flivých volebních obvod tak lze v tomto plánu za adit celkem 19 t chto jednotek (tj. 47,5 % obvod).²⁷⁷

V p edreformním a poreformním districting plánu bylo zastoupení politicky nesout flivých obvod ve prosp ch opozi ního a provládního bloku vzájemn vyrovnané (viz *Graf 18*).²⁷⁸ Proces redistrictingu nicmén vedl k oslabení zastoupení t chto bezpe ných obvod , a to jak t ch bezpe ných ve prosp ch opozi ního bloku MUD, tak provládního bloku PP. Tato redukce p itom dosahovala v t-í míry v p ípad zastoupení nesout flivých obvod ve prosp ch bloku PP.²⁷⁹ V kompozici plánu se naopak posílilo zastoupení politicky sout flivých ili mezních volebních obvod .²⁸⁰ Procesem redistrictingu tedy nedo-lo k posílení zastoupení bezpe ných obvod pro provládní blok, což by m lo být výstupem gerrymanderingu. K tomu by m lo dojít na úkor zastoupení politicky sout flivých obvod , na n fl by m la snaha gerrymandera p í posilování pozice provládního bloku cílit.²⁸¹ Ani tento p edpoklad nebyl redistrictingem napln n, jelikofl se zastoupení sout flivých obvod v plánu naopak posílilo. Na tom m lo pravd podobn v t-í podíl oslabení zastoupení bezpe ných obvod pro provládní blok.²⁸² Z celkového pohledu modifikace zastoupení kategorií obvod region proto proces redistrictingu

²⁷⁷ Z t chto devatenácti mezních obvod bylo deset (tj. 25% zastoupení obvod DP₂) vít zných pro opozi ní blok MUD a dev t (tj. 22,5% zastoupení DP₂) pro provládní blok PP.

²⁷⁸ V prom nné politická sout flivost tedy districting plán respektoval pravidlo zachovávání *mezi-obvodové heterogenity*.

²⁷⁹ V p ípad obvod bezpe ných pro MUD do-lo k oslabení jejich zastoupení v districting plánu o 5 %, v p ípad obvod bezpe ných pro PP o 10 %.

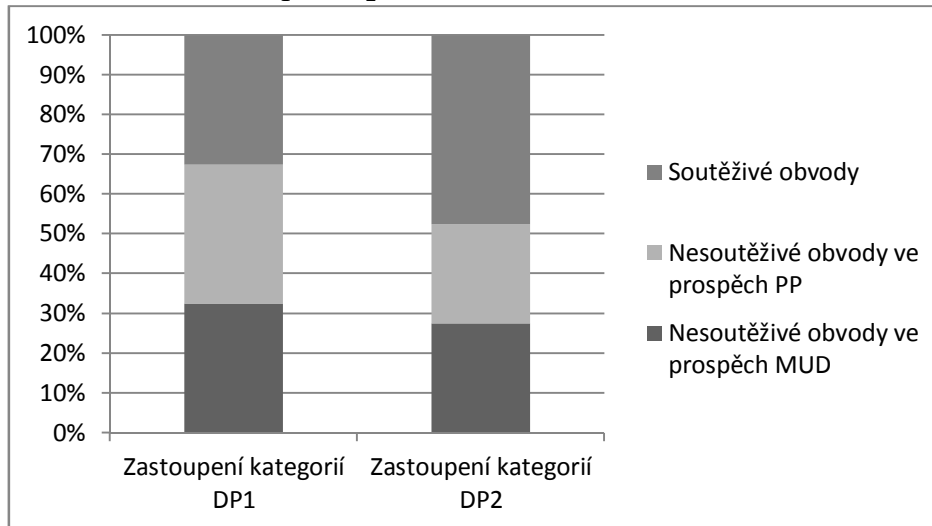
²⁸⁰ Zastoupení politicky sout flivých obvod se v DP₂ oproti DP₁ navý-ilo o 15 %.

²⁸¹ Teorie po ítá s tím, flé gerrymander cílí p edev-ím na politicky sout flivé obvody, v nichfl má mírnou p evahu opozi ní blok (ofenzivní gerrymandering). Jak bylo ov-ém patrné také z redistrictingu probíhajícího na úrovni jednotlivých region , stejn tak m flé cílit na mezní obvody, v nichfl vít zí provládní blok, a to ve snaze zde upevnit jeho dosavadní pozici (defenzivní gerrymandering). Stanovená hypotéza tak vlastn postihuje gerrymandering v obou t chto smyslech ó m lo by dojít k nár stu zastoupení bezpe ných volebních obvod pro provládní blok na úkor mezních volebních obvod , a ufl t ch p vodn vít zných pro opozi ní blok nebo provládní blok.

²⁸² Za p edpokladu, flé se pod vlivem redistrictingu nemodifikuje politická sout flivost obvod do takové míry, flé by docházelo (rozhodn ne ve v t-ím po tu p ípad) k p evrácení charakteru obvod v této prom nné, tj. flé by se z politicky nesout flivých obvod pro jeden blok staly politicky nesout flivé obvody pro druhý blok. Uvaflujeme-li tedy spí-e kontinuální, nikoli skokovou, zm nu míry politické sout flivosti a tedy i charakteru volebních obvod .

nespluje charakteristiky uplatnění strategie gerrymanderingu, jak je vyjádřena stanovená hypotéza.

Graf 18: Složení DP₁ a DP₂ o Politická soutěživost obvodů ²⁸³

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

2. 2. 2. Vliv redistrictingu na provázanost parametr volebních obvodů

Následující část je věnována analýze vlivu redistrictingu na vztahy mezi parametry obvodů, tedy vztahy mezi rovností velikosti jejich populace a homogenitou bohatých a urbánních zájmových komunit a také jejich politickou soutěživostí.²⁸⁴ Cílem je zjistit, do jaké míry vykazoval předreformní a poreformní districting plán charakteristiky zkreslení prostřednictvím malapportionmentu, respektive jakým způsobem bylo toto zkreslení procesem redistrictingu modifikováno. Testované vztahy jsou popsány následující hypotézou: *Se vzrůstající odchylkou rovnosti populace volebních obvodů (tj. se snižující se podprezentací a rostoucí nadprezentací populace volebních obvodů) roste homogenita bohatých a urbánních zájmových komunit obvodů (resp. klesá homogenita chudých a rurálních zájmových komunit) a snižuje se politická soutěživost volebních*

²⁸³ Podíl jednotlivých kategorií volebních obvodů na celkovém počtu obvodů DP₁ a DP₂.

²⁸⁴ Výzkumná otázka této části práce stanovená v jejím úvodu zní: *Jaký vliv má redistricting na vztah mezi rovností velikosti populace, homogenitou zájmových komunit a politickou soutěživostí volebních obvodů celkového districting plánu?*

obvod ve prospěch stranickopolitického bloku MUD (roste politická nesoutělivost ve prospěch tohoto bloku).

Pro vztahy mezi parametry volebních obvodů v předreformním plánu DP₁ platí, že s rostoucí hodnotou odchylky rovnosti populace do určité míry napří volebními obvody narůstá také míra homogenity bohatých a urbánních zájmových komunit. Vyplyvá to z hodnot *Pearsonova korelačního koeficientu* (viz Tab. 4), který ukazuje střední sílu souvislosti mezi rovností populace obvodů a jejich homogenitou v bohatých komunitách ($r = 0,410$) a podstatnou souvislost mezi rovností populace obvodů a jejich homogenitou v urbánních komunitách ($r = 0,505$). Pokud tedy mají obvody předreformního plánu spíše vyšší hodnoty odchylky rovnosti populace, nabývají v kontextu ostatních obvodů tohoto plánu také spíše vyšší míry homogenity bohatých a urbánních komunit. Podobně je tomu u vztahů mezi rovností populace a politickou soutěživostí obvodů. Se snižující se podreprerentací a rostoucí nadreprerentací populace obvodů také spíše vzrůstá jejich politická nesoutělivost ve prospěch opozičního bloku MUD. Vztah souvislosti mezi těmito proměnnými totiž nabývá střední síly ($r = 0,333$). Předreformní nastavení volebních obvodů vykazuje v propojení proměnné rovnosti populace a homogenity obou typů zájmových komunit, a stejně tak proměnné politická soutělivost, ve střední až podstatné míře charakteristiky, které korespondují s vykreslením obvodů prostřednictvím strategie malapportionmentu. Vztahy stanovené hypotézou tedy lze v případě tohoto plánu považovat za platné, ovšem s výhradou, že souvislost mezi parametry obvodů nenabývala vysoké síly. Z tohoto důvodu nelze říci, že by toto zkrselení prostupovalo daným districting plánem jako celkem, tedy že by nastavení jeho volebních obvodů ukazovalo na jejich systematickou manipulaci prostřednictvím malapportionmentu.

V předreformním plánu DP₂ nabývaly vztahy mezi parametry volebních obvodů slabší síly, neřít tomu bylo v předreformním plánu (srov. Tab. 4 a Tab. 5). Vztah mezi rovností populace volebních obvodů a homogenitou bohatých zájmových komunit byl v souboru obvodů v jejich modifikovaném prostorovém nastavení celkem do síly nízký ($r = 0,135$). Podobně tomu bylo u vztahu mezi rovností populace těchto obvodů a jejich homogenitou v přítomnosti urbánních zájmových komunit ($r = 0,233$).

Například volebními obvody poreformního plánu tak lze vysledovat pouze nízkou souvislost mezi mírou jejich podrepräsentace a nadrepräsentace a mírou homogenity těchto zájmových komunit.²⁸⁵ Rovnost populace obvodů pak v poreformním plánu v podstatě vůbec nesouvisela s jejich politickou soutěživostí ($r = 0,009$). Jakkoli se v tomto plánu snižuje míra podrepräsentace obvodů a narůstá jejich nadrepräsentace, neodráží se to v oslabující se politické soutěživosti pro vládní blok PP a posilující se soutěživosti ve prospěch opozičního bloku MUD v obvodech.²⁸⁶ Pro poreformní plán tedy platí, že prostorové nastavení jeho volebních obvodů odpovídá charakteristikám malapportionmentu, jak je stanovuje hypotéza, jen velmi omezeně a do nížší míry než tomu bylo v případě nastavení obvodů poreformního plánu. Je proto zřejmé, že proces redistrictingu vztahy mezi uvažovanými parametry volebních obvodů, a tím charakteristiky vlastní malapportionmentu, v celkovém plánu obvodů rozmělnil. Vzhledem k velikosti síly provázanosti parametrů volebních obvodů se nedá říci, že by byl plán rozložení obvodů jako celek systematicky vykreslován pod vlivem této strategie, a to ani v jeho poreformním a tím spíše i v poreformním prostorovém nastavení.²⁸⁷

²⁸⁵ Hypotézu v její části týkající se vztahu mezi rovností populace a homogenitou zájmových komunit lze považovat v omezeném smyslu za platnou i v případě obvodů DP₂. Vzhledem k tomu, že proměnné vykazují předpokládaný směr vztahu, nelze hypotézu zamítnout, na druhou stranu ji ovšem lze přijmout pouze s omezením, jelikož síla provázanosti těchto proměnných je ve volebních obvodech DP₂ nízká.

²⁸⁶ V části týkající se provázanosti rovnosti populace a politické soutěživosti volebních obvodů DP₂ tedy stanovenou hypotézu nelze potvrdit, jelikož zde v podstatě neexistuje očekávaná souvislost mezi parametry obvodů.

²⁸⁷ To ovšem nevylučuje možnost aplikaci strategie malapportionmentu v obvodech districting plánů na úrovni jednotlivých regionů.

Tab. 4: Vztahy mezi parametry volebních obvodů DP₁²⁸⁸

Pearson v korelační koeficient (N = 34)	Rovnost populace	Homogenita <i>bohatých</i> komunit	Homogenita <i>urbánních</i> komunit	Politická soutěživost <i>MUD</i>
Rovnost populace	1	0,410	0,505	0,333
Homogenita <i>bohatých</i> komunit	0,410	1	0,688	0,657
Homogenita <i>urbánních</i> komunit	0,505	0,688	1	0,621
Politická soutěživost <i>MUD</i>	0,333	0,657	0,621	1

Zdroj: Vlastní výpočet dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 5: Vztahy mezi parametry volebních obvodů DP₂²⁸⁹

Pearson v korelační koeficient (N = 40)	Rovnost populace	Homogenita <i>bohatých</i> komunit	Homogenita <i>urbánních</i> komunit	Politická soutěživost <i>MUD</i>
Rovnost populace	1	0,135	0,233	0,009
Homogenita <i>bohatých</i> komunit	0,135	1	0,453	0,617
Homogenita <i>urbánních</i> komunit	0,233	0,453	1	0,489
Politická soutěživost <i>MUD</i>	0,009	0,617	0,489	1

Zdroj: Vlastní výpočet dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

²⁸⁸ Výstupy korelace dichotomických kategorií proměnných viz Tab. 18 p. úloh.

²⁸⁹ Výstupy korelace dichotomických kategorií proměnných viz Tab. 19 p. úloh.

Závěr

Výzkum této práce se v noval problematice modifikace prostorového nastavení v t-ínových volebních obvodech v systému Venezuely, provedené v rámci volební reformy 2009, a jejího vlivu na výstupy v t-ínové volební soutěže parlamentních voleb 2010. Cílem výzkumu bylo (1.) *analyzovat vliv procesu redistrictingu na nastavení v t-ínových volebních obvodech*, (2.) *analyzovat vliv tohoto procesu na výstupy v t-ínové soutěže parlamentních voleb 2010* a na základě těchto analýz (3.) *ověřit, zda proces redistrictingu a plán prostorového rozložení volebních obvodech vykazoval charakteristiky malapportionmentu a gerrymanderingu*. Problematika redistrictingu volebních obvodech byla zkoumána v jednotlivých venezuelských regionech, v nichž tento proces probíhal. Jednalo se o regiony Amazonas, Barinas, Carabobo, Distrito Capital Caracas, Lara, Miranda, Táchira a Zulia. V první části výzkumu byla provedena analýza redistrictingu obvodů v rámci těchto regionů (vyjma Amazonas, kde k tomuto procesu došlo v důsledku redukce počtu v t-ínových mandátů pro volby 2010). Ve druhé části analyzoval výzkum tuto problematiku v celkovém districting plánu zahrnujícím všechny volební obvody uvedených regionů.

V otázce vlivu procesu redistrictingu na nastavení volebních obvodů co do jejich kompozice v regionech bylo zjištěno, že tento proces nemodifikoval ve všech případech regionální hranice volebních obvodů, na které bylo jejich území rozděleno. Fakticky tak učinil pouze ve dvou regionech, a to Barinas a Distrito Capital Caracas. Ve zbylých pěti regionech byly předekreslovány hranice jen některým obvodům. Volební reformou implementovaná možnost skládat do obvodů nejen jednotky municipií, ale také parroquií byla aktérem redistrictingu využita při konstrukci alespoň jednoho obvodu v pěti ze sedmi uvažovaných regionů. Jedině v regionech Barinas a Táchira byly v poreformním nastavení, stejně jako v tom předreformním, alokovány do obvodů výhradně prostorové jednotky municipií. Prostorová modifikace volebních obvodů ve smyslu způsobu přesunu jednotek municipií a parroquií mezi obvody nabývala poměrně jednoduchého charakteru v regionech Barinas, Lara, Táchira a Zulia. Redistricting volebních obvodů regionu Barinas spočíval

v přesunu jedné prostorové jednotky mezi dvěma jeho obvody. Redistricting region Lara a Zulia byl založen na roztržení některých z jejich původních volebních obvodů. V regionu Táchira byly z nich kolikrát více volebních obvodů odděleny prostorové jednotky, které následně vytvořily nový volební obvod. Pro modifikaci uspořádání volebních obvodů v prostoru regionů Carabobo, Distrito Capital Caracas a Miranda byla naopak charakteristická větší komplexnost. Přesouvání prostorových jednotek v nich probíhalo mezi většími původními obvody a především nejen v jednom směru, ale také obousměrně. Nakonec došlo ve většině regionů pod vlivem redistrictingu, konkrétně vlivem změny počtu obvodů i velikosti jejich populace, k určení přerozdělení většinových mandátů regionům pro volby 2010 mezi obvody. Jedinou výjimkou byl region Carabobo, kde zůstal počet mandátů obvodů v jejich poreformním nastavení shodný s nastavením předreformním.

Analýza vlivu redistrictingu na nastavení jednotlivých volebních obvodů v regionech s ohledem na rovnost populace, homogenitu bohatých a urbánních zájmových komunit a politické soutěživosti ve volbách 2010 poskytla východiska pro odvození charakteristik strategií malapportionmentu a gerrymanderingu v procesu redistrictingu obvodů. Na jejím základě bylo zjištěno, že proces redistrictingu v regionech obecně vzato vykazoval charakteristiky použití těchto strategií účelné manipulace s parametry obvodů s cílem oslabit pozici opozičního bloku ve volební soutěži a posílit pozici bloku vládního. V jednotlivých regionech však byly tendence těchto strategií v procesu prostorové modifikace obvodů i v jejich nastavení pátomny v různém rozsahu a vykazovaly také různé do vlivu na volební výstupy (podíl hlasů a počet mandátů stranickopolitických bloků) různou silou naplnění.

Co se týká malapportionmentu, féádné volební obvody, které by nastavením svých parametry splýovaly charakteristiky této strategie, nebyly pátomny v předreformních districting plánech čtyř regionů Barinas, Distrito Capital Caracas, Lara a Miranda. Proces redistrictingu nicméně v těchto regionech, s výjimkou regionu Lara, modifikoval obvody takovým způsobem, že po reformě jíž parametry nastavení některých z nich s charakteristikami této strategie korespondovaly. V těchto regionech

proto redistricting posiloval zkrácení obvod ve smyslu malapportionmentu. V regionech Carabobo, Táchira a Zulia byly identifikovány obvody odpovídající nastavením parametrů této strategie jak v jejich předreformních, tak po reformních plánech. V regionech Carabobo a Táchira přitom vedl proces redistrictingu oproti situaci před reformou k vytvoření takového nastavení obvodů, které vykazovalo charakteristiky této strategie nejen v propojení rovnosti populace a homogenity zájmových komunit, ale také politické soutěživosti. Redistricting proto tendence malapportionmentu v obvodech těchto regionů taktéž posiloval. Naopak ve volebních obvodech regionu Zulia vedl tento proces k určení rozdílných charakteristik malapportionmentu, jelikož v jeho po reformním plánu již nebyl na rozdíl od toho předreformního přítomen žádný obvod vykazující krajní hodnoty parametrů.

Tendencím gerrymanderingu ve smyslu jeho strategie sbalování, odpovídající změně modifikace parametrů obvodů proces redistrictingu v regionech Carabobo a Táchira. Bylo zjištěno, že u těchto dvou regionů všechny prostorové změny obvodů odrazily se ve změně jejich parametrů odpovídaly teoretickým předpokladům aplikace této strategie. Charakteristiky sbalování, ovšem pouze v prostorové modifikaci v kterých volebních obvodů, byly sledovány ještě v regionu Distrito Capital Caracas. Tendence strategie roztržení naplňoval proces redistrictingu regionů Lara a Zulia, ovšem taktéž pouze částí, v modifikacích v kterých jejich volebních obvodů. V rámci těchto analýz bylo zjištěno rovněž užití strategie defenzivního gerrymanderingu, stojícího na specifické realokaci předpokládaných voličů vládního bloku mezi obvody za účelem posílení jeho dosavadní, i bez toho vítězné, pozice v obvodech. Tendence této strategie vykazoval plně redistricting obvodů regionu Barinas a redistricting v kterých volebních obvodů regionu Miranda.

Z reflexe vlivu redistrictingu na míru politické soutěživosti jednotlivých obvodů regionů a jejich velikosti což do podstaty mandátů bylo zjištěno, že tento proces nakonec ovlivnil také celkový počet mandátů, které ve vítězné složce parlamentních voleb 2010 stranickopolitické bloky vyhrály. Prostorová modifikace volebních obvodů nadhodnotila pozici vládního bloku PP a oslabilo pozici opozičního bloku MUD v této

slofke, a to o celkem p t mandát . Zatímco v p edreformním nastavení volebních obvod uvařovaných sedmi region by v t chto volbách obdrřel provládní blok celkem 23 mandát a opozi ní blok 28 mandát , v poreformním nastavení jifl byly tyto po ty obráceny. Toto p eskupení mandát mezi bloky tedy odpovídá p edpokladu provedení redistrictingu za ú elem posílení provládního bloku. Z pohledu jednotlivých region m l tento proces na výslednou volební pozici stranickopolitických blok ur itý vliv v p tí ze sedmi z nich (vyjma Barinas a Zulia). Z toho ve ty ech regionech ó Carabobo, Distrito Capital Caracas, Miranda a Táchira ó byl modifikací prostorového nastavení obvod navý-en po et mandát , které vyhrál práv provládní blok. V regionu Lara do-lo naopak, z ejm v d sledku nedokonale provedeného gerrymanderingu, k navý-ení po tu mandát pro opozi ní blok. V regionech Barinas a Zulia nem l proces redistrictingu na výstupy voleb ve form mandát řládný vliv.

Analýza redistrictingu volebních obvod region v jejich souhrnu potvrdila, ře tento proces vykazoval ur itý vliv i na kompozici celkového plánu obvod co do jejich kategorií v parametrech rovnost populace, homogenita zájmových komunit a politická sout řivost. Modifikací prostorového nastavení obvod do-lo v plánu k posílení zastoupení obvod s rovnom rnou velikostí populace na mandát, obvod homogenních v bohatých a urbánních komunitách a socioekonomicky heterogenních a obvod politicky sout řivých (mezních). Na druhou stranu se v n m oslabilo zastoupení popula n nadreprezentovaných i podreprezentovaných obvod , obvod homogenních v chudých a rurálních komunitách a politicky nesout řivých (bezpe ných) obvod pro oba stranickopolitické bloky. Tyto zm ny zastoupení kategorií obvod , jak v prom nné homogenita zájmových komunit, tak politická sout řivost, jdou tedy proti zm nám, k nimř by m lo docházet p i gerrymanderingu celkového plánu obvod . Stanovenou hypotézu²⁹⁰ tedy nelze p íjmout za platnou a prostorová

²⁹⁰ *P íjetím nového plánu prostorového rozřofení v t-inových volebních obvod vzrostl v parlamentních volbách 2010 po et bezpe ných obvod pro stranickopolitický blok PP (tj. homogenních chudých/rurálních a/nebo politicky nesout řivých ve prosp řch tohoto bloku) a snřřil se po et mezních obvod (tj. socioekonomicky/strukturáln heterogenních a/nebo politicky*

modifikace celkového plánu volebních obvodů proto nevykazuje charakteristiky aplikace této strategie.

V otázce vlivu procesu redistrictingu na vztahy mezi parametry obvodů celkového plánu bylo zjištěno, že tento proces oslaboval souvislost mezi rovností velikosti populace obvodů a jejich homogenitou v zájmových komunitách a stejně tak mezi rovností velikosti populace a politickou soutěživostí obvodů. V poreformním plánu se spolu se vzrůstající odchylkou rovnosti populace obvodů (s jejich snižující se podprezentací a rostoucí nadprezentací) navýšovala homogenita bohatých a urbánních komunit jen velmi omezeně a míra politické soutěživosti obvodů pak s odchylkou velikosti jejich populace nesouvisela. Při procesu redistrictingu tedy nebyly populačně podprezentované volební obvody vykreslovány takovým způsobem, aby měly spíše nižší míru homogenity bohatých a urbánních zájmových komunit. Ani volební obvody s nadprezentovanou populací nebyly vykreslovány tak, aby vykazovaly spíše vyšší míru homogenity bohatých a urbánních zájmových komunit. Uvažovanou hypotézu²⁹¹ zachycující vztahy mezi parametry obvodů takového districting plánu, jenž je vykreslován v souladu se strategií malapportionmentu, tedy taktéž nelze považovat za platnou. A koliv tedy výzkum identifikoval určitou přítomnost charakteristik malapportionmentu, stejně jako gerrymanderingu, v prostorovém nastavení volebních obvodů a procesu jeho změny na úrovni jednotlivých regionů, z hlediska souhrnu těchto obvodů nedocházelo k systematické manipulaci jejich parametry v souladu s těmito strategiemi.

soutěživých), není by tomu bylo v případě, kdyby tyto volby probíhaly v případě vodního plánu prostorového rozložení volebních obvodů.

²⁹¹ *Se vzrůstající odchylkou rovnosti populace volebních obvodů (tj. se snižující se podprezentací a rostoucí nadprezentací populace volebních obvodů) roste homogenita bohatých a urbánních zájmových komunit obvodů (resp. klesá homogenita chudých a rurálních zájmových komunit) a snižuje se politická soutěživost volebních obvodů ve prospěch stranickopolitického bloku MUD.*

Literatura

Internetové odkazy ověřeny ke dni 31. 8. 2015.

Abramowitz, Alan I.; Alexander, Brad; Gunning, Matthew. 2006. Incumbency, Redistricting, and the Decline of Competition in U. S. House Elections. *The Journal of Politics*, Vol. 68, No. 1, February 2006, 75 ó 88. (http://www.stat.columbia.edu/~gelman/stuff_for_blog/JOParticle.pdf).

Altman, Micah. 2002. A Bayesian approach to detecting electoral manipulation. *Political Geography* 21 (2002), 39 ó 48. (<http://informatics.mit.edu/publications/bayesian-approach-detecting-electoral-manipulation>).

Altman, Micah; Amos, Brian; McDonald, Michael P.; Smith, Daniel A. 2015. Revealing Preferences: Why Gerrymanders are Hard to Prove, and What to Do about It. *Paper*, 1 ó 61. (http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2583528).

Álvarez, Ángel E. 2011. Countries at the Crossroads 2011: Venezuela. *Paper*, Freedom House, 1 ó 22. (https://freedomhouse.org/sites/default/files/inline_images/VENEZUELA.pdf).

Amaya, Carlos; Trinca Figuera, Delfina; Graterol, Greis. 2012. Elecciones legislativas del 26 de septiembre de 2010 en Venezuela: Comportamiento electoral en el ámbito urbano ó rural. *Revista Geográfica Venezolana* 2012, 53(1), 29 ó 55. (<http://www.saber.ula.ve/bitstream/123456789/35595/1/articulo2.pdf>).

Ansolabehere, Stephen a Maxwell, Palmer. 2015. A Two Hundred-Year Statistical History of the Gerrymander. *Paper for Congress & History Conference*, Vanderbilt University, May 22 ó 23, 2015, 1 ó 23. (http://www.vanderbilt.edu/csdi/events/ansolabehere_palmer_gerrymander.pdf).

Barabas, Jason a Jerit, Jennifer. 2004. Redistricting Principles and Racial Representation. *State Politics and Policy Quarterly*, Vol. 4, No. 4 (Winter 2004), 415 ó 435. (http://people.rwj.harvard.edu/~jbarabas/Recent%20Papers/Barabas_Jerit_SPPQ_2004.pdf).

Baço, Fernando; Lobo, Victor; Painho, Marco. 2004. Applying genetic algorithms to zone design. *Soft Comput* 9 (2005), 341 ó 348. (http://www.researchgate.net/publication/220176680_Applying_genetic_algorithms_to_zone_design).

Birge, John R. 1983. Redistricting to Maximize the Preservation of Political Boundaries. *Social Science Research* 12, 205 ó 214. (<http://deepblue.lib.umich.edu/handle/2027.42/25116>).

Bozkaya, Burcin; Erkut, Erhan; Laporte, Gilbert. 2003. šA tabu search heuristic and adaptive memory procedure for political districting.š *European Journal of Operational Research* 144, 2003, 12 ó 26.
(http://www.researchgate.net/profile/Erhan_Erkut/publication/222561537_A_tabu_search_heuristic_and_adaptive_memory_procedure_for_political_districting/links/0deec526929793f76c000000.pdf).

Brunell, Thomas L. a Grofman, Bernard. 2005. šEvaluating the Impact of Redistricting on District Homogeneity, Political Competition, and Political Extremism in the U. S. House of Representatives, 1962 ó 2002.š *University of California, Irvine. Typescript*, 1 ó 37.
(<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.465.1676&rep=rep1&type=pdf>).

Brunell, Thomas L. 2006. šRethinking Redistricting: How Drawing Uncompetitive Districts Eliminates Gerrymanders, Enhances Representation, and Improves Attitudes toward Congress.š *PS: Political Science & Politics*, 39, 1, 77 ó 85.

Corrales, Javier. 2011. šA Setback for Chávez.š *Journal of Democracy* 22, 1, 122 ó 136.
(www.plataformademocratica.org/Publicacoes/21742.pdf).

Cyr, Jennifer. 2010. šUn día, una elección, ¿un nuevo horizonte político?š *Revista Argumentos*, año 4, n° 5. Noviembre 2010, 1 ó 7.
(http://www.revistargumentos.org.pe/facipub/upload/publicaciones/1/373/files/cyr_noviembre10.pdf).

Eibl, Otto; Havlík, Vlastimil; Kylvou-ek, Jakub; Pink, Michal. 2009. *Krajské volby 2008*. Brno: CDK.

F ukal, Milo-. 2004. šThe Imperial Council Elections in 1907: Gerrymandering in Bohemia?š *Geographica*, 38, 15 ó 26.

Forest, Benjamin. 2005. šThe changing demographic, legal, and technological contexts of political representation.š *PNAS*, vol. 102, no. 43, 1 ó 6.
(<http://www.pnas.org/content/102/43/15331.full>).

Guo, Diansheng a Jin, Hai. 2011. šRedistrict: Geovisual analytics for redistricting optimization.š *Journal of Visual Languages and Computing* 22 (2011), 279 ó 289.
(<http://igva2012.wikispaces.asu.edu/file/view/Guo%202011.pdf/305771188/Guo%202011.pdf>).

Handley, Lisa. 2007. šChallenging the Norms and Standards of Election Administration: Boundary Delimitation.š In: *Challenging the Norms and Standards of Election Administration*. IFES 2007, 59 ó 74.

Handlin, Samuel. 2008. šReinventing Class Mobilization: Class Cleavages and Participatory Populism in Hugo Chávez's Venezuela.ō *Paper*, 1 ó 42. (<http://sitemason.vanderbilt.edu/files/g9edhK/Handlin%20Reinventing%20Class%20Mobilization.pdf>).

Handlin, Samuel. 2013. šSurvey Research and Social Class in Venezuela: Evaluating Alternative Measures and Their Impact on Assessments of Class Voting.ō *Latin American Politics and Society* 2013, 55(1), 141 ó 167. (<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1548-2456.2013.00187.x/abstract>).

Heath, Oliver. 2009. šExplaining the Rise of Class Politics in Venezuela.ō *Bulletin of Latin American Research*, 28, 2, 185 ó 203. (<http://pdfs.riothero.com/venezuela/explainingclasspolitics.pdf>).

Hendl, Jan. 2012. *P ehled statistických metod. Analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál.

Hidalgo, Manuel. 2011. šThe 2010 Legislative Elections in Venezuela.ō *Electoral Studies* 30, 872 ó 875. (<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261379411001120?via=ihub>).

Horn, M. 1999. šGIS and the Geography of Politics.ō *Geographical Information Systems*, 1999, 939 ó 951. (http://www.geos.ed.ac.uk/~gisteac/gis_book_abridged/files/ch67.pdf).

de Hoyos, Mendez Irma. 2015. šThe Quality of Elections in Latin America: The Manipulation of the Legal Framework of Elections, 2000 ó 2012.ō Paper, F.L.A.C.S.O. Mexico, 1 ó 34. (http://www.flacso.edu.mx/sites/default/files/art_mal_practices_appendix_i_mendez_300415.docx).

Chytilék, Roman; Tědo, Jakub; Lebeda, Tomáš; aloud, Dalibor. 2009. *Volební systémy*. Praha: Portál.

Jiménez Ramos, Alfredo. 2006. šDe la democracia electoral a la democracia plebiscitaria. Elecciones y referendos en la Venezuela de Chávez.ō *Revista Venezolana de Ciencia Política*, 29, 2006, 7 ó 37. (<http://ecotropicos.saber.ula.ve/db/ssaber/Edocs/pubelectronicas/cienciapolitica/num29/articulo1.pdf>).

Jiménez, Raúl a Hidalgo, Manuel. 2014.ōForensic Analysis of Venezuelan Elections during the Chávez Presidency.ō *PLoS ONE* 9, 6, 2014, 1 ó 18. (<http://dx.plos.org/10.1371/journal.pone.0100884>).

Johnston, Ron a Pattie, Charles. 2004. šElectoral Geography in Electoral Studies: Putting Voters in Their Place.ō In: *Spaces of Democracy. Geographical Perspectives on Citizenship, Participation*

and Representation. Eds. Clive, Barnett; Murray, Low. London: SAGE Publications, 45 ó 66.

Johnston, Ron a Pattie, Charles. 2003. šRepresentative Democracy and Electoral Geography.ō In: *A Companion to Political Geography*. Eds. John Agnew, Katharyne Mitchell a Gerard, Toal. Oxford: Blackwell Publishers Ltd, 337 ó 355.

Johnston, Ron; Rossiter, David; Pattie, Charles; Dorling, Danny. 2002. šLabour electoral landslides and the changing efficiency of voting distributions.ō *Transactions of the Institute of British Geographers*, 27, no. 3 (2002), 336 ó 361.

(http://www.dannydorling.org/wp-content/files/dannydorling_publication_id1325.pdf).

Johnston, Ron. 2002. šManipulating maps and winning elections: measuring the impact of malapportionment and gerrymandering.ō *Political Geography* 21 (2002), 1 ó 31.

(<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0962629801000701>).

Kai, Pan; Tan, Yue, a Sheng, Jiang. 2007. šThe study of a new gerrymandering methodology.ō *arXiv preprint arXiv*, 0708.2266 (2007), 1 ó 46. (<http://arxiv.org/pdf/0708.2266>).

Kang, Michael S. 2005. šBright Side of Partisan Gerrymandering.ō *Cornell Journal of Law & Public Policy*, 14, 3, 4, 2005, 443 ó 470. (<http://scholarship.law.cornell.edu/cjlp/vol14/iss3/4>).

Kleiner, Evan a Schueller, Albert. 2013. šA Political Redistricting Tool for the Rest of Us ó Redistricting, a Primer.ō *Convergence*, October 2013.

(<http://www.maa.org/press/periodicals/loci/a-political-redistricting-tool-for-the-rest-of-us-redistricting-a-primer>).

Kornblith, Miriam. 2004. šSituación y perspectivas de los partidos políticos en la Región Andina: caso Venezuela.ō In: *Partidos políticos en la Región Andina: entre la crisis y el cambio*, Ed. Beatriz, Llanos. Stockholm: IDEA, 113 ó 139.

Lalander, Rickard. 2004. šLa descentralización venezolana y el chavismo: Transformaciones del sistema político partidista.ō *Revista Venezolana de Ciencia Política*, 26, 2004, 29 ó 74.

Lalander, Rickard. 2012. šVenezuela 2010 ó 2011: Polarización y radicalización del proyecto socialista.ō *Revista de Ciencia Política*, 32, 1, 293 ó 313.

(http://www.scielo.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0718090X2012000100015).

Lander, Luis E. 2010a. ¿Las circunscripciones electorales y las elecciones de septiembre. Decisiones misteriosas.õ *Paper*, 1 ó 6.
(www.innovaven.org/quepasa/elenor18.pdf).

Lander, Luis E. 2010b. ¿Quién ganó las elecciones parlamentarias en Venezuela? ¿Estamos ante la última oportunidad de debatir sobre el rumbo del proceso de cambio?õ *Paper*, 1 ó 26.
(www.rebellion.org/docs/114273.pdf).

Lander, E. Luis a López Maya, Margarita. 2005. ¿Referendo revocatorio y elecciones regionales en Venezuela: geografía electoral de la polarización.õ *Revista Venezolana de Economía y Ciencias Sociales* 2005, 11(1), 43 ó 58.
(http://www.scielo.org.ve/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1315-64112005000100004&lng=en&nrm=iso&ignore=.html).

López Maya, Margarita. 2011. ¿Apuntes sobre la polarización política en Venezuela y los países andinos.õ In: *Polarización social y política en Venezuela y otros países. Experiencias y desafíos*. Ed. Mireya, Lozada. Caracas: Publicaciones UCAB, 9 ó 21.

López Maya, Margarita y Meléndez, Carlos. 2007. ¿Partidos y sistema de partidos en Venezuelaõ In: *La política por dentro. Cambios y continuidades en las organizaciones políticas de los países andinos*. Eds. Rafael, Roncagliolo; Carlos, Meléndez. Stockholm: IDEA, 273 ó 302.

Lublin, David a McDonald, Michael P. 2006. ¿Is It Time to Draw the Line?: The Impact of Redistricting on Competition in State House Elections.õ *Election Law Journal*, Volume 5, Number 2, 2006, 144 ó 157.
(http://www.researchgate.net/profile/David_Lublin/publication/249233242_Is_It_Time_to_Draw_the_Line_The_Impact_of_Redistricting_on_Competition_in_State_House_Elections/links/0046352a37902d7115000000.pdf).

Makse, Todd. 2012. ¿Defining Communities of Interest in Redistricting Through Initiative Voting.õ *Election Law Journal*, 11, 4, 2012, 503 ó 517.
(<http://www.susqu.edu/facstaff/m/makse/coi.pdf>).

Martínez, Eugenio G. 2010. ¿Hay votos que eligen más que otros.õ *El Universal*, Jueves 2 de Septiembre de 2010.
(<http://www.eluniversal.com/opinion/100902/hay-votos-que-eligen-mas-que-otros>).

McDonald, Michael D. 2005. ¿A Standard for Detecting and Remediating Gerrymanders.õ *Paper*, 1 ó 22.
(http://www.researchgate.net/profile/Michael_Mcdonald8/publication/228752244_A_Standard_for_Detecting_and_Remediating_Gerrymanders/links/00b4952bc6d60900a8000000.pdf).

McDonald, Michael P. 2006. ¿Drawing the Line on District Competition.õ *PS: Political Science & Politics*, 39, 01, 2006, 91 ó 94.

(http://www.citizensunion.org/www/cu/site/hosting/Redistricting/McDonald_COMPETITION.pdf).

Medero Sánchez, Gema. 2010. ¿Análisis de las elecciones parlamentarias del 26 de septiembre de 2010 en Venezuela.¿ *Cuestiones Políticas* 26, . 45, 42 ó 81.

(<http://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/14568>)

Miller, Stacy. 2007. ¿The Problem of Redistricting: the Use of Centroidal Voronoi Diagrams to Build Unbiased Congressional Districts.¿ *Senior project*, Whitman College (2007), 1 ó 30.

(www.whitman.edu/Documents/Academics/Mathematics/millersl.pdf).

Molina, José Enrique. 2009. ¿La reforma informal del sistema electoral venezolano: De la representación proporcional al sistema mayoritario sin alterar una coma.¿ *Centro de Estudios Públicos*, 139 ó 164.

(http://www.cepchile.cl/dms/archivo_4441_2582/jmolina_libro_reforma-electoral.pdf).

Monaldi, Francisco; Obuchi, Richard; Guerra, Alfredo. 2010. ¿Las elecciones legislativas de 2010 en Venezuela: Cuando dos más dos no son cuatro.¿ *Temas de Coyuntura*, 62, Diciembre 2010, 37 ó 77.

(<http://revistasenlinea.saber.ucab.edu.ve/temas/index.php/temasdecoyuntura/article/view/1182>).

Monsalve, Ingrid Jiménez. 2011. ¿El debilitamiento del principio de representación proporcional en Venezuela o autoritarismo electoral: dos caras de la misma moneda.¿ *Revista Politeia*, 46, 34, Instituto de Estudios Políticos, UCV, 83 ó 110.

(<http://www.plataformademocratica.org/Publicacoes/21946.pdf>).

Montesinos, Briceño Héctor Gabriel. 2011. ¿Reformas electorales y desproporcionalidad en las elecciones parlamentarias de 2010.¿ *Cuestiones Políticas*, 27, no. 47 (2011), 13 ó 38.

(<http://www.produccioncientifica.luz.edu.ve/index.php/cuestiones/article/viewFile/14583/14561>).

Morill, Richard L. 2004. ¿Representation, Law and Redistricting in the United States.¿ In: *Spaces of Democracy. Geographical Perspectives on Citizenship, Participation and Representation*. Eds. Clive, Barnett; Murray, Low. London: SAGE Publications, 67 ó 92.

Morrison, Peter A. 1994. ¿Empowered or Disadvantaged? Applications of Demographic Analysis to Political Redistricting.¿ In: *Demographics: A Casebook for Business and Government*. Ed. Hallie J., Kintner. Washington: RAND, 17 ó 32.

Myers, David. 1975. ¿Urban Voting, Structural Cleavages, and Party System Evolution: The Case of Venezuela.¿ *Comparative Politics*, 8, 1, 119 ó 151. (<http://www.jstor.org/stable/421455>).

Pink, Michal. 2006. ŠSou asné p ístupy k volební geografii. In: *Víceúrov ové vládnutí: teorie, p ístupy, metody*. Eds. Petr, Fiala; Maxmilián, Strmiska. Brno: CDK, 148 ó 162.

Rachadell, Manuel. 2010. ŠEl sistema electoral en la Ley Orgánica de Procesos Electorales.õ *Provincia*, . 23, enero-junio, 127 ó 155. (<http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=55516107006>).

Roberts, Kenneth. 2002. ŠSocial Inequalities Without Class Cleavages in Latin America's Neoliberal Era.õ *Studies in Comparative International Development*, 36, 4, 3 ó 33.

Romero Jiménez, Juan Eduardo. 2003. ŠCambios socio-políticos e institucionales de la democracia venezolana en el gobierno de Hugo Chávez (1998 ó 2002).õ *Utopía y Praxis Latinoamericana*, 8, 22, 7 ó 43. (<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2731161>).

Romero Clavijo, Bibiana A. a Morera, Lina Fernanda. 2010. ŠElecciones legislativas en Venezuela 2010.õ *Instituto de Ciencia Política Hernán Echeverría Olózaga*, Bogotá, Colombia, 2010, 1 ó 9. (http://www.icpcolombia.org/archivos/conceptos/ELECCIONES_LEGISLATIVAS_EN_VENEZUELA_2010.pdf).

íchová, Blanka. 2002. *Úvod do sou asné politologie*. Praha: Portál.

Sagarzazu, Iñaki. 2011. ŠNación vs. Región: Las tensiones del sistema de partidos venezolano postcolapso.õ *América Latina Hoy*, 58, 2011, 121 ó 142. (<http://rca.usal.es/index.php/1130-2887/article/view/8509>).

Sánchez, José Domingo. 2009. ŠPresente y futuro del sistema de partidos en Venezuela.õ *Provincia* 22, 2009, 89 ó 105. (<http://www.saber.ula.ve/handle/123456789/29791>).

Schedler, Andreas. 2006. ŠThe Logic of Electoral Authoritarianism.õ In: *Electoral Authoritarianism: The Dynamics of Unfree Competition*. Ed. Andreas, Schedler. London: Lynn Rienner Publishers, 1 ó 23.

Schedler, Andreas. 2002. ŠThe menu of manipulation.õ *Journal of Democracy*, 13, 2, 2002, 36 ó 50. (<http://muse.jhu.edu/journals/jod/summary/v013/13.2schedler.html>).

Stephanopoulos, Nicholas O. 2012. ŠRedistricting and the Territorial Community.õ *University of Pennsylvania Law Review* 160, 2012, 1379 ó 1477. (http://scholarship.law.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1059&context=penn_law_review).

Tarre, Alejandro. 2011. ŠVenezuela's Legislative Elections: Arm Wrestling with Hugo Chávez.õ *The Fletcher Forum of World Affairs* 35, . 1, 137 ó 144. (<http://www.fletcherforum.org/2011/01/20/chavez/>).

Tasnádi, Attila. 2011. *šThe Political Districting Problem: A Survey.õ*
Society and Economy, 33, 2011, 1 ó 9.
(http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/576/1/Tasnadi_SE2011.pdf).

Wilpert, Gregory. 2010. *šA New Opportunity for Venezuela's Socialists.õ*
Venezuelanalysis.com
(<http://venezuelanalysis.com/analysis/5683>).

Dokumenty a internetové stránky

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2005. *Circunscripciones Detalladas por Estado para las Elecciones a Diputados 2005*.
(http://www.cne.gob.ve/web/normativa_electoral/elecciones/2005/parlamentarias/documentos/Tabla_Mapas.pdf).

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2010a. *Breves Referencias de Sistema Electoral y Circunscripciones Electorales*.
(http://www.cne.gob.ve/web/normativa_electoral/elecciones/2010/parlamentarias/documentos/NOTAS_REF_SIST_ELECT_Y_CIRC_ELECT.pdf).

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2010b. *Cargos a Elegir vs. Circunscripciones Electorales Uninominales y Plurinominales*.
(http://www.cne.gob.ve/web/normativa_electoral/elecciones/2010/parlamentarias/documentos/Circun_Cargos_a_Elegir_2010.pdf).

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2010c. *Circunscripciones Electorales Elecciones Parlamentarias 2010*.
(http://www.cne.gob.ve/web/normativa_electoral/elecciones/2010/parlamentarias/documentos/CIRCUNSCRIPCIONES_ELECTORALES2010.pdf).

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2010d. *Conoce el proceso electoral. Las preguntas más frecuentes sobre las Elecciones Parlamentarias del 26 de septiembre de 2010*.
(http://www.cne.gob.ve/web/normativa_electoral/elecciones/2010/parlamentarias/documentos/faq26s.pdf).

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2010e. *Volební výsledky parlamentních voleb roku 2010*.
(http://www.cne.gob.ve/divulgacion_parlamentarias_2010/).

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2013a. *Constitución de la República Bolivariana de Venezuela (CRBV)*.
(http://www.cne.gov.ve/web/normativa_electoral/constitucion/indice.php).

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2013b. *Ley Orgánica de Procesos Electorales (LOPE)*.
(http://www.cne.gov.ve/web/normativa_electoral/ley_organica_procesos_electorales/titulo2.php).

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2015a. *Cargos a Elegir vs. Circunscripciones Electorales uninominales y plurinominales*. (http://www.cne.gob.ve/web/normativa_electoral/elecciones/2015/asamblea/documentos/Total_Circun_vs_Cargos_Elegir_2015.pdf).

Consejo Nacional Electoral (CNE). 2015c. *Normativa Electoral. Leyes*. (http://www.cne.gob.ve/web/normativa_electoral/leyes.php).

Instituto Nacional de Estadística (INE). 2013a. *División Político Territorial de la República Bolivariana de Venezuela 2013*. (www.ine.gov.ve).

Instituto Nacional de Estadística (INE). 2013b. *Fichas Técnicas de Indicadores Sociodemográficos ó Censo 2011*. (<http://www.redatam.ine.gob.ve/Censo2011/index.html>).

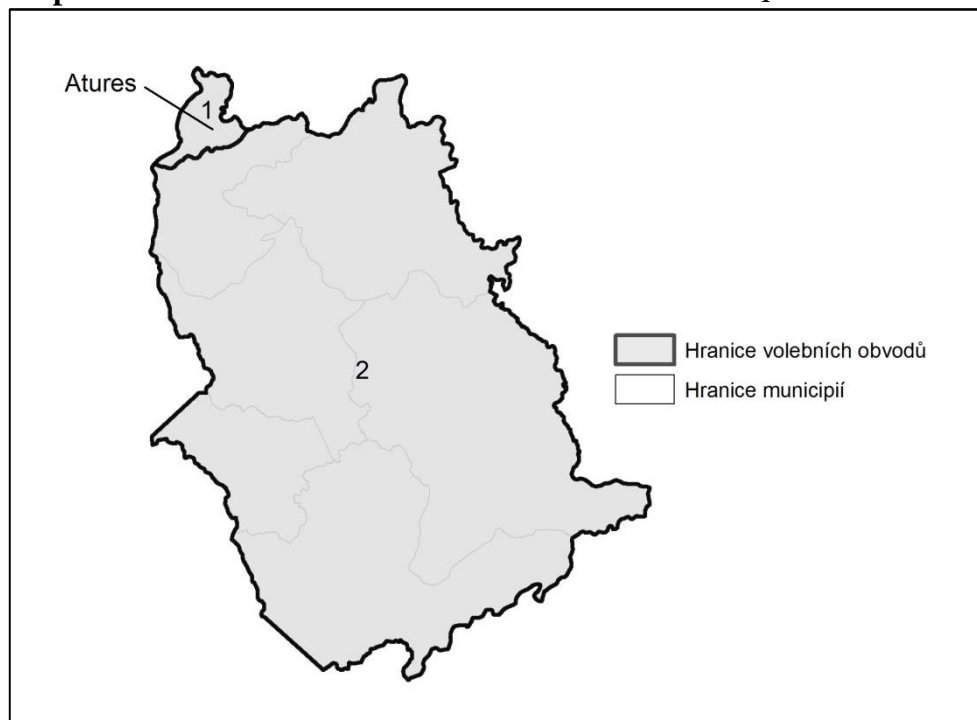
Instituto Nacional de Estadística (INE). 2011. *Socioekonomická data*. (<http://www.ine.gov.ve/>).

Súmate. 2010. *¿Hacia las Parlamentarias? Informe Circunscripciones Electorales*. (http://www.sumate.org/Especiales/Parlamentarias/informe_circunscripciones.html#6).

P ílohy

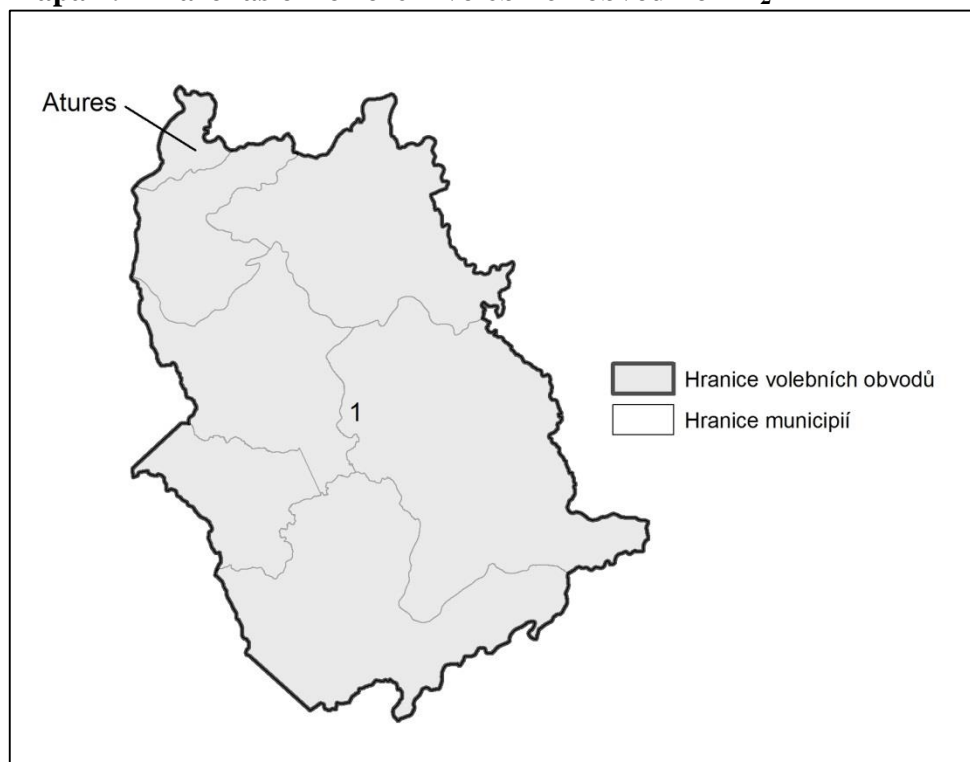
Mapy, schémata a tabulky:

Mapa 1: Amazonas ó Rozložení volebních obvodů ó DP₁

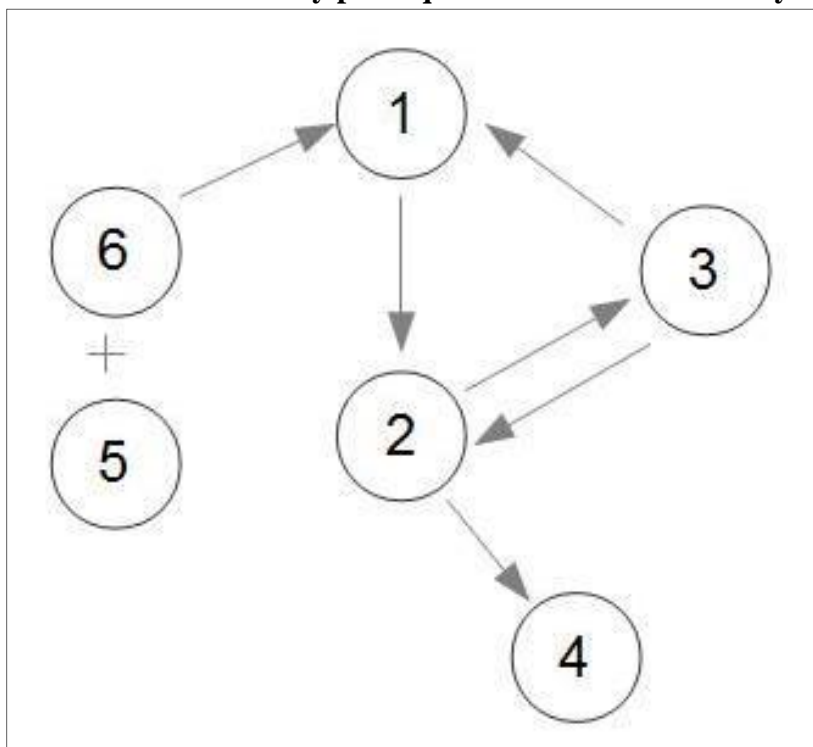
Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Mapa 2: Amazonas ó Rozložení volebních obvodů ó DP₂

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Schéma 1: Caracas ó P esuny parroquií mezi volebními obvody

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Tab. 1: Populace, počet mandátů a obvodů v regionech

Region	Populace (2010)	Index populace regionu	Celkový počet M	Počet v t-ínových M	Počet obvodů (2005/2010)
Anzoátegui	1 573 621	262 270	8	6	4
Apure	508 320	169 440	5	3	3
Aragua	1 745 031	290 839	8	6	4
Bolívar	1 639 448	273 241	8	6	3
Cojedes	319 036	159 518	4	2	2
Delta Amacuro	163 872	81 936	4	2	2
Falcón	954 571	238 643	6	4	4
Guárico	786 323	262 108	5	3	3
Mérida	891 023	222 756	6	4	4
Monagas	916 657	229 164	6	4	2
Nueva Esparta	465 389	232 695	4	2	2
Portuguesa	922 297	230 574	6	4	4
Sucre	959 682	239 921	6	4	3
Trujillo	751 630	250 543	5	3	3
Vargas	342 353	171 177	4	2	1
Yaracuy	633 129	211 043	5	3	3
Populace Venezuely	28 949 489				
Index populace	318 444				

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2010bc.

Tab. 2: Amazonas ó Slofení v t-inových volebních obvod (municipia)

P edreformní districting plán ó DP ₁	Poreformní districting plán ó DP ₂
Amazonas 1	Amazonas 1
AUTONOMO ALTO ORINOCO AUTONOMO ATABAPO AUTONOMO AUTANA AUTONOMO MAROA AUTONOMO MANAPIARE AUTONOMO RIO NEGRO	AUTONOMO ALTO ORINOCO AUTONOMO ATABAPO AUTONOMO AUTANA AUTONOMO MAROA AUTONOMO MANAPIARE AUTONOMO RIO NEGRO AUTONOMO ATURES
Amazonas 2	
AUTONOMO ATURES	

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Tab. 3: Amazonas ó Parametry v t-inových volebních obvod

P edreformní districting plán ó DP ₁				
Volební obvod	Rovnost populace	Homogenita bohatých zájmových komunit	Homogenita urbáních zájmových komunit	Politická soutěživost MUD
Amazonas 1	-35,65	26,47	61,40	-39,02
Amazonas 2	-100,00	-24,75	-80,12	-74,10
Poreformní districting plán ó DP ₂				
Amazonas 1	0	16,48	20,58	-47,54
Amazonas 2	Obvod slou en s obvodem . 1			

Zdroj: Vlastní výpo et dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 4: Barinas ó Slofení v t-inových volebních obvod (municipia)

P edreformní districting plán ó DP ₁	Poreformní districting plán ó DP ₂
Barinas 1	Barinas 1
ALBERTO ARVELO TORREALBA ARISMENDI BARINAS OBISPOS ROJAS SOSA CRUZ PAREDES	ALBERTO ARVELO TORREALBA ARISMENDI BARINAS OBISPOS ROJAS SOSA
Barinas 2	Barinas 2
ANTONIO JOSE DE SUCRE BOLIVAR EZEQUIEL ZAMORA PEDRAZA ANDRES ELOY BLANCO	ANTONIO JOSE DE SUCRE BOLIVAR EZEQUIEL ZAMORA PEDRAZA ANDRES ELOY BLANCO CRUZ PAREDES

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Tab. 5: Barinas ó Parametry v t-ínových volebních obvod

P edreformní districting plán ó DP₁				
Volební obvod	Rovnost populace	Homogenita bohatých zájmových komunit	Homogenita urbánních zájmových komunit	Politická sout řivost MUD
Barinas 1	-12,64	51,15	50,72	-23,25
Barinas 2	37,92	41,09	31,13	-4,44
Poreformní districting plán ó DP₂				
Barinas 1	24,37	51,95	52,06	-21,75
Barinas 2	-24,37	40,56	30,49	-8,90

Zdroj: Vlastní výpo et dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 6: Carabobo ó Slofení v t-ínových volebních obvod (municipia a parroquie)

P edreformní districting plán ó DP₁	Poreformní districting plán ó DP₂
Carabobo 1	Carabobo1
BEJUMA JUAN JOSE MORA MIRANDA MONTALBAN PUERTO CABELLO	BEJUMA JUAN JOSE MORA MIRANDA MONTALBAN PUERTO CABELLO
Carabobo 2	Carabobo 2
DIEGO IBARRA GUACARA SAN JOAQUIN SAN DIEGO	DIEGO IBARRA GUACARA SAN JOAQUIN
Carabobo 3	Carabobo 3
CARLOS ARVELO LOS GUAYOS	CARLOS ARVELO LOS GUAYOS
Carabobo 4	Carabobo 4
NAGUANAGUA LIBERTADOR	NAGUANAGUA SAN DIEGO VALENCIA ó par. SAN BLAS VALENCIA ó par. CATEDRAL VALENCIA ó par. CANDELARIA VALENCIA ó par. SOCORRO VALENCIA ó par. SAN JOSE
Carabobo 5	Carabobo 5
VALENCIA	VALENCIA ó par. RAFAEL URDANETA VALENCIA ó par. SANTA ROSA VALENCIA ó par. MIGUEL PENA VALENCIA ó par. NEGRO PRIMERO

	LIBERTADOR
--	-------------------

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Tab. 7: Carabobo ó Parametry v t-ínových volebních obvod

P edreformní districting plán ó DP₁				
Volební obvod	Rovnost populace	Homogenita bohatých zájmových komunit	Homogenita urbánních zájmových komunit	Politická sout fivost MUD
Carabobo 1	11,50	53,65	94,79	-7,44
Carabobo 2	34,11	63,20	99,55	12,63
Carabobo 3	-2,82	45,05	93,33	-15,38
Carabobo 4	-0,22	53,45	97,99	10,66
Carabobo 5	-14,19	60,03	96,60	19,97
Poreformní districting plán ó DP₂				
Carabobo 1	11,50	53,65	94,79	-7,44
Carabobo 2	9,52	58,06	99,44	0,34
Carabobo 3	-2,82	45,05	93,33	-15,38
Carabobo 4	26,20	83,58	98,36	51,22
Carabobo 5	-14,80	46,02	96,59	-2,84

Zdroj: Vlastní výpo et dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 8: Caracas ó Slofení v t-ínových volebních obvod (parroquie)

P edreformní districting plán ó DP₁	Poreformní districting plán ó DP₂
Caracas 1	Caracas 1
SUCRE 23 DE ENERO	SUCRE EL JUNQUITO LA PASTORA
Caracas 2	Caracas 2
CATEDRAL SAN JUAN SANTA TERESA SAN AGUSTIN SAN PEDRO SANTA ROSALIA	CATEDRAL SAN JUAN SANTA TERESA 23 DE ENERO ALTAGRACIA
Caracas 3	Caracas 3

CANDELARIA SAN BERNARDINO SAN JOSE EL RECREO ALTAGRACIA LA PASTORA	CANDELARIA SAN BERNARDINO SAN JOSE EL RECREO SAN AGUSTIN SAN PEDRO
Caracas 4	Caracas 4
COCHE EL VALLE	COCHE EL VALLE SANTA ROSALIA
Caracas 5	Caracas 5
EL PARAÍSO LA VEGA	EL PARAÍSO LA VEGA ANTIMANO CARICUAO MACARAO
Caracas 6	
ANTIMANO CARICUAO MACARAO EL JUNQUITO	

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Tab. 9: Caracas ó Parametry v t-inových volebních obvod

P edreformní districting plán ó DP ₁				
Volební obvod	Rovnost populace	Homogenita bohatých zájmových komunit	Homogenita urbáních zájmových komunit	Politická sout řivost MUD
Caracas 1	-19,63	74,76	99,87	-18,37
Caracas 2	18,38	79,94	100,00	12,03
Caracas 3	22,15	85,04	100,00	27,60
Caracas 4	-29,32	74,23	100,00	-10,13
Caracas 5	-12,60	73,50	100,00	14,10
Caracas 6	40,64	66,35	99,48	-19,18
Poreformní districting plán ó DP ₂				
Caracas 1	-10,92	73,42	99,48	-10,66
Caracas 2	-16,01	81,36	100,00	-2,77
Caracas 3	15,16	87,19	100,00	35,21
Caracas 4	10,22	74,21	100,00	-6,96
Caracas 5	6,23	69,20	100,00	-6,73
Caracas 6	Obvod zanikl ó parroquie rozd leny obvod m 1 a 5			

Zdroj: Vlastní výpo et dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 10: Lara ó Slofení v t-ínových volebních obvod (municipia a parroquie)

P edreformní districting plán ó DP₁	Poreformní districting plán ó DP₂
Lara 1	Lara 1
ANDRES ELOY BLANCO CRESPO JIMENEZ MORAN TORRES URDANETA	ANDRES ELOY BLANCO CRESPO JIMENEZ MORAN TORRES URDANETA
Lara 2	Lara 2
PALAVECINO SIMON PLANAS IRIBARREN	PALAVECINO SIMON PLANAS IRIBARREN ó par. CATEDRAL IRIBARREN ó par. SANTA ROSA
	Lara 3
	IRIBARREN ó par. AGUEDO FELIPE ALVARADO IRIBARREN ó par. BUENA VISTA IRIBARREN ó par. CONCEPCION IRIBARREN ó par. EL CUJI IRIBARREN ó par. JUAN DE VILLEGAS IRIBARREN ó par. JUAREZ IRIBARREN ó par. TAMACA IRIBARREN ó par. UNION

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Tab. 11: Lara ó Parametry v t-ínových volebních obvod

P edreformní districting plán ó DP₁				
Volební obvod	Rovnost populace	Homogenita bohatých zájmových komunit	Homogenita urbánních zájmových komunit	Politická sout ěivost MUD
Lara 1	12,83	30,97	25,49	-51,25
Lara 2	-5,13	39,71	91,93	-3,01
Lara 3	Obvod vzniknuv-í rozd lením obvodu . 2 (mun. Iribarren)			
Poreformní districting plán ó DP₂				
Lara 1	12,83	30,97	25,49	-51,25
Lara 2	0,04	24,62	91,17	-18,62
Lara 3	-12,89	66,74	93,36	20,63

Zdroj: Vlastní výpo et dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 12: Miranda ó Sloffení v t-ínových volebních obvodech (municipia a parroquie)

P edreformní districting plán ó DP₁	Poreformní districting plán ó DP₂
Miranda 1	Miranda 1
CARRIZAL GUAICAIPURO LOS SALIAS	CARRIZAL GUAICAIPURO LOS SALIAS
Miranda 2	Miranda 2
BARUTA CHACAO EL HATILLO	BARUTA CHACAO EL HATILLO SUCRE ó par. LEONCIO MARTINEZ
Miranda 3	Miranda 3
SUCRE	SUCRE ó par. PETARE
Miranda 4	Miranda 4
PLAZA ZAMORA	PLAZA ZAMORA SUCRE ó par. LA DOLORITA SUCRE ó par. CAUCAGUITA SUCRE ó par. FILA DE MARICHES
Miranda 5	Miranda 5
ACEVEDO ANDRES BELLO BRION BUROZ PAEZ PEDRO GUAL	ACEVEDO ANDRES BELLO BRION BUROZ PAEZ PEDRO GUAL
Miranda 6	Miranda 6
CRISTOBAL ROJAS URDANETA PAZ CASTILLO	CRISTOBAL ROJAS URDANETA LANDER SIMON BOLIVAR
Miranda 7	Miranda 7
INDEPENDENCIA LANDER SIMON BOLIVAR	INDEPENDENCIA PAZ CASTILLO

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Tab. 13: Miranda ó Parametry v t-inových volebních obvod

P edreformní districting plán ó DP₁				
Volební obvod	Rovnost populace	Homogenita bohatých zájmových komunit	Homogenita urbánních zájmových komunit	Politická sout řivost MUD
Miranda 1	30,19	66,62	94,71	25,73
Miranda 2	-30,72	80,63	99,89	69,25
Miranda 3	-1,30	71,88	99,66	21,08
Miranda 4	35,97	69,65	96,14	-2,42
Miranda 5	-17,81	42,87	49,64	-16,74
Miranda 6	8,21	43,05	95,87	-22,55
Miranda 7	7,49	51,64	96,41	-31,87
Poreformní districting plán ó DP₂				
Miranda 1	30,19	66,62	94,71	25,73
Miranda 2	-18,31	82,31	99,91	68,78
Miranda 3	26,63	76,29	99,92	20,92
Miranda 4	-9,04	64,85	96,96	-5,95
Miranda 5	-17,81	42,87	49,64	-16,74
Miranda 6	27,96	53,16	94,67	-24,12
Miranda 7	-12,27	36,23	98,70	-32,34

Zdroj: Vlastní výpo et dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 14: Táchira ó Slofení v t-inových volebních obvod (municipia)

P edreformní districting plán ó DP₁	Poreformní districting plán ó DP₂
Táchira 1	Táchira 1
BOLIVAR INDEPENDENCIA JUNIN LIBERTAD PEDRO MARIA UREĐA RAFAEL URDANETA AYACUCHO	BOLIVAR INDEPENDENCIA JUNIN LIBERTAD PEDRO MARIA UREĐA RAFAEL URDANETA
Táchira 2	Táchira 2
ANDRES BELLO JOSE MARIA VARGAS LOBATERA MICHELENA SEBORUCO ANTONIO ROMULO COSTA FRANCISCO DE MIRANDA GARCIA DE HEVIA	ANTONIO ROMULO COSTA FRANCISCO DE MIRANDA GARCIA DE HEVIA JAUREGUI PANAMERICANO SAMUEL DARIO MALDONADO SIMON RODRIGUEZ SUCRE

JAUREGUI PANAMERICANO SAMUEL DARIO MALDONADO SIMON RODRIGUEZ SUCRE URIBANTE SAN JUDAS TADEO	URIBANTE SAN JUDAS TADEO
	Táchira 3
	ANDRES BELLO JOSE MARIA VARGAS LOBATERA MICHELENA SEBORUCO AYACUCHO GUASIMOS
Táchira 4	Táchira 4
CARDENAS CORDOBA FERNANDEZ FEO LIBERTADOR TORBES GUASIMOS	CARDENAS CORDOBA FERNANDEZ FEO LIBERTADOR TORBES
Táchira 5	Táchira 5
SAN CRISTOBAL	SAN CRISTOBAL

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Tab. 15: Táchira ó Parametry v t-ínových volebních obvodech

P edreformní districting plán ó DP₁				
Volební obvod	Rovnost populace	Homogenita bohatých zájmových komunit	Homogenita urbánních zájmových komunit	Politická sout ěivost MUD
Táchira 1	-29,97	59,49	75,93	5,21
Táchira 2	16,17	63,87	34,09	1,37
Táchira 3	Obvod vzniknuv-í roztrfením obvodu . 2			
Táchira 4	29,78	62,36	79,04	9,62
Táchira 5	13,98	79,13	97,28	39,30
Poreformní districting plán ó DP₂				
Táchira 1	13,92	58,92	77,01	3,21
Táchira 2	-25,34	69,54	64,82	10,63
Táchira 3	-13,58	60,11	32,03	-0,11
Táchira 4	11,02	60,33	75,81	8,05

Táchira 5	13,98	79,13	97,28	39,30
------------------	-------	-------	-------	-------

Zdroj: Vlastní výpo et dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 16: Zulia ó Slofení v t-inových volebních obvod (municipia a parroquie)

P edreformní districting plán ó DP₁	Poreformní districting plán ó DP₂
Zulia 1	Zulia 1
JESUS MARIA SEMPRUM MACHIQUES DE PERIJA ROSARIO DE PERIJA CATATUMBO COLON FRANCISCO JAVIER PULGAR SUCRE	JESUS MARIA SEMPRUM MACHIQUES DE PERIJA ROSARIO DE PERIJA Zulia 2 CATATUMBO COLON FRANCISCO JAVIER PULGAR SUCRE
Zulia 3	Zulia 3
JESUS ENRIQUE LOSSADA LA CAÐADA DE URDANETA ALMIRANTE PADILLA MARA PAEZ	JESUS ENRIQUE LOSSADA LA CAÐADA DE URDANETA Zulia 4 ALMIRANTE PADILLA MARA PAEZ
Zulia 5	Zulia 5
MARACAIBO	MARACAIBO ó par. ANTONIO BARJAS ROMERO MARACAIBO ó par. IDELFONSO VASQUEZ MARACAIBO ó par. VENANCIO PULGAR Zulia 6 MARACAIBO ó par. COQUIVACOA MARACAIBO ó par. JUANA DE AVILA MARACAIBO ó par. OLEGARIO VILLALOBOS Zulia 7 MARACAIBO ó par. BOLIVAR MARACAIBO ó par. CHIQUINQUIRA MARACAIBO ó par. PARA PEREZ MARACAIBO ó par. RAUL LEONI MARACAIBO ó par. SANTA LUCIA Zulia 8 MARACAIBO ó par. CECILIO ACOSTA MARACAIBO ó par. COCIQUE MARA MARACAIBO ó par. CRISTO DE ARANZA

	Zulia 9
	MARACAIBO ó par. EUGENIO BUSTAMANTE MARACAIBO ó par. HURTADO HIGUERA MARACAIBO ó par. MANUEL DAGNINO MARACAIBO ó par. SAN ISIDRO
Zulia 10	Zulia 10
SAN FRANCISCO	SAN FRANCISCO
Zulia 11	Zulia 11
CABIMAS MIRANDA SANTA RITA	CABIMAS MIRANDA SANTA RITA
Zulia 12	Zulia 12
BARALT LAGUNILLAS SIMON BOLIVAR VALMORE RODRIGUEZ	BARALT LAGUNILLAS SIMON BOLIVAR VALMORE RODRIGUEZ

Zdroj: Vlastní zpracování dle CNE 2005 a CNE 2010c.

Tab. 17: Zulia ó Parametry v t-inových volebních obvod

P edreformní districting plán ó DP₁				
Volební obvod	Rovnost populace	Homogenita bohatých zájmových komunit	Homogenita urbánních zájmových komunit	Politická sout řivost MUD
Zulia 1	-14,79	30,26	47,03	4,42
Zulia 2	Obvod vzniknuv-í roztrřením obvodu . 1			
Zulia 3	-21,53	-12,43	66,33	-17,77
Zulia 4	Obvod vzniknuv-í roztrřením obvodu . 3			
Zulia 5	-6,16	50,18	99,57	26,71
Zulia 6 ó 9	Obvody vzniknuv-í roztrřením obvodu . 5			
Zulia 10	33,04	28,92	98,99	3,35
Zulia 11	36,05	37,41	83,98	0,83
Zulia 12	34,35	39,22	80,04	5,29
Poreformní districting plán ó DP₂				
Zulia 1	-21,87	24,54	56,68	6,66
Zulia 2	-7,71	35,14	38,32	2,34
Zulia 3	-40,57	4,81	62,90	-1,59

Zulia 4	-2,49	-26,06	68,75	-29,75
Zulia 5	-5,51	14,79	98,78	2,99
Zulia 6	-11,03	76,70	100,00	45,96
Zulia 7	-9,38	74,64	100,00	45,14
Zulia 8	-12,15	61,20	100,00	25,75
Zulia 9	7,27	41,49	99,55	8,27
Zulia 10	33,04	28,92	98,99	3,35
Zulia 11	36,05	37,41	83,98	0,83
Zulia 12	34,35	39,22	80,04	5,29

Zdroj: Vlastní výpo et dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 18: Vztahy mezi parametry volebních obvod ó DP₁

Pearson v korela ní koeficient (N = 34)	Rovnost populace	Homogenita <i>chudých</i> zájmových komunit	Homogenita <i>rurálních</i> zájmových komunit	Politická sout řivost <i>PP</i>
Rovnost populace	1	-0,410	-0,505	-0,333
Homogenita <i>chudých</i> zájmových komunit	-0,410	1	0,688	0,657
Homogenita <i>rurálních</i> zájmových komunit	-0,505	0,688	1	0,621
Politická sout řivost <i>PP</i>	-0,333	0,657	0,621	1

Zdroj: Vlastní výpo et dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 19: Vztahy mezi parametry volebních obvodů DP₂

Pearson v korelační koeficient (N = 40)	Rovnost populace	Homogenita chudých zájmových komunit	Homogenita rurálních zájmových komunit	Politická soutěživost PP
Rovnost populace	1	-0,135	-0,233	-0,009
Homogenita chudých zájmových komunit	-0,135	1	0,453	0,617
Homogenita rurálních zájmových komunit	-0,233	0,453	1	0,489
Politická soutěživost PP	-0,009	0,617	0,489	1

Zdroj: Vlastní výpočet dle CNE 2005, CNE 2010bce a INE 2011.

Tab. 20: Síla korelačních vztahů

Pearson v korelační koeficient r	Síla korelačního vztahu
0,01 až 0,09	Triviální, respektive fládná
0,1 až 0,29	Nízká
0,3 až 0,49	Střední
0,5 až 0,69	Podstatná
0,7 až 0,89	Velmi silná
0,9 až 0,99	Skoro perfektní

Zdroj: Eibl et al. 2009: 99.

Seznam grafů :

- Graf 1: Barinas o Parametry volebních obvodů DP₁
- Graf 2: Barinas o Parametry volebních obvodů DP₂
- Graf 3: Carabobo o Parametry volebních obvodů DP₁
- Graf 4: Carabobo o Parametry volebních obvodů DP₂
- Graf 5: Caracas o Parametry volebních obvodů DP₁
- Graf 6: Caracas o Parametry volebních obvodů DP₂
- Graf 7: Lara o Parametry volebních obvodů DP₁
- Graf 8: Lara o Parametry volebních obvodů DP₂
- Graf 9: Miranda o Parametry volebních obvodů DP₁
- Graf 10: Miranda o Parametry volebních obvodů DP₂
- Graf 11: Táchira o Parametry volebních obvodů DP₁
- Graf 12: Táchira o Parametry volebních obvodů DP₂

- Graf 13: Zulia ó Parametry volebních obvod ó DP₁
 Graf 14: Zulia ó Parametry volebních obvod ó DP₂
 Graf 15: Slofení DP₁ a DP₂ ó Rovnost populace obvod
 Graf 16: Slofení DP₁ a DP₂ ó Homogenita socioekonomických komunit obvod
 Graf 17: Slofení DP₁ a DP₂ ó Homogenita strukturálních komunit obvod
 Graf 18: Slofení DP₁ a DP₂ ó Politická sout flivost obvod

Seznam map:

- Mapa 1: Rozlofení region (federálních stát) / pom rných volebních obvod v teritoriu Venezuely
 Mapa 2: Poreformní rozlofení v t-inových volebních obvod v regionech Venezuely
 Mapa 3: Barinas ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁
 Mapa 4: Barinas ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂
 Mapa 5: Carabobo ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁
 Mapa 6: Carabobo ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂
 Mapa 7: Caracas ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁
 Mapa 8: Caracas ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂
 Mapa 9: Lara ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁
 Mapa 10: Lara ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂
 Mapa 11: Miranda ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁
 Mapa 12: Miranda ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂
 Mapa 13: Táchira ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁
 Mapa 14: Táchira ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂
 Mapa 15: Zulia ó Rozlofení volebních obvod ó DP₁
 Mapa 16: Zulia ó Rozlofení volebních obvod ó DP₂

Seznam tabulek:

- Tab. 1: Prvky volební reformy 2009 v regionech Venezuely
 Tab. 2: Po et v t-inových volebních obvod v regionech
 Tab. 3: Populace a po ty mandát v regionech
 Tab. 4: Vztahy mezi parametry volebních obvod ó DP₁
 Tab. 5: Vztahy mezi parametry volebních obvod ó DP₂